VERZI SUNTEM, VERZI…

Vasile Vasilache

Gazeta de Chișinău

www.gazetadechisinau.md

SĂPTĂMÂNAL INDEPENDENT
SOCIAL-POLITIC
DE ATITUDINE

VINERI
3 DECEMBRIE / 2021
PREȚ: 7,50 LEI

45 (92)

ISSN 2587-3784

OBSERVATOR
CEC ia la bani mărunți cheltuielile Partidului „Șor” 5 >

ECONOMIE
Stimulente bugetare pentru autonomia locală și familiile mari 6 >

POLITICĂ
„Motanul inocent” al Nataliei Moloșag 7 >

CULTURĂ
Interviu cu Liuba Plești 11 >

SPORT
Denis Vieru, trofeul Abu Dhabi Grand Slam 17 >

„Nu cunosc mândrie mai mare decât să fii român”, M. Eminescu 3, 8, 9 >

1 decembrie, Ziua Națională a României

Foto: Lucia Caciuc-Roșioru

1 decembrie sărbătorit la Consiliul Raional Strășeni

Harta lumii

Despre problema națională

Adrian CIUBOTARU

Nu există subiect mai încurcat în RM decât atitudinea moldovenilor față de problema națională. De fapt, singura problemă importantă pe care o au, căci toate celelalte derivă din aceasta: revenirea între hotarele României. Atitudinea a fost mereu ambiguă, în sensul că nu s-a definit niciodată precis: ca atare, avem foarte puțini unioniști categorici și foarte puțini antiunioniști fermi, majoritatea oscilând ba într-o parte, ba în alta – nu mult, cu doar câteva grade, dar destul ca să provoace disonanțe cognitive sociologilor.

8 >

METEO / CHIȘINĂU

LUNI	MARȚI	MIERCURI	JOI	VINERI	SÂMBĂTĂ	DUMINICĂ
6/12/2021						
11°	11°	6°	5°	8°	8°	6°

Vânt 9 m/s
90%

File de istorie

Despre soarta tragică a lui Constantin Bivol, deputat în Sfatul Țării

Constantin Bivol a fost unul din deputații primului Parlament al Basarabiei, numit Sfatul Țării, care prin votul său a adus reîntregirea, unificarea Țării.

14 >

Nu pierdeți oportunitatea de a vă abona la GAZETA de Chișinău!

La 8, 9 și 10 decembrie, la oficiile Î.S. „Poșta Moldovei”, vă puteți face un abonament cu o reducere de 10%

De aproximativ doi ani, de când am apărut pe piața mediatică din Republica Moldova (primul număr al GAZETEI de Chișinău a fost tipărit la 31 ianuarie 2020), vrem să ajungem la cât mai mulți cititori. Tindem să fim apreciați prin informarea corectă și echidistantă pe care o facem zi de zi, reflectată în articolele, reportajele, interviurile din diferite domenii, publicate în paginile GAZETEI de Chișinău, dar și pe pagina web a publicației – gazetadechisinau.md.

Victoria POPA

Trebuie să menționez faptul că GAZETA de Chișinău a apărut după ce mai multe ziare de limbă română, cu acoperire națională, care au informat opinia publică câteva decenii, și-au sistat activitatea.

În urma numeroaselor întâlniri cu cititorii, am primit reacții pozitive din partea lor. Ne-am convins că mulți preferă să se informeze dintr-un ziar bun. GAZETA de Chișinău vă oferă această posibilitate.

În timpul vizitelor noastre făcute în diferite localități, cu scopul de a face cunoscut ziarul, am ajuns la Slobozia Mare, Cahul. La una dintre porți, am întâlnit un bărbat, aflat la o vârstă nobilă.

Ne-a surprins foarte plăcut – este unul din cititorii noștri. Primește în poartă, în fiecare zi de vineri, GAZETA. Bărbatul ne-a spus că, în era digitalizării, când aproape oricine este conectat la Internet, să ții un ziar bun în mâini și să te informezi din el este o oportunitate.

Beneficiați de ea și Dumneavoastră! Susțineți-ne!

GAZETA de Chișinău este un ziar bun, consistent, cu informație din diferite domenii, scrisă de autori cu reputație, care informează corect și echidistant.

În paginile ziarului veți citi subiecte pe teme sociale, politice, economice, de cultură, sport, interviuri cu personalități marcante și, desigur, grupaje de satiră și umor. Bineînțeles, nu vor lipsi istoriile de viață și de inimă albastră.

Ne dorim mult să rezistăm în timp, dar putem rezista doar datorită abonamentelor pe care le veți face.

Dragi cititori, ne aflăm în plină campanie de abonare. Ținem să vă informăm că în zilele de 8, 9 și 10 decembrie Î.S. „Poșta Moldovei” organizează „Zilele abonatului”. În aceste trei zile puteți face un abonament la GAZETA de Chișinău, la orice oficiu poștal, beneficiind de o reducere de 10%.

De asemenea, mă adresez și conaționalilor noștri aflați peste hotare, puteți perfecta un abonament pentru părinții, bunicii, unchii, mătușile, frații, surorile, copiii rămași acasă și în regim online, accesând pagina web a ziarului: gazetadechisinau.md. (https://gazetadechisinau.md/abonament/), și noi vă vom transmite prin poșta electronică GAZETA de Chișinău în format PDF.

Astfel, veți primi în poartă, în fiecare zi de vineri, GAZETA de Chișinău.

Abonați-vă la GAZETA de Chișinău – un ziar ca lumea pentru toată lumea!

Racursi

30 noiembrie, Chișinău, str. Mihai Viteazul

Facturile pentru consumul de gaze vor include și compensațiile oferite de Guvern

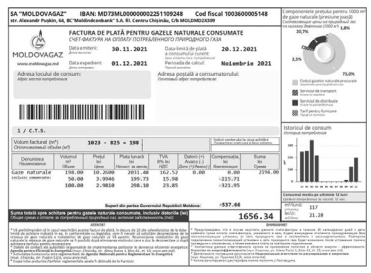

În facturile pentru consumul de gaze pentru consumatorii casnici din acest sezon de încălzire vor fi indicate clar și sumele compensate de Guvern, se arată într-o notă expediată presei de Ministerul Muncii și Protecției Sociale, care prezintă și o mostră de formular pe care cetățenii îl vor primi începând din decembrie 2021. „Toți consumatorii casnici, în jur de 750 de mii de familii, vor primi compensații la factura de gaze. Reducerile se vor aplica direct în facturi. Pentru primii 50 m3 gaz consumați se vor achita 6,8 lei (Guvernul va achita diferența de 4,3 lei). Pentru încă 100 m3 consumați, se vor achita 7,9 lei (Guvernul va achita diferența de 3,2 lei)”, precizează Ministerul.

La rândul său, vicepremierul Andrei Spînu, ministru al Infrastructurii și Dezvoltării Teritoriului, reamintește că Guvernul a decis majorarea indemnizației pentru 300 de mii de familii vulnerabile în perioada rece a anului – de la 500 la 700 de lei pe lună.

De asemenea, mai mult de 220 de mii de consumatori casnici care dispun de încălzire centralizată, din Chișinău, Bălți, Ungheni și alte localități vor fi compensați la creșterea prețului la agentul termic.

Amintim că Guvernul a aprobat acest set de măsuri compensatorii, în legătură cu majorarea tarifelor la gaze pentru consumatorii finali, la începutul lunii noiembrie. Prim-ministra Natalia Gavrilița, a precizat atunci că, pentru a asigura acordarea compensațiilor, Guvernul va cheltui 1,6 miliarde de lei în următoarele cinci luni.

Valeriu CAȚER

03 DECEMBRIE VINERI 2021

Am semnat Codul Deontologic al Jurnalistului

Gazeta de Chișinău

Apare din 2020 | VERZI SUNTEM, VERZI...

www.gazetadechisinau.md

REDACȚIA

Administrator: Victoria POPA
Redactor-șef: Rodica MAHU

Reporteri:
Natalia MUNTEANU,
Valeriu CAȚER,
Victoria CERNEA,
Octavian GRAUR

Editorialiști: Mircea V. CIOBANU,
Adrian CIUBOTARU

Actualitatea politică: Ilie GULCA
Economie: Ion CHIȘLEA
Cultură: Irina NECHIT,
Rodica IUNCU,
Nina NEGRU
Sport: Iulian BOGATU
Caricatură: Alex DIMITROV
Societate: Gheorghe BÂLICI
Design: Romeo ȘVEȚ
Grafică&DTP: Oleg TATARU

Director financiar: Victoria URSU
Publicitate și marketing:
gazetadechisinau@gmail.com,
GSM.: (+373) 69307730

EDITOR:
Instituția Privată Publicația Periodică „Gazeta de Chișinău”
Mun. Chișinău,
str. Mihai Viteazul 2a, nr. 23
tel.: (+373) 022 358567

MICA PUBLICITATE
Te caut: 090010050
gazetadechisinau@gmail.com

TIPAR
EditTiparGrup SRL
Mun. Chișinău, str. Feredeului 4
Comanda nr. 1320
Tiraj: 1880 ex.

Redacția nu poartă răspundere pentru conținutul materialelor publicitare.

Redacția nu poartă răspundere pentru conținutul și corectitudinea anunțurilor publicitare.

GAZETA de Chișinău apare vineri. Abonamentul la ziar poate fi perfectat în orice oficiu poștal din Republica Moldova.

WAN-IFRA World Association of Newspapers and News Publishers

Ziarul este membru al Asociației Presei Independente (API), iar API este membru al Asociației Mondiale a Ziarelor și a Producătorilor de Știri (WAN/IFRA).

DIXIT

„Peste 1 milion de români au redevenit cetăţeni ai României, ei sau antecesorii lor fiind privaţi prin gesturi brutale în istorie de dreptul fundamental la cetăţenie, de a-şi alege o cetăţenie. (...) Este o formă de atitudine, o formă de regăsire şi, din acest punct de vedere, evident, este un pas fundamental în logica de reîntregire, ce în mod natural trebuie să ne guverneze societatea."

Cristian Diaconescu, ex-ministru al Afacerilor Externe al României, newsmaker.md

Cristian Diaconescu, ex-ministru al Justiției de la București: „Înseamnă că suntem un singur popor"

Peste un milion de cereri de redobândire a cetăţeniei României au fost depuse de cetăţenii R. Moldova începând cu 1 ianuarie 2010 şi până în prezent, arată datele oficiale ale Ministerului Justiţiei de la Bucureşti. Această cifră nu-i include şi pe cei care au depus cereri de redobândire a cetăţeniei până în 2010.

Drept urmare, un număr de 746.695 de astfel de cereri au fost aprobate prin ordine emise de preşedintele Autorităţii Naţionale pentru Cetăţenie (ANC) de la Bucureşti până la data de 5 noiembrie 2021, acestora alăturându-li-se şi 280.396 de minori, care au devenit cetăţeni ai României în ultimii 11 ani. Din numărul total de cereri de redobândire a cetăţeniei române, în ultimii cinci ani au obţinut cetăţenia română 235.833 de cetăţeni ai R. Moldova.

Acest lucru înseamnă că suntem un singur popor, accentuează în acest context fostul ministru al Justiţiei de la Bucureşti, Cristian Diaconescu.

„Pentru că trebuie precizat un lucru esenţial, după părerea mea, din această perspectivă. Peste 1 milion de români au redevenit cetăţeni ai României, ei sau antecesorii lor fiind privaţi prin gesturi brutale în istorie de dreptul fundamental la cetăţenie, de a-şi alege o cetăţenie. Faptul că reconsiderăm identitatea noastră naţională plecând de la ideea de a repara ceea ce s-a comis abuziv în trecut reprezintă un gest, care, după părerea mea, chiar depăşeşte opţiunea strict personală. Este o formă de atitudine, o formă de regăsire şi, din acest punct de vedere, evident, este un pas fundamental în logica de reîntregire, ce în mod natural trebuie să ne guverneze societatea", a declarat el într-un interviu pentru NewsMaker.md .

Întrebat ce părere are despre faptul că de dreptul de a redobândi cetăţenia română beneficiază cetăţeni ai R. Moldova de alte etnii, care nu se identifică ca parte a poporului român, Cristian Diaconescu aminteşte că R. Moldova a fost practic recunoscută ca stat independent după căderea Zidului Berlinului, în 1990, şi atunci nu a s-a făcut nicio deosebire în ceea ce priveşte respectul suveranităţii cetăţenilor din R. Moldova în funcţie de ce limbă vorbesc sau de originile şi identitatea etnică pe care şi le asumă.

„În al doilea rând, aş vrea să spun că şi în România sunt cetăţeni care vorbesc limba rusă în familie, care vorbesc maghiara, care vorbesc germana în familie, care au, la rândul lor, rude, prieteni, un loc de muncă şi la Est, şi la Vest. Faptul că există o diferenţă este, după părerea mea, argumentul să ne apropie, nu să ne despartă. Repet: nu văd nicio logică, atunci când vorbeşti despre reîntregire, să spui că acest demers se poate face „a la carte", alegând anumite zone care într-o formă sau alta sunt diferite etnic. Logica statelor democratice, libere, este unitatea unui popor, care doreşte să trăiască împreună, inclusiv în ceea ce priveşte beneficiile personale, individuale, incluzând libera circulaţie", accentuează fostul ministru.

„Sunt chestiuni care dacă sunt folosite de unii, nu au în mintea lor decât ideea de a ne dezbina, de a ne separa. Din acest punct de vedere, când vorbesc de reîntregire, eu, cel puţin, nu văd din punct de vedere inclusiv juridic, nu doar politic, vreo posibilitate să existe diferenţieri, indiferent pe ce criterii", adaugă el.

Menţionăm că, potrivit legii, cetăţenia română se acordă sau se redobândeşte la data depunerii jurământului de credinţă faţă de România.

În perioada 1 ianuarie 2017 – 5 noiembrie 2021, la sediul ANC au depus jurământul de credinţă faţă de România un număr de 7 450 de cetăţeni ai R. Moldova, care au optat pentru stabilirea domiciliului în România. Persoanele care au optat pentru menţinerea domiciliului în străinătate au depus jurământul de credinţă faţă de România la sediile misiunilor diplomatice ale României din străinătate.

Totodată, Ministerul Justiţiei de la Bucureşti precizează că nu deţine informaţii referitoare la situaţia copiilor români născuţi în străinătate în ultimii cinci ani.

Valeriu CAŢER

Termoelectrica are alte cifre în ce privește datoria sa față de Moldovagaz

Curtea de Conturi a efectuat un audit la Societatea pe Acţiuni Termoelectrica şi a stabilit că societatea are alte cifre despre datoria pe care o are faţă de Moldovagaz, că gestionează defectuos bunurile pe care le are în posesie şi că a cheltuit bani pe achiziţii pe care nu le-a mai valorificat.

Societatea pe Acţiuni Termoelectrica este principalul producător şi furnizor de energie termică şi electrică în municipiul Chişinău.

Curtea de Conturi a iniţiat misiunea de audit la Termoelectrica motivând importanţa şi complexitatea sistemului termoenergetic, dar şi numărul semnificativ al beneficiarilor serviciilor prestate de către această societate.

Astfel, auditul a stabilit că societatea nu reflectă adecvat datoriile pe termen lung, în valoare de 2036332,32 mii de lei, faţă de furnizorul Moldovagaz. Totodată, controlul

a reperat o divergenţă de 574223,31 mii de lei între datoria înregistrată de SA Termoelectrica şi cea recunoscută de Moldovagaz.

De asemenea, auditul a stabilit că nu au fost respectate prevederile legale privind gestionarea unor bunuri în valoare iniţială de 543858,54 mii de lei. Din această cauză, nu este reflectată corespunzător valoarea reală a activelor deţinute şi utilizate de societate.

Curtea de Conturi a stabilit că administrarea Termoelectrica nu a ajustat valoarea stocurilor învechite şi cu mişcare lentă, în valoare de circa 107851,02 mii de lei, ceea ce prejudiciază prezentarea veridică şi conformă a informaţiilor despre patrimoniul gestionat.

Totodată, reprezentanţii Curţii de Conturi au depistat o gestionare ineficientă a resurselor financiare alocate anterior pentru unele obiective care nu au fost realizate până în prezent.

Pe 26 noiembrie, pentru a evita criza pe piaţa gazelor, Guvernul a decis să cesioneze către SA „Energocom" creanţele deţinute de SA Moldovagaz faţă de SA Termoelectrica create în urma livrării gazelor naturale cu valoarea nominală totală de circa 1,33 miliarde de lei.

Procuratura Anticorupţie a anunţat, la 24 noiembrie 2021, că fostul său director, Veaceslav Eni, a fost recunoscut şi audiat în calitate de bănuit într-o cauză penală pornită pentru îmbogăţire ilicită.

Procurorii au constatat că, în perioada 2015–2021, cheltuielile bănuitului, personale şi prin intermediul unor terţi, au depăşit veniturile înregistrate cu 3.849.796 de lei.

De asemenea, în perioada 2015–2021, bănuitul, personal şi prin intermediul unor persoane terţe, a înregistrat în proprietate zece bunuri imobile şi două mobile în valoare de circa 6 602.988 de milioane de lei, a dobândit în proprietate două apartamente, precum şi un automobil de marca Hyundai Tucson, fabricat în 2021, a căror valoare estimativă totală este de circa 991.341 de lei.

anticorupție.md

„Încă nu am pornit căldura, se mai poate răbda”, se plâng pensionarii ungheneni

La piață, ca în viață

Duminica trecută, echipa „Gazetei de Chișinău” a descins la piața din Ungheni cu scopul de a promova ziarul și, totodată, de a mai sta de vorbă cu locuitorii din urbe și din satele din împrejurimi, veniți să vândă sau să cumpere, despre pregătirea acestora pentru perioada rece a anului, scumpirea gazelor, supraviețuirea pe timp de criză și de pandemie, asigurarea cu pensii și salarii etc.

Gheorghe BÂLICI

FOTO-SIMBOL

„Lumea nu are bani”

Piața agricolă și de mărfuri industriale din Ungheni este, de fapt, locul unde cetățeanul vine mai ales duminica, pentru că aici, ca într-un oraș mai mic, pe lângă cumpărăturile pe care le poți face, vei întâlni multă lume cunoscută, începând cu rudele și terminând cu mulți prieteni ori cunoscuți. Oamenii, mai ales cei născuți aici sau care locuiesc la Ungheni de decenii, se cunosc între ei aproape ca în sat, își dau binețe și se bucură de întâlnire. Bărbații se opresc și la un pahar, că doar nu degeaba au făcut drumul până aproape în centrul centrului, discută despre una-alta, își pun la cale treburile și descurcă țele politicii autohtone, după părerea lor, destul de încurcate în ultimul timp.

Ana

susține că, „înainte, era mai ușor, acum totul se scumpește și nu se vede capătul la toate greutățile”. Soțul ei, Tudor, a lucrat toată viața șofer și este de părerea că „schimbarea poate să vină numai dacă va avea loc Unirea, mulți și-au luat cetățenie română, dar, cu părere de rău, nu pentru a se uni”.

În ceea ce ne privește, împărțim ziare și mai tragem cu ochiul la ce se întâmplă în jur. La intrarea dinspre centru se vând covoare sintetice de import, cu toate că orașului Ungheni i s-a dus faima pentru covoarele sale naturale, de calitate. Mai multe tarabe sunt pline cu încălțăminte la mâna a doua, adusă de peste hotare, numai bună pentru buzunarul celor care nu prea au bani. Produse chinezești, de altfel nu prea scumpe nici ele, dar nici de mare calitate, câtă frunză și iarbă. O vânzătoare a acestor mărfuri „de larg consum” ne spune că nu se vinde mai nimic, pentru că „lumea nu are bani”.

Este tocmai timpul să abordăm pe câte cineva dintre cei ajunși la piață, pentru că, până la urmă, una e să vezi și alta e să asculți ce spun oamenii, iar oamenii, mai toți, se plâng că „este tot mai greu și mai greu”, „nu știm cum o să ne descurcăm”, „va fi o iarnă grea” și tot așa mai departe...

„Am mâinile pline de răni de la ghimpii de măceș”

Ion, 59 de ani, paznic la grădiniță, este foarte grăbit, dar reușește să ne spună că „legile au fost și sunt votate împotriva poporului, Crimeea nu este nici a rușilor, nici a ucrainenilor, ci a tătarilor, ucrainenii stăpânesc o bună parte din teritoriile noastre strămoșești, lumea e foarte nemulțumită de scumpirea gazelor, republicile baltice s-au dezvoltat, iar noi am sărăcit și mai tare”.

Ion Tacu, 87 de ani, din Rădenii Vechi, a lucrat 45 de ani șofer și are o pensie de 2000 de lei. Înalt și zvelt de la munca fizică pe care o face și în prezent, înfățișarea sa pare mai mult a unui om trecut de 60 de ani. Ne spune că în sat i-au promis un ajutor social de 500 de lei, dar nu i s-a mai dat și și-a făcut viză de reședință la Ungheni. A primit deja ajutorul, dar nu stă pe loc: strânge fructe de măceș pe dealurile dinspre Bumbăta, numai că nu merge vânzarea, iar cei cu achiziționile le iau cu șapte lei sau nu le mai iau deloc.

„Nu o să mă credeți, dar am dat azi zece kilograme cu 70 de lei, drumul dus-întors fiind de 50 de lei. Am mâinile pline de răni de la ghimpii de măceș și am intrat într-o farmacie ca să-mi iau ceva unsori să le ung. Am plătit 200 de lei pe un tub... Trebuie să-mi aduc știuleții de porumb de pe deal, e un kilometru doar și e la vale spre casă, dar căruțașii îmi cer 350 de lei de căruță. O butelie de gaz costă 600 de lei, pe an îmi trebuie patru, cinci. Soția și-a frânt piciorul, are tensiune ridicată și e bolnavă de inimă. Am cheltuit o groază de bani cu tratamentul, cu medicamentele...”, afirmă pensionarul.

Bătrânul îmi mai povestește despre spălatul camionului cu apă rece pe timp de iarnă la sovietici, despre faptul că are un băiat care lucrează doctor în Italia și o fată care lucrează în Grecia. La urmă, îmi mai spune că, atunci când strânge fel de fel de pomușoare de pe dealurile din împrejurimile satului, se păzește de bursuci... să nu-l apuce de locul cel mai scump al bărbatului, că are bursucul acest năravș și, dacă te înhață, nu mai ai scăpare. Pentru apărare, poartă cu el o coasă ascuțită, dar încă nu l-a atacat niciunul...

„Schimbarea poate să vină numai dacă va avea loc Unirea”

Doamna X, care nu vrea să se prezinte că și așa zice că o știe toată lumea, are 67 de ani și a lucrat inginer 36 de ani. Este foarte supărată că „cei care sunt acum la putere n-au făcut nimic, Grosu, președintele Parlamentului, nu cunoaște limba, Dodon a fost și este un mincinos, agricultura e... la pământ, deputaților, care și așa o duc bine, li se mai măresc salariile, lumea degeaba se vaccinează, pentru că virusul se transformă și devine tot mai periculos”.

Ana a lucrat 45 de ani vânzătoare, are 72 de ani și vinde, împreună cu soțul, aceeași marfă din China. Împreună, primesc pensie patru mii de lei. Ana susține că, „înainte, era mai ușor, acum totul se scumpește și nu se vede capătul la toate greutățile”. Soțul ei, Tudor, a lucrat toată viața șofer și este de părerea că „schimbarea poate să vină numai dacă va avea loc Unirea, mulți și-au luat cetățenie română, dar, cu părere de rău, nu pentru a se uni”. Pensionarii îmi spun că, de dimineață, nu au vândut nimic, iar ieri au vândut doar niște ață, de 30 de lei, „ne mai ajută copiii, dar nu cu bani, că bani nu au nici ei”, oftează ei amândoi.

„E greu, dar degeaba o învinuiesc unii doar pe Maia. Criza e la nivel global”

Valeriu, 68 de ani, a lucrat muncitor 43 de ani și vinde în piață dintr-o lădiță, ca vânzător ambulant, conserve de mazăre și porumb. Câștigă pe zi, „pentru pâine”, 30-40 de lei. Azi încă n-a vândut nimic, dar mai este timp... „Gazul mi-a ajuns până la poartă, dar eu nu am bani ca să-l trag în casă. Soția și fiul sunt invalizi și trăiesc cu medicamente. Am mai avut un fecior, care a murit la 23 de ani...”.

Larisa, 64 de ani, fostă muncitoare la fabrica de covoare, are doi copii plecați peste hotare, pentru că „nu au ce face aici”. „Încă nu am pornit căldura, se mai poate răbda. Mi-i teamă să mă gândesc la cât voi avea de plătit. Până acum am vândut numai două maiouri... E greu, dar degeaba unii o învinuiesc doar pe Maia Sandu. Criza este la nivel global”, conchide Larisa.

Dodon a cumpărat niște miez de nucă...

Elena, 80 de ani, și Galina, 65 de ani, ambele din Costuleni, sunt fericite că „au dat la mașină” miezul de nucă. Pe banii câștigați, Elena vrea să procure zece baticuri vișinii, pentru „steaguri”, la înmormântare. Vânzătoarea nu mai are de cele vișinii, la mare căutare, și mătușa face comandă pentru duminica viitoare, când va veni să mai vândă niște miez, că în timpul săptămânii o să mai spargă niște nuci.

Galina, mai tânără, nu se grăbește cu pregătirile funerare și se bucură că și la Costuleni a ajuns gazul din România, chiar dacă, atunci când l-au tras, i-au luat o parte din grădină. Se vede că vine des la piața din Ungheni, pentru că este la curent cu ce se întâmplă pe aici. „Cu două săptămâni în urmă, a fost la piața de aici și Dodon. Îl păzeau doi, nu cumva să se piardă. A cumpărat și el niște miez de nucă. Dacă știam, luam miezul meu atunci și i-l vindeam lui, mai scump”, râde pensionara. Despre primăria din localitate, Galina, cu o pensie de 2000 de lei, zice că nu-i acordă ajutor, deoarece stă în aceeași ogradă cu fiica și ginerele și, cică, nu i se cuvine.

Auzind discuția mea cu cele două pensionare, vânzătoarele de la tarabe mă informează că, la Ungheni, metrul cub de lemne costă 1100 de lei. Pentru toată iarna, la o casă nu prea mare, „nu din cele boierești”, pentru că gazul a devenit prea scump, ai nevoie de vreo zece metri cubi de lemne. „Și asta numai pentru a te încălzi, dar lumina, dar apa, dar celelalte, pentru că omul mai vrea și să mănânce, și să se mai îmbrace, iar cei tineri au copii de școală, adică au cheltuieli și mai mari!”, afirmă una dintre vânzătoare.

CEC ia la bani mărunți cheltuielile Partidului „Șor” la locale. Tauber: „Un circ”

Spirite încinse la Bălți, unde duminică urmează să aibă loc cel de-al doilea tur al alegerilor locale noi la care urmau să concureze candidata Partidului Șor, Marina Tauber, care s-a clasat pe locul I în primul tur, cu 47,93% din sufragii, și candidatul independent Nicolae Grigorișin, care a obținut în primul tur 20,03% din voturi. Comisia Electorală Centrală a constatat în cadrul unei ședințe extraordinare organizată miercuri fonduri nedeclarate de candidata Partidului „Șor” în valoare de cel puțin 34 de mii de lei și depășirea cu peste 9000 de lei a plafonului maxim de cheltuieli, stabilit pentru municipiul Bălți, care e de 759 de mii de lei. Ca rezultat, CEC a solicitat Judecătoriei Bălți anularea înregistrării candidatei Marina Tauber la funcția de primar.

Svetlana COROBCEANU

Hotărârea CEC a fost adoptată ca urmare a contestațiilor depuse de fosta deputată Arina Spătaru și candidatul Nicolae Grigorișin la Inspectoratul de poliție Bălți și la Consiliul electoral de circumscripție numărul 2, în care cei doi au sesizat neconcordanțe între veniturile și cheltuielile în campanie raportate de concurentul electoral al Partidului „Șor”.

Servicii de catering pentru susținători, omise în rapoartele financiare

Arina Spătaru a relevat că Marina Tauber și-a adus o echipă întreagă de susținători, membri de partid, specialiști în PR, care au fost cazați în tabăra privată „Dumbrava albă” din Bălți. Deși au beneficiat de hrană, oferită de o companie specializată în servicii de catering mai bine de o lună, aceste cheltuieli nu au fost reflectate în rapoartele financiare ale candidatei. La rândul său, candidatul Nicolae Grigorișin a observat că, deși, voluntarii și susținătorii Marinei Tauber au împânzit orașul, aceasta a raportat cheltuieli neînsemnate pentru benzină.

„Au transportat, au dus și au adus susținători de la „Dumbrava albă” prin tot orașul și au raportat cheltuieli pentru benzină de doar 1000 de lei. Totodată au închiriat apartamente luxoase pentru doi specialiști în PR, originari din Ucraina, pe str. Mihai Viteazul și Moscovscaia din Bălți, prețurile cărora sunt de circa 600 de lei pe zi. Nici aceste prețuri nu sunt reflectate în rapoarte. Tot ce spune Tauber e o minciună”, a declarat Grigorișin.

Tatiana Puga: „Nu am avut contract cu ei”

Membrul Comisiei Electorale Centrale, Pavel Postică, a relevat în cadrul ședinței CEC că, potrivit informațiilor prezentate de Inspectoratul de poliție Bălți, SRL „Credem-eco” a prezentat o înregistrare a cheltuielilor pentru serviciile de catering prestate persoanelor cazate la tabăra „Dumbrava albă”. Susținătorii candidatei Partidului Șor au beneficiat în perioada 21 octombrie – 25 noiembrie de hrană în valoare de circa 152 de mii de lei.

Directoarea SRL „Credem eco”, Tatiana Puga, a confirmat că a livrat prânzuri la acea tabără. „Nu am avut un contract cu ei, dar, în urma verificărilor poliției și ale Inspectoratului fiscal a extraselor din aparatul de casă, s-a aflat că ei au făcut comenzi de 152 725 de lei în perioada de la 25 octombrie până la 21 noiembrie”, a declarat șefa companiei. Directorul departamentului de catering al întreprinderii, Victor Căldare, a ținut să precizeze că timp de o săptămână au livrat hrană la tabără, iar ulterior comanditarii au decis să vină ei înșiși să ridice prânzurile. „Nu s-au prezentat că ar fi de la Partidul „Șor”. Ne spuneau doar că au un anumit număr de persoane care trebuie alimentate. În legătură cu acest caz am fost solicitat de poliție și reprezentanții SIS”, a spus Căldare în cadrul ședinței CEC.

Acest fapt a nemulțumit-o pe candidata Partidului „Șor” la funcția de primar, Marina Tauber: „De când SIS verifică ce beau și mănâncă oamenii? Dacă bunica mi-a trimis hrană în timpul campaniei, eu ce, trebuie s-o reflect în rapoarte?”, s-a interesat revoltată Tauber. „Eu nu știu ce profesie are Pavel Postică, dar cu certitudine nu-i jurist. Reiese că eu am mâncat și am băut de o anumită sumă în această perioadă, fapt ce poate fi confirmat de SIS, iar dacă nu am declarat de câți bani am mâncat și am băut, acest lucru reprezintă o încălcare a Codului electoral? Hrana mea, a simpatizanților noștri nu are nimic cu agitația electorală. Admit că la unii le plac, la alții nu, dar oamenii au făcut o alegere. Reprezint 48% ale celor care m-au votat în primul tur”, a spus Tauber.

În replică, președinta CEC, Angela Caraman, a întrebat-o de ce a raportat atunci cheltuieli de cazare or, după această logică, nici cazarea susținătorilor partidului nu trebuia raportată la CEC. Or Partidul „Șor” a reflectat în rapoartele sale un contract de cazare a 20 de persoane. Totodată poliția a stabilit că persoana care a comandat și a achitat întreprinderii „Credem eco” hrana este Svetlana Popan, membră și candidată a Partidului „Șor” la funcția de deputat la ultimele alegeri parlamentare.

CEC a constatat depășirea plafonului de cheltuieli

În pofida sumei de 152 de mii de lei constatată de Inspectoratul de poliție Bălți, CEC a luat în calcul cheltuielile de hrană nedeclarate doar pentru cele 20 de persoane care figurează în rapoartele financiare ale partidului, de circa 34 de mii de lei.

„Este un minim atestat de CEC, pe când există suspiciuni că suma cheltuielilor nedeclarate e de cel puțin 152 de mii de lei. Conform datelor de la 1 decembrie, candidatul Partidului „Șor” a cheltuit 734 544 de lei, la care se adaugă suma de 34 de mii nedeclarată pentru cele 20 de persoane cazate la tabără și se constată depășirea plafonului de cheltuieli cu minim 9000 de lei”, a anunțat Pavel Postică. Ca rezultat Comisia Electorală Centrală a solicitat Judecătoriei Bălți anularea înregistrării candidatei.

Potrivit articolului 75, alin. 6 din Codul electoral, în cazul adresării unei cereri de anulare a înregistrării candidatului, instanța de judecată o va examina și va emite o hotărâre asupra acesteia în decurs de cinci zile, dar nu mai târziu de ziua anterioară alegerilor, în cazul dat, nu mai târziu de ziua de sâmbătă, 4 decembrie.

Marina Tauber a calificat decizia CEC ca fiind „un circ” și a anunțat că echipa sa de juriști va lupta să-i facă dreptate în instanță, iar dacă va fi nevoie, sunt gata să protesteze și în stradă. La rândul său, deputatul Partidului „Șor”, Denis Ulanov, a declarat că ceea ce s-a întâmplat la CEC este un „vandalism politic”. „SIS a numărat câte pateuri au mâncat susținătorii Partidului „Șor” și CEC a constatat că aceste cheltuieli nu figurează în rapoarte. De ce în cazul altor concurenți electorali nu au analizat cheltuielile pentru mâncare? Să fie anulată înregistrarea tuturor concurenților electorali și să fie organizate din nou alegeri”, a spus Denis Ulanov.

Amintim că săptămâna aceasta și ministrul de Interne, Ana Revenco, a menționat în cadrul unei emisiuni televizate că au fost constatate abateri la Bălți din partea concurentului electoral Marina Tauber, nu doar în cel de-al doilea, ci și în primul tur al scrutinului. Ministrul a opinat că poliția a expediat CEC-ului informațiile care probează eventualele ilegalități și a relevat că, pentru verificarea corectitudinii finanțării partidelor și campaniilor electorale, reprezentanții CEC sunt asistați de reprezentanții mai multor instituții de stat.

„Pentru verificarea unor astfel de informații, Comisia Electorală Centrală a creat un grup de specialiști în care au fost delegate persoane de la mai multe autorități: Fisc, SIS, Poliție. Totuși, CEC are prioritate și liderismul în verificarea acestor informații aparține membrilor CEC”, a mai spus Ana Revenco.

Sondaj la Bălți

Potrivit ultimului sondaj elaborat de iData, dat publicității la 29 noiembrie, mai mult de jumătate din alegătorii de la Bălți care au votat candidați care au pierdut turul 1 în alegerile locale, nu ar veni să voteze în turul 2. Dintre cei care spun că vor veni, ceva mai mulți susținători de-ai lui Boris Marcoci au anunțat că vor vota cu Nicolae Grigorișin, dar și o parte importantă – cu Marina Tauber. Mai mulți susținători de-ai lui Alexandr Nesterovschi vor vota cu Marina Tauber decât cu Nicolae Grigorișin, iar majoritatea celor care au votat cu Nicolae Chirilciuc vor vota cu Marina Tauber.

Totodată jumătate din locuitorii municipiului Bălți consideră că lucrurile din municipiu se îndreaptă într-o direcție greșită și doar o treime – că într-o direcție corectă. La nivel național, există paritate, anunță autorii sondajului.

Avertismentul unui fost premier: „Să nu creăm transnistrii!”

După victoria în primul tur a candidatului Partidului „Șor”, Marina Tauber, fostul premier Ion Sturza a avertizat guvernarea că ar fi bine să facă politică nu doar la Chișinău, ci „să încalțe cizme” și să descindă și în raioane, inclusiv la Bălți, altfel s-ar putea pomeni cu noi „transnistrii” pe teritoriul RM. „Îmi plac mie duduile de la nord și sud? Îmi place mie Ion Ceban? Sigur că nu! Eu am alte gusturi, mai de modă veche. Dar asta eu, nu și guvernarea. În aceste zone sunt concentrați o treime din locuitorii țării care trebuie păstoriți în egală măsură de autoritățile centrale. În ultimul timp, ne facem grijă mare de cetățenii din autoproclamata Transnistrie. Așa de tare că și Kremlinul a rămas cu gura căscată... Până la ei însă mai e. Până atunci să nu creăm, Doamne ferește, „transnistrii” pe malul drept al Nistrului”, a avertizat Ion Sturza.

14 milioane de euro investiţi într-o uzină din r. Străşeni

Compania Omni Steel, specializată în prelucrarea oţelului, şi-a anunţat miercuri, 1 decembrie, un proiect de investiţii în valoare de 14 milioane de euro într-o uzină metalurgică în subzona opt a Zonei Economice Libere Bălţi, situată în satul Pănăşeşti, r. Străşeni. La prima etapă la uzină urmează să fie angajate 250 de persoane. Întreprinderea se va specializa în producerea barelor de oţel pentru construcţii cu grosimea de 8-32 milimetri, folosite la producerea betonului armat.

Primul drum din plastic reciclat, construit la Durleşti

În Durleşti a fost construită o porţiune de drum din material de plastic reciclat. Despre aceasta a anunţat Dumitru Alaiba, deputat PAS. Produsul final aplicat pentru construcţia drumurilor este fabricat din material plastic reciclat, care poate fi utilizat în amestecurile de asfalt, reducând volumul de bitum necesar, cu scopul de a minimiza cheltuielile şi emisiile de CO_2. Acest produs este fabricat de o companie din Scoţia. Produsul final obţinut din material plastic reciclat îmbunătăţeşte caracteristicile fizico-mecanice ale îmbrăcămintei rutiere şi poate fi adăugat în mixturile asfaltice în proporţie de 10-15% din componenta bitumului, rezultând o economie de 5-10%.

Grâul şi lactatele împing în sus preţueile mondiale la alimente

Indicele global al preţurilor la produsele alimentare şi-a continuat creşterea în luna noiembrie, pentru a patra lună consecutiv, stimulate de o cerere puternică pentru grâu şi produse lactate, a anunţat joi Organizaţia Naţiunilor Unite pentru Alimentaţie şi Agricultură (FAO). Laptele praf, untul şi pâinea sunt în mare parte responsabile de creşterea înregistrată, ca urmare a cererii puternice la nivel mondial şi a cotaţiilor ridicate la materiile prime agricole, în frunte cu grâul.

În ce priveşte preţurile lactatelor, indicele calculat de FAO a înregistrat o creştere de 3,4% comparativ cu luna octombrie.

Stimulente bugetare pentru autonomia locală şi familiile mari

După şase ani în care se executau anual cu circa 3-4 miliarde de lei sub cheltuielile preconizate, anul acesta, dar şi anul viitor Bugetul Public Naţional (BPN), va avea cheltuieli şi venituri cu cel puţin 2-3 miliarde de lei mai mari decât cele planificate. Granturile vor fi de cel puţin două ori mai mari decât s-a planificat.

Ion CHIȘLEA

Este opinia lui Veaceslav Ioniţă, expert în politici economice la Institutul pentru Dezvoltare şi Iniţiative Sociale (IDIS) „Viitorul”.

Potrivit lui, BPN pentru anul viitor prevede majorarea fondului de salarizare cu 10%. Beneficiari vor fi în primul rând cei cu salarii mici, care vor fi majorate cu 20-30%. La celelalte categorii de bugetari acestea vor creşte cu 5-7%. Însă, din cauza inflaţiei, care va ajunge la 10-11%, ba şi mai mult, efectele majorărilor nu vor fi resimţite.

Pentru 2022, în BPN sunt planificate acumulări de venituri în valoare de 80,9 miliarde de lei, pe când cheltuielile se vor ridica la 96,2 miliarde. Astfel, deficitul bugetar va ajunge la 15,3 miliarde de lei. Acestea, potrivit lui Ioniţă, ar fi bine să fie acoperite din resurse externe, or cele interne devin o povară pentru BPN, din cauza dobânzilor mari, referindu-se la Valorile Mobiliare ale Statului.

De obicei, banii bugetului de stat merg către bugetul asigurărilor sociale, bugetul asigurărilor medicale şi bugetele locale. Absolut toate bugetele locale sunt dependente de bugetul de stat în proporţie de 80%. Foarte multe primării au doar 20% bani proprii, restul îi primesc de la bugetul de stat.

De ce nu se executau bugetele

După anul 2014 bugetele de stat nu mai reuşeau să fie executate la parametrii planificaţi, deoarece veniturile anuale erau cu mult mai mici decât cheltuielile preconizate. Se planifica creşterea veniturilor din finanţări externe, însă, din cauza problemelor legate de jaful bancar, partenerii nu mai dădeau granturi, nici împrumuturi. Drept urmare, s-a apelat la împrumuturile interne. În consecinţă, Guvernul era forţat să taie din cheltuielile investiţionale, din Fondul Rutier, din subvenţiile în agricultură etc.

„În contextul unei izolări internaţionale a Republicii Moldova, noi nu am avut finanţare pe extern, am fost nevoiţi să ne finanţăm pe intern, ceea ce a provocat creşterea costurilor bugetare cu plata dobânzilor la creditele contractate pe intern. Dacă anul trecut pentru plata dobânzilor pentru creditele interne a fost nevoie de 1,3 miliarde de lei, atunci în 2022 această sumă se va dubla până la 2,5 miliarde de lei. Anul viitor Republica Moldova va trebui să aloce 6,2 miliarde de lei pentru achitarea datoriilor – 2,9 miliarde de lei pentru dobânzi la credite interne şi externe, iar 3,3 miliarde de lei pentru întoarcerea împrumuturilor mai vechi”, susţine economistul.

Au fost ratate finanţări de 30 de miliarde

În acest an, datorită deschiderii care există pentru noua guvernare, pe de o parte, iar pe de altă parte, datorită creşterii fără precedent a cheltuielilor cetăţenilor, veniturile bugetare din TVA şi accize vor fi mai mari decât anul trecut cu circa şase miliarde de lei. Astfel, cel mai probabil, bugetul de stat, la capitolul cheltuieli va fi executat peste ceea ce s-a aprobat, cu 2-3 miliarde de lei.

Ioniţă aminteşte că şi după 2009, atunci când au venit la guvernare forţe democratice, a existat o deschidere fără precedent faţă de Republica Moldova din partea partenerilor externi. „Toţi doreau să ajute acest stat să se integreze în UE. În 2014, din cele 6,3 miliarde de lei pe care le-a obţinut Republica Moldova, 2/3 au fost sub formă de granturi, sau 4 miliarde de lei, ceea ce reprezenta circa 3% din PIB. Această performanţă nu a fost atinsă nici până în 2014, nici după, când susţinerea externă, sub formă de granturi, s-a redus până la 0,3% din PIB sau de 10 ori faţă de 2014.

Din cauza izolării internaţionale, Moldova a ratat peste 30 de miliarde de lei sub formă de granturi, bani care trebuia să meargă la dezvoltarea infrastructurii. Din cauza lipsei resurselor financiare, bugetul de stat în ultimii şase ani a fost unul auster, de supravieţuire, cu investiţii capitale minime.

Pentru anul viitor Guvernul are planificate venituri din granturi de doar 1,3 miliarde de lei. Ioniţă însă crede că suma va fi cel puţin dublă. „Sunt sigur că actualul Guvern va reuşi să atragă cel puţin trei miliarde sub formă de granturi. Acest lucru va permite diminuarea împrumuturilor planificate”, a menţionat expertul.

Colectările la Fondul Rutier nu se conformează încă cerinţelor partenerilor externi

În Fondul Rutier, unde este direcţionată o bună parte a banilor publici, partenerii externi au promis investiţii substanţiale pentru dezvoltarea infrastructurii drumurilor. Însă pentru aceasta Guvernul trebuia să aloce în Fondul Rutier 80% din accizele obţinute din vânzarea produselor petroliere. În 2009, doar 10% din accize ajungeau în Fondul Rutier, iar în 2012 se alocau deja 80%. Aceste obligaţiuni au fost menţinute până în 2014, când s-a produs jaful bancar, după care a urmat izolarea Republicii Moldova pe plan internaţional. Neavând bani, Guvernul a tăiat din resursele Fondului Rutier. În 2016, în loc de 80%, au mers în Fondul Rutier doar 30% din accize. Astfel, din 2014 şi până în prezent, Fondul Rutier a fost lipsit de circa 10 miliarde de lei, care urmau să vină din accize, în conformitate cu legea. Anul viitor Guvernul planifică să majoreze alocaţiile pentru Fondul Rutier la 58% din accize, dar mai este încă mult până la nivelul de 80%, care derivă din angajamentele asumate.

Mai mulţi bani pentru reparaţia drumurilor locale

Ce elemente ale politicii bugetar-fiscale pentru anul viitor au atras atenţia?

În primul rând, din anul viitor întreaga taxă rutieră va merge către bugetele locale. Până în 2015, Fondul Rutier avea două surse de venit: taxa rutieră plătită anual de către fiecare şofer în funcţie de capacitatea motorului şi 80% din costul accizei la benzină. Din 2015, pentru a creşte capacitatea financiară a APL-urilor, banii Fondului Rutier, colectaţi din taxa posesorilor de autovehicule, mergeau în proporţie de 50% către primării, iar celelalte 50%, către raioane. Suma anuală a acestora ajungea la 700 de milioane de lei. Iată că anul viitor întreaga sumă va merge către primării, ceea ce înseamnă peste 850 de milioane de lei pentru întreţinerea şi reparaţia drumurilor locale. „Aceasta este una din cele mai importante modificări în favoarea primăriilor realizată în ultimii cinci ani”, susţine Ioniţă.

Susţine familiile cu mulţi copii

Al doilea element important este că scutirea personală a unei persoane întreţinute creşte de două ori, de la 4,5 mii la 9 mii de lei. Lucrul care va permite să scadă substanţial povara fiscală asupra familiilor cu copii. „Cu cât mai mulţi copii ai cu atât este mai mică povara fiscală. Sper foarte mult că cei care lucrează şi au copii vor simţi la anul că plătesc mai puţine impozite şi de fapt aceasta este o politică de încurajare a familiilor cu copii. Astfel, o familie medie din Moldova, cu trei copii, va plăti la anul cu 1,4 mii lei mai puţine impozite pentru fiecare angajat din familie, tată sau mamă. Costurile bugetare pentru această măsură de sprijin al familiilor cu copii se ridică la 175 de milioane de lei anual. Din păcate, stimulentele fiscale nu generează naşteri de copii, dar în schimb îi ajută pe cei care au copii”, a explicat economistul.

„Angajatul tehnic” al Avocatului Poporului, numit de PAS, a practicat proxenetismul timp de cinci ani și a atras în această activitate ilegală mai multe persoane de sex feminin

„Motanul inocent” al Nataliei Moloșag

Dumitru Godorog, „angajatul tehnic” al Avocatului Poporului, Natalia Moloșag, sau „motanul inocent” / «Добрый Кот», după cum apare pe Facebook, a fost recunoscut vinovat în 2017 de proxenetism în cazul mai multor persoane. El a fost condamnat la patru ani de închisoare, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, pe o perioadă de probațiune de trei ani. „Gazeta de Chișinău” publică decizia de condamnare a lui Godorog, omul surprins în spațiul public, inclusiv la evenimente organizate de către Oficiul Avocatului Poporului, alături de Natalia Moloșag.

Ilie GULCA

Conform unei decizii a Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din octombrie 2018, Dumitru Godorog *(foto)*, „începând cu o perioadă nedeterminată și până la 23.06.2017 [...], a plasat pe panouri de publicații online anunțuri în care era indicat un număr de telefon prin intermediul căruia a identificat și a trezit interesul la această activitate ilegală mai multor persoane”.

Ulterior, se menționează în aceeași decizie, „Dumitru Godorog [...], argumentându-le că vor fi bine remunerate, le-a îndemnat și le-a determinat pe B.G., P.A., G.E. și alte persoane nestabilite pe moment să practice prostituția prin prestarea serviciilor sexuale online contra plată, manifestate prin demonstrarea și excitarea propriilor organe genitale în fața camerei web și satisfacerea dorințelor sexuale ale beneficiarilor prin intermediul spectacolelor pornografice utilizatorilor site-ului www.chaturbate.com”.

După asta, Godorog Dumitru, împreună cu alte persoane, „a înlesnit pentru xxxx, xxx, xxxx și altor persoane nestabilite pe moment de către organul de urmărire penală practicarea prostituției, prin închirierea și punerea la dispoziția acestora a unui apartament de pe bd. Moscovei 3, mun. Chișinău, și dotarea cu tehnică și echipament necesar pentru prestarea online a serviciilor sexuale contra plată, ca, în final, să beneficieze de jumătate din venitul obținut în urma prestării serviciilor sexuale online”.

În aceeași decizie, inculpatul a declarat că a practicat această îndeletnicire de cinci ani, închiriind în acest scop mai multe locuințe și antrenând mai multe persoane de sex feminin.

Pledoaria Nataliei Moloșag

Miercuri, în cadrul unui briefing, Avocata Poporului a recunoscut că a fost avocata lui Dumitru Godorog într-un dosar penal în care acesta și-a recunoscut vina și a ispășit pedeapsa.

Moloșag a spus că a fost responsabilă de reîncadrarea lui Hodorog în societate în perioada de după condamnare și consideră că misiunea unui apărător al dreptului omului este inclusiv asigurarea incluziunii sociale și creșterea nivelului de toleranță față de foștii deținuți prin incluziunea acestora de interes comunitar.

„Vreau să insist asupra faptului că lipsa unui loc de muncă pentru persoanele ce și-au ispășit pedeapsa este o problemă, de aceea i-am oferit din 2018 posibilitatea să dețină un loc de muncă în calitate de asistent al Cabinetului Avocatului Natalia Moloșag”, a mai declarat Avocata Poporului.

Aceasta a afirmat că Dumitru Godorog s-a manifestat ca „persoană punctuală, responsabilă, integră și empatică, care a dat dovadă mereu de implicare și compătimire”.

Odată cu numirea în funcția de Avocat al Poporului, Moloșag l-a invitat pe Godorog să continue colaborarea.

„Am avut nevoie de ajutor pentru toate muncile auxiliare. L-am contractat temporar, până la finalizarea controlului demarat de către mine, prin contract de prestări servicii, cu titlu gratuit. Reieșind din șansa pe care i-am dat-o, era gata să facă voluntariat”, a mai explicat ea.

Moloșag și-a dat demisia

După briefingul Avocatului Poporului, fracțiunea PAS a anunțat că așteaptă demisia ombudsmanului.

„Am avut mai multe discuții în fracțiune. Poziția consolidată este că dumneaei trebuie să plece. Am urmărit conferința de presă, vom aștepta raportul ei. Și eu sper că, în câteva zile, dumneaei își va depune demisia”, a declarat deputatul Dan Perciun.

Natalia Moloșag a fost numită în funcția de Avocat al Poporului pentru un mandat de șapte ani. O hotărâre în acest sens a fost luată de Parlament pe 23 septembrie curent cu votul a 57 de deputați.

Încă de la numirea Nataliei Moloșag în această funcție au existat voci critice privind un posibil conflict de interese pentru desemnarea Nataliei Moloșag în funcția de Avocat al Poporului, după ce aceasta a reprezentat-o în instanță și pe președintele Maia Sandu în mai multe procese împotriva lui Igor Dodon.

Joi, Oficiul Avocatului Poporului a anunțat despre faptul că Natalia Moloșag a depus cerere de demisie în Parlamentul Republicii Moldova.

Mapamond

Ignacio Ibarra, fostul director al Union Fenosa, a fost reținut de Interpol în Spania

Fost manager al Red Union Fenosa în Moldova, Juan Ignacio Ibarra Castellano a fost arestat în octombrie de agenții Interpol în orașul Zaragoza, Spania, pentru acuzații de fraudă, emiterea unor documente false, evaziune fiscală etc., potrivit publicației www.abc.com.py. Ignacio Ibarra, după cum era cunoscut în R. Moldova, a deținut funcția de viceconsul onorific al Spaniei în Ciudad del Este, oraș din Paraguay. De asemenea, el a exercitat funcțiile de consilier economic pe lângă Guvernul din Paraguay în timpul cabinetului Horacio Cartes.

KGB-ul belarus a creat conturi false în social media despre criza migranților

Compania-mamă a platformei de socializare Facebook a asociat serviciul belarus de securitate KGB cu crearea a zeci de conturi false de către persoane ce se prezintă ca ziariști și militanți cu scopul de a inflama criza migranților de la granița dintre Belarus și Polonia, relatează joi agenția Reuters. Compania Meta a precizat într-un raport publicat miercuri că a eliminat 41 de conturi pe Facebook, cinci grupuri pe rețea și patru conturi de Instagram, pentru încălcarea politicii sale de „comportament inautentic coordonat”.

Dorința Ucrainei de a recupera Crimeea, „amenințare directă” pentru Rusia

Rusia vede în dorința afișată a Ucrainei de a recupera Crimeea, teritoriu anexat de Moscova în 2014, drept o „amenințare directă” la adresa sa, a declarat joi Kremlinul în plină escaladare a tensiunilor dintre cele două țări, relatează AFP și Reuters, citat de agerpres.ro. „De fapt, vedem aceasta ca pe o amenințare directă la adresa Rusiei”, a declarat jurnaliștilor purtătorul de cuvânt al Kremlinului, Dmitri Peskov, referindu-se la afirmațiile făcute cu o zi în urmă de președintele ucrainean Volodimir Zelenski.

Secretarul american al apărării, un răspuns față de Rusia în cazul Ucrainei

Secretarul american al apărării Lloyd Austin a sugerat joi că orice răspuns al SUA la acțiunile Rusiei în legătură cu Ucraina ar putea fi dat împreună cu comunitatea internațională, în timp ce a cerut Moscovei transparență cu privire la concentrarea sa militară, relatează Reuters. Austin, aflat într-o vizită în Coreea de Sud, și-a exprimat de asemenea speranța că Statele Unite și Rusia ar putea lucra pentru „a rezolva problemele și preocupările și a reduce «temperatura» în regiune”.

Rusia a menținut pentru Serbia prețul de 270 de dolari la gazele naturale

Serbia va primi gaze din Rusia la prețul de 270 de dolari pe mia de metri cubi, la fel ca în actualul contract care expiră la sfârșitul acestui an, a anunțat joi președintele sârb, Aleksandr Vucic, în finalul întâlnirii sale cu omologul său rus, Vladimir Putin, la Soci, relatează TASS. Vucic ceruse Rusiei luna trecută un preț „favorabil” la importurile de gaze rusești, după ce prețul gazelor a crescut considerabil în ultimele luni ca urmare a revenirii cererii la nivel global după relaxarea restricțiilor legate de pandemia de coronavirus.

I.G.

Harta lumii

Despre problema națională

Adrian CIUBOTARU

Nu există subiect mai încurcat în RM decât atitudinea moldovenilor față de problema națională. De fapt, singura problemă importantă pe care o au, căci toate celelalte derivă din aceasta: revenirea între hotarele României. Atitudinea a fost mereu ambiguă, în sensul că nu s-a definit niciodată precis: ca atare, avem foarte puțini unioniști categorici și foarte puțini antiunioniști fermi, majoritatea oscilând ba într-o parte, ba în alta – nu mult, cu doar câteva grade, dar destul ca să provoace disonanțe cognitive sociologilor.

Și azi, la trei decenii de independență, e greu de spus cum stăm la acest capitol. Aparent, totul e limpede pentru un observator din afară: RM nu (mai) are formațiuni unioniste în Parlament, iar retorica principalelor partide se împarte între integrarea europeană și integrarea în Russki Mir. Și totuși, nimeni nu poate spune că problema a fost rezolvată prin abandon sau amânare. Nimeni nu poate pune mâna în foc că, într-o bună zi, legislativul de la Chișinău nu va face o declarație ca a celor aproape două sute de consilii locale din 2018. O declarație deloc simbolică, de data asta.

Concetățenii de alte etnii intuiesc mai bine decât românii din RM această imprevizibilitate, tocmai pentru că și-au făcut, cu timpul, o idee mai clară decât majoritarii despre naționalitate și deci știu cum funcționează creierul colectiv în această privință: e suficient să creezi un antagonism între două comunități, ca să se nască brusc o conștiință națională puternică. Antagonismul generat de Rusia în Crimeea și Ucraina de Est i-a făcut pe ucraineni să se perceapă ca o singură națiune. La vremea lor, găgăuzii au devenit... găgăuzi pentru că cineva le-a insuflat frica de românizare. Doar diferendul transnistrean a fost perceput ca pedeapsă pentru îndrăzneala de a ne fi declarat români și, în loc să ne readucă pe toți la românitate, ne-a îndepărtat și mai tare de aceasta. O percepție falsă, fără îndoială, căci dacă rușii au pornit un război împotriva noastră, eram în mod sigur pe calea cea dreaptă.

Dar nu numai minoritarii simt mai bine confuzia lăuntrică a majoritarilor, ci și foștii stăpâni ai acestui teritoriu. Fără a intra prea mult în nuanțele care ne plac atâta aici, rușii consideră statul RM doar ca pe o replică instituționalizată la unionism. (După cum și este, dacă ne gândim bine.) Teza consună cu o narațiune de a lor mai veche – Matușkăi i-a plăcut întotdeauna să se creadă inocentă și dreaptă – și le justifică oarecum ingerințele în treburile interne ale RM: misiunea nobilă ar fi, în acest caz, să apere fosta republică soră de imperialismul român, nu? Observați cum, de fiecare dată când se schimbă domnia la Chișinău, Kremlinul vrea să afle în primul și în primul rând poziția noii guvernări față de România și față de reunificare. Avem de a face cu o abordare pe care noi o ironizăm drept simplistă, dar ea este întotdeauna clarificatoare pentru ruși tocmai pentru că vizează miezul chestiunii.

Vrem, nu vrem, aceasta este șchioapa cu care Rusia ne măsoară suveranitatea – cu atât mai mare cu cât suntem mai departe de București, din punctul ei de vedere. Kremlinului nu-i pasă dacă îi suntem aliați, slugi sau neprieteni. Să nu ne facem iluzii: fie că sărutăm duios Gazpromul în conductă, fie că ne prosternăm jălalnic la picioarele sfincșilor de pe Krasnaia, fie că, dimpotrivă, țipăm isterici că nu vrem trupe străine pe teritoriul nostru (de regulă, când țipătul nu comportă cine știe ce riscuri și mai ales nu obligă la nimic), pe țar și pe aghiotanții lui îi interesează doar distanța care ne desparte de România. Atât. Pentru Moscova, tot ce ține de RM pornește de la modul în care aceasta se raportează la vecinul ei vestic.

Rusia nu a perceput, se pare, nicicând independența noastră ca pe o formă de neatârnare față de ea. Toți oamenii Kremlinului salută, au susținut și vor susține acest statut al RM atât timp cât el va opri infiltrarea României – și, odată cu ea, a unui membru NATO și UE – în zona de influență a Rusiei. Nicio guvernare moldovenească, din 1992 încoace, nu i-a alarmat vreodată cu adevărat pe ruși, dovadă că nu am avut niciuna care să pună cu adevărat „problema națională“. După scurte tatonări prealabile și o trântă zdravănă, cu Spânu și Popescu pe omoplați, Moscova i-a dat de înțeles Chișinăului că nici de la guvernarea Sandu-Gavriliță nu se așteaptă la așa ceva.

Dacă nu am ține să ne jucăm în continuare „cartea“ (a statalității? a integrării himerice în UE? cu Transnistria și cu monopolul energetic rus în spinare, cu regiuni și orașe întregi din țară care trăiesc într-o realitate politică paralelă?), dacă nu ne-am sili să credem că există propășire și fără definirea dezideratului național (care o fi scopul existenței acestui stat rămas fără o treime din populație și cu trupe străine pe teritoriu, tărâm al înapoierii și eternului eșec economic?), poate că am găsi o soluție și la dictatul sau șantajul fostei metropole.

Un popor care ar ști ce vrea și cum îl cheamă nu ar vedea, de exemplu, în acordul semnat cu Gazprom la Moscova un fel de penalitate pentru gazoducte alternative, ci dimpotrivă, un semnal pentru a construi altele noi.

A-politice

Despre patriotism în era globalizării

Mircea V. CIOBANU

Ancheta Irinei Nechit din numărul trecut al „Gazetei de Chișinău”, privind „cartea care a trezit sentimente patriotice”, a developat o lecție despre patriotism în vremuri pragmatice și abstracte. Or „iubirea de moșie” din Scrisoarea III a lui Eminescu era foarte concretă: aici era și baștina, dar și proprietatea; istoria nu se certa cu geografia și harta era egală cu teritoriul.

Azi, când dragostea de *țară a strămoșilor* se confundă cu dragostea *pentru stat* (mai nou: pentru statalitate) sau, mai precis: pentru un regim politic (și chiar pentru un partid politic), confuziile se transformă în joc periculos al confruntărilor... tocmai pe toloaca *împăcărilor necesare*.

Or patriotismul înțeles *ca identitate cât mai pură* și *cât mai deosebită de ceilalți* transformă jocul într-o *perpetuă confruntare cu alții*. Confruntare în eternă progresie: mai întâi o delimitare simplă, pur rasistă, pe criterii biologice; apoi una pe măsura țarcului comun; apoi una pe criteriul dragostei pentru compatrioți; apoi una pe criteriul *alianței comilitonilor devotați*; apoi, succesiv: *pe măsura intensității declarațiilor de iubire* și, inevitabil, *pe criteriul tensiunii urii față de ceilalți*. Într-o ultimă consecință, developând *toate* exigențele, rămâi singurul patriot autentic, într-o veșnică suspiciune și confruntare *cu toți* ceilalți.

Întrebările Irinei Nechit nu aveau în vedere cărțile patriotice, ci *performanțele editoriale* care ne fac *să ne mândrim că suntem români*. Punându-mi și eu întrebarea, încercam să-mi amintesc: când am fost *mândru de sine, grație cărților altora*? Răspunsul e simplu: atunci când am citit cărțile bune alor noștri. Când l-am descoperit, de exemplu (târziu de tot – *prietenii* știu de ce) pe Camil Petrescu – îl citisem deja pe Proust: o pătrime în franceză, celelalte trei pătrimi – în rusă! –, am fost foarte mândru că un autor român, contemporan cu Proust, este tot atât de bun și tot atât de modern ca francezul.

M-am simțit mândru (de parcă aș fi avut vreun merit) atunci când, la o ediție a Târgului de Carte „Gaudeamus” de la București, *Kinderland*, cartea Lilianei Corobca, a fost cea mai solicitată. Dar mai ales atunci când am văzut-o tradusă în germană, apoi slovenă..., devenind, încet dar sigur, bestseller internațional. Ca și cărțile Tatianei Țîbuleac, pe care am aplaudat-o mai întâi (și mi-am adus neamurile mele franceze *să mă laud cu ea*) la un salon de carte de la Saint-Etienne. Încă nu avea Premiul UE pentru literatură, încă nu o cunoștea multă lume, dar eu deja gustam din gloria ei europeană.

Un răspuns posibil ar fi fost poate această listă (incompletă): *Sincronía, diacronía e historia*; *Teoría del lenguaje y lingüística general*; *Principios de semántica estructural*; *El hombre y su lenguaje. Estudios de teoría y metodología lingüística*; *Gramática, semántica, universales*; *Lecciones de lingüística general*; *Introducción a la lingüística*; *Competencia lingüística*; *Lenguaje y discurso*. Sau: *Von Genebrardus bis Hervás. Beiträge zur Geschichte der Kenntnis des Rumänischen in Westeuropa* (De la Genebrardus la Hervás . Contribuții la istoria cunoașterii limbii române în Europa occidentală); *Textlinguistic. Eine Einführung*; *Trends in Structural Semantics*; *Geschichte der Sprachphilosophie. Von den Anfängen bis Rousseau*. (Istoria filozofiei limbajului. De la începuturi până la Rousseau). Adică: *performanțele editoriale mondiale* ale lui Eugeniu Coșeriu.

Tot atât de multe sentimente patriotice îmi trezesc cărțile lui Eugène Ionesco, un dramaturg de primă mărime pe firmamentul teatrului mondial: *Cântăreața cheală*; *Scaunele*; *Lecția*; *Rinocerii*; *Regele moare* ș.a.m.d. Mă simt măgulit că, răspunzând întrebărilor unui jurnalist de la revista franceză LIRE, dramaturgul face referință la experiența sa românească. Exact așa cum Cioran, într-un alt interviu, dar pentru aceeași revistă, își amintește de *începuturi*, de celebra sa tânguire pur românească *Pe culmile disperării*. Eram mândru descoperind, la un târg de carte, la o editură din Ekaterinburg, o colecție de titluri aparținând lui Mircea Eliade, iar la o editură germană – volumele lui Mircea Cărtărescu.

Pe unii

autori de ai noștri ni i-au descoperit străinii: vreun Byron, de exemplu, când, într-un cânt din Don Juan, face trimitere la Istoria Imperiului Otoman a lui Cantemir (carte la care ne-au mai trimis și Enciclopedia lui Diderot, și Voltaire, și Victor Hugo)...

Pe unii autori *de ai noștri* ni i-au descoperit străinii: vreun Byron, de exemplu, când, într-un cânt din *Don Juan*, face trimitere la *Istoria Imperiului Otoman* a lui Cantemir (carte la care ne-au mai trimis și *Enciclopedia* lui Diderot, și Voltaire, și Victor Hugo)... Iar în veacul XX străinii au aplaudat autori de origine română pentru *revelația absolută*: nu poți să vorbești azi despre avangarda europeană, fără să rostești numele lui Tristan Tzara...

Oricât de *diferite*, aceste cărți au ceva în comun. Spre deosebire de discursurile „patriotice” cu care ne-am obișnuit: segregaționiste, exclusiviste, izolaționiste, aceste cărți sunt *integratoare* și *globaliste*. Ele sunt *imperiale* (construind *imperiul spiritual* al lumii civilizate), parte din *marea cultură a lumii*; prin ele suntem și noi făuritori ai acestei culturi.

Caricatura la gazetă

Nu am putut să-l fac pe tata fericit, să moară în fruntariile Țării sale

Ilie LUPAN

Eu nu mă bucur, eu plâng de fiecare dată, la orice aniversare, fie vorba de „Mica Unire”, fie de „Marea Unire”.

Mă uit la reportajele și comentariile de la posturile de televiziune, moldovenești sau românești, și am puține motive de bucurie. Chiar dacă fac abstracție de declarațiile politice și de momentele festive, care ar trebui să ne înalțe, să ne dea speranțe: „Ce noroc să fii român!” – vorba poetului.

Mare noroc pe capul nostru, datorită bravilor noștri politicieni.

Să le luăm pe rând, dar foarte succint. Am scris cândva, până la destrămarea imperiului, până la puciul din august 1991, până la războiul de la Nistru, că „dacă poporul nostru este o lacrimă despicată în două prin violența unui regim criminal, voia lui Dumnezeu este de a se întregi această lacrimă și de a se preschimba din lacrimă de durere în lacrimă de bucurie. La vremea sa. Și nici o putere nu poate împiedica lucrarea lui Dumnezeu”. Sunt gânduri la care nu am renunțat niciodată.

După un articol în care promovam ideea unirii, mă întâlnesc cu deputatul A.Ț. care îmi atrage atenția: „vezi ce scrie Ion Cristoiu într-un editorial?”. Adică contrar la ceea ce scriam eu. Și acum îmi pare rău că nu i-am dat replică lui Cristoiu, un fost UTC-ist, care privea lumea prin ochelari de cal și nu cunoștea realitățile basarabene, darmite năravurile rușilor... După aia a fost războiul de la Nistru... Sute de băieți ca brazii care au murit degeaba! Dar nu ar fi murit, dacă s-ar fi făcut unirea în august 1991!

Pe urmă, prietenul meu A.Ț., după ce a părăsit „treuca”, a scris bine și corect despre băieții care s-au scăpat la treuca puterii și nu s-au gândit la interesele națiunii...

Am discutat cu foarte mulți parlamentari, foști miniștri, chiar foști premieri. Am material pentru o carte întreagă. Problema e că nimeni dintre liderii de opinie nu a recunoscut că trebuia și se putea face Unirea atunci, în august 1991!

A recunoscut, cu jumătate de gură, unul dintre deputații din primul parlament (poate că erau mai mulți, nu am discutat cu toți), că Unirea se putea face pe 27 august 1991, chiar în PMAN, dacă s-ar fi propus ca variantă de alternativă!

Și acum, ce vreți voi să dovediți, frate I.B., soră V.P. și atâția alți „tovarăși de drum”, vorba lui Ilici, dacă atunci nici nu ați crâcnit... „Voi sunteți urmașii Romei?”. De aia nici nu are lumea încredere în voi, pentru că atunci când a fost cazul ați tăcut ca... respectivul în porumb...

De aia, de Ziua Unirii, fie aceasta Mică sau Mare, eu mănânc și plâng, eu beau și plâng... Fiindcă nu am putut să-l fac pe tata fericit, să moară în fruntariile Țării sale, pentru care a dat tot ce a avut, despre care a vorbit mereu numai de bine și s-a mirat tot timpul cât de proști sunt basarabenii. Nu de aia că el se considera foarte deștept (deși într-adevăr era foarte inteligent!), ci de aia cât de imbecili sunt unii care uită răul făcut de ocupanți și își amintesc mereu că „jandarmul român i-a dat o palmă că nu a măturat în fața curții”. Iar tata făcuse armata în trupele de jandarmi, la Sibiu...

Repetarea abuzului din 2018?

Dionis CENUȘĂ

Printre altele:

O gafă după alta. Există instrumente legale și sancțiuni prevăzute de lege pentru a pedepsi nerespectarea legislației electorale. Dar există limite și acestea se aplică cu atât mai mult în cazurile când cetățenii și-au oferit deja voturile. Vorbesc despre cazul lui Tauber/Partidul lui Șor și alegerile locale din Bălți. Explic:

- CEC constată diverse nereguli la raportarea financiară a Tauber/Partidul Șor, un lucru pe care instituția îl face conform atribuțiilor. La acest capitol nu există nicio obiecție. Problema apare la modul cum CEC decide să sancționeze acest candidat folosind interpretarea aparent eronată a legislației electorale. Mai exact, CEC cere eliminarea lui Tauber din cursa electorală în calitate de sancțiuni.

- Tot CEC face referire la „a) alin. (5) art. 75 Cod Electoral” cu privire la „anularea înregistrării concurentului electoral, la solicitarea organului electoral, prin hotărâre judecătorească definitivă”. Problema constă în faptul că această prevedere nu are nimic în comun cu cadrul temporal în care ne aflăm. Or, Tauber/Partidul lui Șor deja a participat la alegeri, acumulând cele mai multe voturi în primul tur. Deci, de jure și de facto, prevederile pe care le utilizează CEC s-ar aplica în cazul în care alegerile încă nu s-au produs și cetățenii nu au votat. În caz contrar, decizia CEC este de natură să lezeze dreptul la vot al cetățenilor și de fapt poate duce la anularea votului exprimat. Acest lucru ar duce la repetarea abuzului din 2018, când CEC/justiția controlată de Plahotniuc au anulat voturile din Chișinău.

- Ceea de face CEC nu poate fi explicat altfel decât că probabil cei controlați de PAS au primit o indicație/sugestie politică de a folosi neconformitățile în raportarea financiară a Tauber/Șor pentru a-i elimina din turul 2 de la Bălți. De ce? Răspunsul este simplu și de ordin politic – PAS nu poate accepta faptul că după victoria politică asurzitoare din vară ei nu sunt capabili să obțină victorii majore la nivel local.

- Este foarte probabil că PAS/Sandu știu că instanța de la Bălți nu va legaliza decizia CEC care contravine prevederilor constituționale în domeniul dreptului la vot. Astfel, PAS și CEC pasează responsabilitatea către instanțe, care sunt obligate să nu repete ilegalitățile comise de regimul lui Plahotniuc în 2018. Indiferent de rezultat, pozitiv ori negativ, instanța va fi de vină, nu PAS. Totodată, dacă Tauber este eliminată din competiție, atunci PAS va interpreta acest eveniment ca pe o victorie politică.

După eșecul cu avocata poporului (fostă avocată a Președintelui Sandu) care angajează persoane care au comis crime de proxenetism, acum PAS prin influența politică asupra anumitor persoane de la CEC comite o altă gafă și mai gravă. Tot ce face PAS îi ajută pe Șor și alții să se victimizeze și să apară în calitate de „eroi”, care sunt persecutați de regim. CEC are alte instrumente legale pentru a o sancționa pe Tauber/Partidul Șor, nu eliminarea din competiție electorală. Mai mult ca atât, ca și Usatîi, Tauber ar fi demonstrat cel mai degrabă ineficiență în administrarea treburilor orașului și s-ar fi discreditat.

În timp ce guvernarea se laudă la Bruxelles că clădește stat de drept în Moldova, CEC acționează cam în altă direcție. Chiar dacă e vorba de Șor (care știm că este implicat în furtul miliardului), societatea civilă și mass-media independentă trebuie să dezaprobe ceea ce face CEC, imposibil fără indicații de la PAS. Amintesc că aceste lucruri au loc la două săptămâni distanță de Summit-ul Parteneriatului Estic de la Bruxelles și la câteva zile de la întâlnirile Premierului Gavrilița cu oficialii europeni. Pentru așa tipuri de acțiuni, UE a stopat asistența financiară pentru Moldova în 2018. În loc să vorbim despre cum îl putem trage pe Șor la răspundere și să recuperăm banii din furtul miliardului, din cauza acțiunilor/influențelor din PAS asupra CEC, vorbim despre cum luptă regimul cu Tauber. În continuare, este greu de înțeles de ce PAS își taie crengile de sub picioare.

De la București la Madrid ajungi de 3-4 ori mai ieftin decât la Chișinău

Alexandru COZER

E 1 decembrie și eu voi insista, din nou, pe un subiect tare dureros pentru mine.

Bucureștiul e aproape. La o oră de zbor de Chișinău. Mi-aș dori și eu să merg într-o dimineață de 1 decembrie acolo și să mă întorc seara acasă. Doar că astăzi avem o singură cursă aeriană între Chișinău și București. Operată de un ATR de dimensiunile unui autocar. Iar prețurile la bilete sunt exorbitante. De la București la Madrid ajungi de 3-4 ori mai ieftin decât la Chișinău. De la Chișinău în orice oraș al Italiei, tot de 2-3 ori mai ieftin decât la București.

De legături aeriene cu Timișoara, Cluj sau Constanța în general nu are rost să vorbim, că-s visuri frumoase. Și cerere există... ehehe. Vedeți câte autocare trec zilnic Prutul. Și alte mii de oameni la volan.

Nu-i departe Bucureștiul nici pe cale terestră. Doar că tre să facem 7 ore pe DN2. Iar DN2 este, de departe, cel mai periculos drum din România. Zilnic, în medie, moare un om pe acest traseu.

Autostrăzi? Doar vorbe goale.

La Vămi stăm în continuare cu orele. Pentru că punctele de trecere comune rămân și ele doar la nivelul vorbelor.

De roaming se promite că va fi eliminat de mai bine de trei ani. Absolut niciun progres nici aici, chiar și cu guvernare proeuropeană. Cică mergem „împreună cu țările din parteneriatul estic, să fie la toți odată eliminat roamingul”. Adică într-o oală cu Azerbaidjan sau Armenia.

În spațiul mediatic de la Chișinău, doar 2-3 posturi TV românești au pătruns. Rusești avem cu zecile.

Avem nevoie de poduri. Multe poduri peste Prut. Și fizice și simbolice. Fizice am rămas la tot atât de multe cât pe vremea URSS. La simbolice nu stăm mult mai bine.

Haideți să fim mai inteligenți și să începem a lucra cu adevărat la Unire. O unire economică și a infrastructurii.

Că altfel mă tem că și nepoții noștri tot „Unire” vor striga patetic de 1 decembrie!

La Mulți Ani, România! Fă-ne mândri de tine!

Moș Crăciun nu mai are loc în spațiul public. Se întoarce Moș Gerilă?

George DAMIAN

Când eram copil nu aveam Moș Crăciun, aveam Moș Gerilă. Așa a zis statul: că Moș Crăciun nu există, dar a făcut o concesie și a permis accesul lui Moș Gerilă în Republica Socialistă România.

Cum să vă zic? Era simpatic Moș Gerilă, le aducea copiilor cuminți portocale, banane și ciocolată. Omul venea de departe, de la Polul Nord, ajungea la noi o singură dată pe an și aia era și ocazia când vedeam portocale și banane. Eu știam că bananele și portocalele cresc în țările calde și când am întrebat unde găsește Moș Gerilă fructele astea în mijlocul iernii mi s-a zis să țin gura închisă. Era dubioasă treaba, Moș Gerilă venea de la Polul Nord cu portocale... adică ori creșteau portocale la Polul Nord (Fram ursul polar nu avea portocale, văzusem asta în film), ori Moș Gerilă trecea prin țările calde în drum spre România – ceea ce însemna că de fapt nu venea de la Polul Nord. Complicat, multe întrebări și prea puține răspunsuri.

(Era și bancul ăla cu învățătoarea care îi întreabă pe copii care sunt țările calde și Gicu zice că județul Iași, că anul trecut a venit de Crăciun unchiul Costel de la Iași și era doar în costum și cu pantofi.)

Din ce am aflat ulterior, prin alte țări cu socialism științific nu ajungea Moș Gerilă. Și pe ăia îi abandonase Moș Crăciun (sau așa li s-a spus) dar să nu aibă nici Moș Gerilă?!? Când am întrebat dacă Moș Gerilă ajunge și în Germania mi s-a răspuns cu o altă întrebare: care Germania? V-am zis: era complicată treaba cu Moș Gerilă. Nu vă mai zic de confuzia creată de Moș Nicolae, un tip misterios despre care nu era bine să pui multe întrebări, un tip altfel interesant pentru că îi fura startul lui Moș Gerilă.

În sfârșit, am avut câteva decenii în care Moș Gerilă s-a pensionat și Moș Crăciun și-a făcut de cap prin România. Dar gata, de la Bruxelles ni s-a transmis că Moș Crăciun nu mai are loc în spațiul public. Se întoarce Moș Gerilă? Dacă e vaccinat cu doza booster poate are o șansă, altfel îl dă Arafat de-a dura peste graniță de nu se vede!

Tot mai puțini salariați susțin un pensionar

Cine are dreptul la pensia anticipată

Creșterea vârstei de pensionare la 63 de ani, atât pentru femei, cât și pentru bărbați, este justificată pentru că echilibrează sistemul de pensii. Moldovenii vor avea dreptul la pensie anticipată. Cetățenii care vor avea un stagiu de cotizare mai mare decât cel prevăzut în cazul pensiei pentru limita de vârstă, până la împlinirea vârstei de pensionare, vor putea să se pensioneze mai devreme.

Natalia MUNTEANU

Decizia de joi, 25 noiembrie, a parlamentarilor, legată de vârsta de pensionare, nu este o inițiativă a guvernării PAS. Deputații PAS practic au anulat legea votată anul trecut de coaliția PSRM-Șor privind reducerea vârstei de pensionare.

Majorarea vârstei de pensionare este o măsură necesară pentru a asigura durabilitatea sistemului de pensii. Discuțiile aprinse în societate sunt speculații populiste. De această părere este Dorin Vaculovschi, doctor în economie, șeful Departamentului resurse umane, afaceri publice și comunicare din cadrul ASEM.

Sistemul asigurărilor sociale din Republica Moldova este subvenționat din bugetul de stat. „Deficitul bugetului asigurărilor sociale a apărut pentru că s-a redus numărul populației ocupate și, respectiv, contribuțiile s-au micșorat”, spune Vaculovschi.

„Ar putea fi mai mulți pensionari decât salariați”

În prezent, raportul dintre salariați și beneficiarii de pensii e de 1,2. Raportul salariați/pensionari este în scădere: în 2014, fiecărui pensionar îi reveneau 1,38 de salariați, în 2021 – doar 1,2 salariați, conform datelor prezentate de Dan Perciun, deputat PAS în Parlamentul Republicii Moldova.

Prin anii 2030 raportul ar putea fi un salariat la un pensionar. „Tranziția demografică presupune reducerea ratei de fertilitate, adică numărul de copii născuți de o femeie fertilă, pe de o parte, și creșterea speranței de viață, pe de altă parte, oamenii trăiesc mai mult. Lucrul acesta duce la îmbătrânirea populației. În Europa acest fenomen s-a întâmplat în anii 70-80. La noi a demarat cam prin anii 90-2000, din cauza proceselor migraționiste. Pleacă populația adultă și se schimbă structura de vârstă. Avem o populație îmbătrânită. Aici răspund la întrebarea de ce în 2030 vom avea raportul de unu la unu: o persoană activă la un pensionar. Dar ar putea fi mai mulți pensionari decât salariați”, explică Vaculovschi pentru GAZETA de Chișinău.

Vârsta de pensionare pentru bărbați este de 63 de ani, iar stagiul de cotizare – 34 de ani. Femeile vor egala cu bărbații vârsta de pensionare de 63 de ani în anul 2028. Iar stagiul de cotizare de 34 de ani pentru femei va fi obligatoriu din anul 2024.

Pensie anticipată pentru un stagiu lung

Cetățenii vor putea beneficia de dreptul la pensie anticipată pentru un stagiu îndelungat de muncă. Acest fapt va permite realizarea dreptului la pensie până la împlinirea vârstei standard de pensionare. Deputații au votat în prima lectură proiectul de modificare a Legii privind sistemul public de pensii.

„Prin acest proiect de lege neam propus atât să oferim celor cu o carieră lungă dreptul la pensie, cât și să menținem sustenabilitatea fondului de asigurări sociale. Ori, revizuirea vârstei de pensionare ne-ar fi costat 1,5 miliarde de lei în 2022 și mai mult de șase miliarde de lei în următorii patru ani”, a declarat deputatul Dan Perciun.

Foto: Natalia MUNTEANU

10 mai 2020. Satul Cârnățeni, r-l Căușeni

Cei care au un stagiu de cotizare mai mare decât stagiul standard se vor putea pensiona la orice vârstă. Pentru bărbați va fi nevoie de un stagiu mai mare cu cinci ani decât cel standard, pentru femei – cu trei ani. Asta înseamnă că bărbații, la 1 ianuarie 2022, se vor putea pensiona anticipat dacă au 39 de ani de stagiu contributiv, iar femeile 35.6 ani de stagiu. În cazul femeilor, stagiul necesar pentru pensionarea anticipată va crește gradual până la 37 de ani în anul 2024.

La calcularea pensiei anticipate nu se va ține cont de perioadele în care persoanele nu au contribuit la bugetul asigurărilor sociale, cum ar fi concediul de îngrijire a copilului, efectuarea serviciului militar etc. Se va ține cont doar de anii efectiv munciți. „Pensia pentru carieră lungă permite pensionarea la orice vârstă, atât timp cât persoana are un stagiu contributiv mai mare decât cel standard. În cazul acestui tip de pensie, în stagiu nu se includ arata, studiile, perioada de îngrijire a copilului pentru că este un tip de pensie anticipată, o facilitate menită pentru cei care au muncit și contribuit mai mult”, explică deputatul Dan Perciun.

„Pensia pentru limită de vârstă – modalitatea standard de pensionare care a existat în ultimii 30 de ani – permite ieșirea la pensie la o anumită vârstă. În 2022, vârsta va fi 63 de ani pentru bărbați și 60 de ani pentru doamne (59 și 6 luni până în iulie). Beneficiază de pensie toți cei care au minim 15 ani de vechime. Stagiul complet, recomandat, pentru bărbați va fi de 34 de ani, iar pentru doamne 32 de ani și 6 luni. În stagiu intră atât perioadele contributive, cât și necontributive, adică perioadele în care nu s-au plătit contribuții. Printre acestea se numără îngrijirea copilului, armata, îngrijirea unei persoane cu dizabilități severe, studiile. Nu se schimbă nimic la acest capitol”, lămurește Dan Perciun neînțelegerile apărute în societate.

În următorii 20 de an, ponderea persoanelor cu vârsta de 60 de ani va depăși 32,3%, iar a celor cu vârsta mai mare de 65 de ani – 24,4%.

Marcel Spatari: „Nu ne dorim să reducem durata concediului de creștere a copilului și nu există nicio intenție în acest sens”

La rândul său, ministrul Muncii și Protecției Sociale, Marcel Spatari, afirmă că actuala guvernare nu dorește să reducă durata concediului de îngrijire a copilului. „Mamele care cresc copii trebuie să aibă alegerea: să stea acasă cu ei și să nu meargă la lucru sau să revină la muncă atunci când consideră necesar”, susține Marcel Spatari.

„Stimularea natalității este o prioritate majoră pentru Minister și Guvern. În proces de finalizare se află Strategia Națională pentru Protecția Copilului pe anii 2022-2025, în care se vor regăsi mai multe măsuri pentru stimularea natalității. În buget sunt prevăzuți suficienți bani pentru indemnizații pentru îngrijirea copiilor și în creștere față de anul precedent”, precizează ministrul Spatari.

Ministrul Muncii recunoaște că durata concediului pentru îngrijirea copilului în Republica Moldova este mai mare decât în alte țări europene, dar acest lucru deocamdată este „o soluție bună la lipsa alternativelor de îngrijire a copiilor în creșe sau în locuri adaptate la angajatori”. Ministrul Muncii și Protecției Sociale precizează că alocațiile pentru protecția familiei și copiilor s-au majorat cu 11%: de la 2,87 miliarde de lei în 2021 la 3,19 miliarde de lei în anul 2022.

Citații publice

Judecătoria Chișinău, sediul Central, solicită prezentarea lui Popa Veaceslav, cu ultimul domiciliu cunoscut: mun. Chișinău, str. Andrei Doga 41/2, ap. 9, și a lui Călman Veaceslav cu ultimul domiciliu cunoscut: mun. Chișinău, com. Bubuieci, str. Toader Bubuioc 55, pentru data de 08.12.2021, ora 08:50, în cadrul Judecătoriei Chișinău, sediul Central, mun. Chișinău, str. Nicolae Zelinski 13, etajul 2, bir. 6, pe marginea cererii de chemare în judecată depusă de lichidatorul Lupea Petru cu privire la încasarea remunerației pentru perioada de administrare provizorie a debitorului „CANATEX-CONS” SRL.

Judecător – Veaceslav Nicula

Se solicită prezența pârâtului, **Mititelu Andrei, domiciliat în mun. Chișinău, bd. Dacia 40/3, ap. 59**, la ședința de judecată, care va avea loc pe data de **10 martie 2022, ora 10:00**, la Judecătoria Chișinău, sediul Centru, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 162, et. 8, bir. 810, în legătură cu examinarea cauzei civile la cererea de chemare în judecată depusă de Svetlana Leliuhina împotriva lui Andrei Mititelu cu privire la determinarea cotelor-parți din terenul ce constituie proprietate comună în devălmășie a foștilor soți, atribuirea în natură a câte 1/2 cotă-parte din bunul imobil și obligarea efectuării înregistrărilor în registrul bunurilor imobile.

Judecător – Sergiu Suvac

„Îi pregătim pe elevi de provocările vremurilor moderne”

Interviu cu Liuba Pleşca, profesoară de română, directoare a Liceului Teoretic „Meşterul Manole” din s. Sălcuţa, r. Căuşeni

– Stimată doamnă Liuba Pleşca, conduceţi o prestigioasă instituţie de învăţământ, Liceul Teoretic „Meşterul Manole” din satul Sălcuţa, Căuşeni. Spuneţi-mi, vă rog, care este cea mai recentă performanţă a Liceului de la Sălcuţa?

Cu-adevărat, o performanţă este faptul că în liceul nostru a fost deschis de curând un Centru gratuit de testare al Universităţii Cambridge. Este singurul Centru de acest fel din Republica Moldova. Tineri din R. Moldova şi Ucraina pot obţine la Liceul „Meşterul Manole” din Sălcuţa certificatul Cambridge, necesar pentru admiterea la unele universităţi de peste hotare. Liceul şi-a extins astfel contactele cu instituţii europene, i-a crescut ponderea în plan internaţional.

– Cum se îmbină tradiţia cu modernitatea în cadrul Liceului „Meşterul Manole”?

Pot spune că liceul nostru corespunde celor mai actuale cerinţe din procesul de studii. În 2018, a fost efectuată o renovare a instituţiei, s-au făcut reparaţii capitale, a fost montat un nou sistem de încălzire, au fost schimbate geamurile. Avem cabinete bine dotate, săli de clasă cu table interactive, mobilier modern, o bibliotecă cu un fond bogat de carte, o sală de lectură spaţioasă, o sală de computere, elevii au acces la tehnologii moderne. Avem pedagogi foarte bine instruiţi, care îi pregătesc pe copii de provocările timpurilor de azi.

Totodată, în procesul educaţional se pune accentul pe adevăratele valori ale neamului. Bunăoară, avem în liceu un Muzeu cu tentă istorică, etnografică – avem exponate care datează de 200-250 de ani. Suntem în posesia unor obiecte ce ţin de Patrimoniul Naţional, nu doar de patrimoniul sătesc Sălcuţa. În muzeu avem tot ce poate să ilustreze viaţa unei comunităţi, din secolele XIX-XX, multe obiecte de uz gospodăresc, toate tipurile de monede. Avem obiecte ce datează din primul Război Mondial, sunt nişte valori istorice care nu au preţ. Nu uităm nici o clipă că trăim într-un loc cu rădăcini culturale, spirituale adânci, că în satul vecin, Zaim, s-a născut Alexei Mateevici, autorul poemului „Limba noastră”.

Menţionez că în liceul nostru se studiază şi religia, o considerăm drept un obiect foarte important ce are drept ţintă cultivarea discernământului la copii. Educaţia creştină e legată şi de filosofie, şi de etică, ea contribuie la formarea omului, a atitudinii sale faţă de tot ce îl înconjoară. Am găsit de cuviinţă că cele 10 porunci sunt utile în şcoală şi doar cu ajutorul lor putem să influenţăm frumos, corect, fundamental, comportamentul copiilor.

Şcoala şi biserica merg împreună, de către elevi şi părinţi acest fapt e perceput în cel mai firesc mod. Aş aminti, de pildă, că în liceul nostru părintele Nicolae Jelihovschi nu doar predă religia, dar şi dirijează un cor, a fondat şi un grup de chitarişti care abordează diferite genuri de muzică.

– În ce activităţi mai este implicat Liceul Teoretic „Meşterul Manole”?

Sunt foarte multe, de exemplu, am încheiat o Săptămână dedicată limbii engleze, o săptămână în care au fost o sumedenie de evenimente frumoase, copiii au vorbit o engleză ca în Maria Britanie. Iar la finele lui noiembrie, picii din clasa a III-a s-au întâlnit cu semenii lor din America în cadrul unei lecţii de parteneriat. S-au văzut, şi-au vorbit, s-au împrietenit!

Liuba Plesca, profesoară de română, directoare a Liceului Teoretic „Meşterul Manole” din satul Sălcuţa, Căuşeni

Împreună cu colegii pedagogi de la Liceul Teoretic „Meşterul Manole”, s. Sălcuţa

– Desfăşuraţi la liceu numeroase acţiuni culturale şi, în afară de aceasta, vă interesează viaţa culturală din Chişinău. Aţi venit la teatru în repetate rânduri, parcurgând aproape 100 de kilometri cu autobuzul. Ce impresie v-a lăsat spectacolul „Valsul tancurilor” în regia lui Sandu Grecu, de la Teatrul Naţional „Satiricus”, pe care l-aţi văzut de curând împreună cu elevii?

Piesa „Valsul Tancurilor” de Irina Nechit este concepută cinstit, fiindcă elementul documentar e dominant, iar gradul de ficţiune este minim. Piesa ne vorbeşte despre războiul de pe Nistru, din 1992. Spectacolul e veridic, tulburător, cred că el trebuie să fie văzut de toţi tinerii din republica noastră.

Soţul meu a luptat şi el pe Nistru, are şi el amintiri extrem de dure, el e unul din cei care s-au dus la război cu mâinile goale, vorba cântecului, „fără cal, fără pistoale”, băgaţi în foc, în timp ce Chişinăul vindea muniţii Tiraspolului. Din păcate, adevărul despre acest război nici azi nu e cunoscut pe deplin. Nimeni nu are vreun interes să-l dezvăluie. Eu cred că adevărul despre acest război trebuie cules din gura celor care au fost în tranşee. Soţul meu astăzi este invalid pentru că a dormit în tranşeie vreo 10 zile, prin Chiţcani, fără haine, fără nimic. Participanţii la război povestesc istorii care te cutremură, lucruri pe care nu le găseşti nici în emisiunile oficiale, nici în pagini de presă şi nici în cărţi.

– Ne-aţi comunicat anterior că elevii de la Liceul „Meşterul Manole” vor să facă un film despre războiul de pe Nistru.

Da, ne-am propus să realizăm un film, cu mijloacele noastre, poate mai primitive – nişte telefoane, nişte camere de luat vederi mai ieftine. Va fi un film despre eroii, despre combatanţii din satul Sălcuţa, vrem să-i filmăm povestind despre cele trăite în primăvara-vara anului 1992. Trebuie să facem ceva ca să păstrăm memoria despre acel război. Parcă se doreşte să trecem peste războiul acesta, să-l uităm, combatanţilor nu li se dau indemnizaţii, nu se doreşte să vedem eroii din ei. Dacă vom sta nepăsători, rămânem o ţară fără verticalitate, care trece dintr-un deceniu în alt deceniu, ori chiar din secol în secol şi istoria arde, cum a ars Clopotniţa de pe dealul Căprianei.

– Despre necesitatea şi datoria de a păstra memoria înaintaşilor v-a vorbit şi Ana Blandiana care a vizitat anul trecut Liceul „Meşterul Manole”. Cum a fost întâlnirea cu Ana Blandiana?

Eu am ţinut pentru prima dată în mâini un volum de poezie al Anei Blandiana în anul 1980. A fost o carte cumpărată semiclandestin de la Cernăuţi, aşa cum făceau studenţii din Chişinău setoşi de cuvântul românesc. Astfel, am purtat toată viaţa interesul pentru cea care, în timp, avea să devină numele emblematic al CONŞTIINŢEI poetice, civice şi culturale a românilor de pretutindeni!

Nici în cel mai îndrăzneţ vis al meu nu puteam să-mi închipui că, în 2020, Ana Blandiana va calcă pragul Liceului pe care îl dirijez – şcoală, în care numele acestui ,,sol al adevărului istoric” a adunat adepţi în juru-i, formând Asociaţia ,,Memoria vie”!

Fascinantă, sensibilă, curajoasă şi neogoită, Ana Blandiana ne-a vorbit despre ororile comunismului, despre ,,nostalgicii după acele timpuri”... Noi i-am citit poezii, am pus întrebări, muuuulte întrebări, şi am conştientizat valoarea inestimabilă a preocupărilor actuale ale acestui mare Om de cultură. Ana Blandiana a lăsat în Sălcuţa o mulţime de admiratori şi susţinători ai dumisale, îi preţuim sfânta osteneală de a ţine VIE memoria anticomunistă a neamului.

– Vă rog să le transmiteţi un mesaj cititorilor „Gazetei de Chişinău”.

Le doresc să fie sănătoşi, să lupte în continuare pentru valori, pentru verticalitate, să fie curioşi, să pună întrebări, pentru că de la o întrebare nu e chiar atât de mult până la cunoaşterea de sine – stare care te apropie de DIVIN.

– Mulţumim pentru interviu!

Interviu de Ludmila Hiţuc și Irina Nechit

E așteptată introducerea noțiunii de bullying în Codul educației

Tinerii nu vor mai fi singuri în fața violenței psihologice

Bullying-ul sau violența psihologică este un anglicism încă neadoptat de limba română deși noțiunea există demult, iar în vremea de la urmă a căpătat o circulație intensă. Dacă anterior comportamentele specifice erau tolerate, în ultimul timp acestea sunt identificate și recunoscute drept abuz.

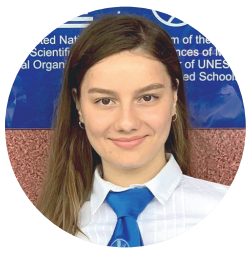

Victoria CERNEA

Sursă foto: verywellfamily.com/bullying

Conform unui comunicat de presă, emis de Guvern, va fi susținută legislativa de modificare a Codului educației în vederea reglementării noțiunii de bullying în sistemul educațional, precum și a principiului nonviolenței. Un aviz în acest sens a fost aprobat la 17 noiembrie curent de Guvernul Republicii Moldova.

De asemenea, potrivit proiectului, „noțiunea de bullying va fi introdusă în scopul concretizării, evidențierii caracteristicilor acestui fenomen și al delimitării cercului de subiecți și a locului în care pot avea loc situațiile de bullying".

În prezent, noțiunea de bullying nu are reglementare legală, iar completarea termenului în Cod va permite o mai bună înțelegere a fenomenului și va constitui un punct de pornire pentru reglementările anti-bullying promovate de Ministerul Educației și Cercetării (MEC). În același timp, proiectul de lege este un răspuns la nevoile autentice ale copiilor și adolescenților de a se simți protejați și în siguranță în mediul de învățare.

În articolul de față vă aducem la cunoștință opiniile mai multor reprezentanți ai instituțiilor de învățământ cu privire la violența psihologică: ale directorului adjunct și psihologului de la Liceul „Spiru Haret", precum și ale unor elevi din școli și colegii.

Siguranța tinerilor este o prioritate pentru angajații din învățământ

Directorul adjunct al Liceului „Spiru Haret", Mihaela Rusu-Slovineanu, este de părere că tinerii trebuie să beneficieze de siguranță și protecție. Acțiunea trebuie să fie concertată și efectuată pe toate căile posibile.

„În instituție există mecanisme de creștere a nivelului de cunoștințe asupra acestui fenomen prin informări repetate, prin acordarea asistenței pentru copiii-victime ale oricăror forme de violență de către psihologul școlar, prin stabilirea unor relații de încredere și solidaritate în colectivele de copii, prin neadmiterea oricăror forme de abuz asupra copilului. Profesorii sunt instruiți sistematic cu referire la acest subiect complex, beneficiază de resurse informaționale de calitate."

Cauza intimidărilor de către agresori vine din familie

Psihologul școlar reprezintă o punte de legătură în vederea ameliorării situațiilor de intimidare, terorizare, brutalizare în rândul elevilor.

„Copiii crescuți în umilire, înjosire, tachinare, ajung să se autodistrugă. Ei manifestă comportamentul preluat de la un adult, acesta fiind un model pentru el. Pe de altă parte, părinții neputincioși în fața copiilor declanșează situații de bullying. Asta se întâmplă deoarece tinerii nu știu cum să își gestioneze furia. Iar copiii ai căror părinți le cer să fie cuminți, educați, toleranți au cel mai mult de suferit, pentru că ei sunt așa cum spun părinții, dar nu știu cum să se apere în situațiile de bullying, ceea ce duce la traume psihologice. Fiecare familie își educă tinerii în funcție de valorile ei", ne spune doamna Marina Grecu.

Iată o definiție dată noțiunii de bullyng într-un proiect de completare a Legii Educației Naționale din România:

„Violența psihologică – bullying este acțiunea sau seria de acțiuni fizice, verbale, relaționale și/sau cibernetice, într-un context social dificil de evitat, săvârșite cu intenție, în mod constant și repetat, care implică un dezechilibru de putere, au drept consecință atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptate împotriva unei persoane sau grup de persoane și vizează aspecte de discriminare și excludere socială, care pot fi legate de apartenența la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală, caracteristicile persoane etc."

Intimidarea se face pe bază de reușită școlară

Elev în clasa a 11-a, în cadrul Liceului Teoretic „Constantin Negruzzi" din capitală, Daniel Voluță, spune că nu a întâlnit fenomenul la el în școală. Dar știe de la colegi că în alte școli se discriminează pe bază de reușită școlară. „Nu puteau susține anumite normative la educația fizică sau nu reușeau să obțină un scor înalt la un test și erau separați de restul. Dacă s-ar fi întâmplat așa ceva la noi, elevii ar fi avut întâlniri cu psihologul", ne relatează Daniel despre situațiile auzite de la colegii din alte școli.

Agresorul își alege victima în funcție de incapacitatea acesteia de a se apăra

Daniela Sulima învață la Liceul Teoretic „Ion Creangă" din Florești și povestește cum un coleg avea un telefon mai puțin performant decât ceilalți, iar unul din băieți a râs de el. În pauza ei s-au bătut. „Psihologul trecea pe alături și a văzut scena. Chiar în acea zi a vorbit cu cei doi elevi, dar a făcut și o lecție de dezvoltare personală cu toată clasa ca să nu mai existe conflicte".

Prezența unui psiholog în instituție este importantă

Nu toți elevii ce studiază la colegii știu despre prezența unui specialist la care pot apela. Discutând cu Andreea Dobic, am aflat că nu a apelat la psihologul instituției și nici măcar nu știe de prezența sa.

Despre bullying, Andreea spune că se pune des presiune asupra problemelor legate de sănătate, accentuându-se aspectul fizic, nivelul de inteligență, cel de trai și oportunitățile financiare, ba chiar și modul de gândire, care este diferit de la individ la individ.

„Aceste concordanțe sunt un fel de obstacole chiar și în dezvoltarea personală. După părerea mea, un psiholog ar avea o influență considerabilă în astfel de situații. Persoanele care agresează, de cele mai multe ori, nu o fac din simplă coincidență, ci există undeva o traumă a lor pe care o maschează sub formă de violență, de agresare și hărțuire", consideră eleva.

Îmbunătățirea legislației rămâne a fi o măsură sistematică de întreprins. Violența psihologică e un fenomen răspândit printre tineri, fiind cauzată de unele discrepanțe sociale. În acest sens, este nevoie de o legislație activă întrucât psihologii școlari nu sunt împuterniciți să facă față de sine stătător acestui fenomen.

Proiectul prezentat prevede că, în termen de o lună de la intrarea în vigoare a legii, MEC va aproba Metodologia cu privire la prevenirea și combaterea bullying-ului.

Semestrial, MEC, în baza rapoartelor organelor locale de specialitate în domeniul învățământului (OLSDI) și a instituțiilor din subordine, va întocmi un raport privind cazurile suspecte și confirmate de violență, neglijare, exploatare și trafic al copilului. Datele menționate sunt publice și pot fi consultate pe pagina oficială a ministerului: https://mecc.gov.md/ro/content/prevenirea-si-combaterea-violentei.

Zinaida Julea: ,,Dorul este un sentiment care te înnobilează”

Interviu cu interpreta Zinaida Julea

Un dialog cu distinsa artistă Zinaida Julea despre dor, regrete, ambele fațete ale succesului, gândurile pe care le așază într-o carte și despre atingerea celui de-al șaptelea deceniu. Zinaida Julea s-a născut pe 2 decembrie 1951, în satul Hârbovăț, raionul Anenii Noi. Artista și-a pus sufletul în muzică, iar inima a dat-o publicului ei. Ca să primești trebuie să dai, este principiul de care s-a ghidat mereu artista. A muncit din greu în numele muzicii și i-a făcut pe oameni să-i asigure un loc aparte în inimile lor. Chiar dacă, vorba cântecului, ,,drumul a fost cu bolovani și cu mulți dușmani”, Zinaida Julea a perseverat, a muncit, și când i-a fost mai greu tot muzică a ieșit. Ne-am întâlnit cu îndrăgita interpretă în ultima zi de toamnă, anotimp cu care se identifică cel mai mult.

Foto: Cătălin CAPMARI

- Se apropie sfârșitul anului 2021, Doamnă Julea, vă rog să-mi spuneți cum a fost acest an pentru Dumneavoastră?

A fost un an greu. Din cauza pandemiei, nu am avut multe concerte, oferte. În comparație cu anii de până la pandemie, sigur că e diferență mare. Oricum, eu îi mulțumesc lui Dumnezeu. Mai trist an a fost precedentul, dar anul acesta, slavă Domnului, n-am pierdut pe nimeni din prietenii mei... Să dea Domnul să nu fie mai rău în anul care vine.

- Aveți o carieră prodigioasă, zeci de albume, o sumedenie de cântece, titulaturi. Dincolo de toate acestea, dincolo de cum vă cunoaște publicul, Dumneavoastră cum vă știți?

Uneori îmi displace faptul că mulți ascultători ai cântecelor mele mă percep nițel altfel decât sunt eu, decât mi-aș dori. Or eu întotdeauna am avut grijă să am în repertoriul meu cântece de tot felul, lirice, melancolice, de veselie, de voie bună, de toate. Un cântăreț profesionist trebuie să aibă grijă ca repertoriul lui să fie vast, să aibă de toate și pentru toți. Când mergi la un post de radio sau de televiziune se dau pe post, din păcate, cântecele cele vesele, pentru că au mai multă priză la public. Nu cred că asta mă reprezintă în totalitate. Mie îmi place foarte mult muzica lirică, vocea îmi permite să cânt doine, balade, romanțe.

- V-ați născut la începutul iernii, dar ce anotimp este în sufletul Dumneavoastră?

Toate cele patru anotimpuri ale anului îmi plac, în funcție de ce se întâmplă. Toate anotimpurile au farmecul lor, dar, dacă e să mă gândesc mai bine, cred că e toamna. Sunt omul toamnei. Fac legătura cu faptul că lumea mă percepe nițel altfel, omul veseliei, omul de voie bună, iar eu sunt ceva mai lirică.

- Ați spus la un moment dat că ,,un artist trăiește mai multe vieți”. Prin cântecele Dumneavoastră, în câte vieți v-ați transpus sau câte ați trăit?

Cam câte cântece am, dar nu le-am numărat niciodată. Marele meu privilegiu este, a fost și sper să mai fie, faptul că pot să-mi aleg eu personajele. Îmi aleg personajele și încerc să trăiesc viețile lor, cel puțin atunci când ies în fața publicului. E un mare noroc să ai posibilitatea de a alege tu, nu să-ți impună cineva. Să alegi ideile, temele, tot ce te interesează. Pentru asta, desigur, este nevoie de anumite calități.

- În melodiile Dumneavoastră sunt reflectate mai multe sentimente, emoții, valori. În unele – bucurie, tristețe, iubire, în altele – jale sau dor. Ce este dorul și de ce vă este dor cel mai mult?

Dorul este un sentiment foarte frumos, chiar dacă se asociază cu nostalgia, melancolia. Dorul este un sentiment care te înnobilează. Mi-e dor de cei care nu mai sunt lângă mine. Mi-e dor foarte mult... Dacă tot mai des ne-am gândi la semnificația acestui cuvânt, cred că ne-ar face mai buni, mai înțelepți, mai blajini.

- Cred că fiecare se poate regăsi în piesele Dvs., fiind purtat de propriile trăiri. Ce muzică ascultați Dvs.?

Ascult muzică de toate genurile. Întâi este muzica populară, pentru că asta mă caracterizează. Îmi place foarte mult muzica clasică. Îmi place jazz-ul, pop-ul, rock-ul... toată muzica cea bună.

- Sunteți cea mai în măsură să vă asumați adevăratul succes, ținând cont de notorietatea pe care o aveți. Ce este succesul pentru Dvs.? Coincide cu cel pe care l-a dorit Zinaida Julea la 16-17 ani, atunci când începea să-și croiască drumul în muzică?

Nici nu îndrăzneam pe la 16 ani să visez că aș putea fi recunoscută de oricine, mergând pe stradă, oriunde m-aș afla. N-am visat așa, dar s-a întâmplat ceea ce s-a întâmplat. Dacă cineva din cântăreții tineri aspiră să ajungă cel puțin unde am ajuns eu, trebuie să fie perseverenți și să aibă răbdare. A cânta muzică populară nu înseamnă să faci doi pași la stânga și doi la dreapta, trebuie să studiezi folclorul și să-l iubești.

- Cum reacționați atunci când vă recunoaște lumea pe stradă?

E plăcut când mă recunoaște lumea pe stradă, în afară de niște momente. Spre exemplu, în troleibuz, auzi din alt capăt: ,,Da’ ce și așa artiști merg cu troleibuzul?”. Sau atunci când poate ai un necaz sau te doare ceva, te grăbești și cineva îți blochează calea și vrea să facă vreo fotografie. Nu-mi place să fac fotografii în plină stradă, mai bine la un concert sau la un eveniment. Îmi place să fiu recunoscută, asta am visat, asta se întâmplă. Să vezi ce plăcere, ce satisfacție am atunci când merg prin parcurile de lângă casa mea și văd grupuri de studenți care prind a-mi cânta cântecele. E frumos până la lacrimi!

-Doamnă Julea, ați spus la un moment dat că ați renunțat la multe pentru scenă. Aveți regrete?

Am regrete. Nu-i cred deloc pe oamenii cărora li se adresează această întrebare, iar ei spun că nu au regrete. Eu am multe regrete, iar, ca să fiu mai convingătoare, aș spune așa: „aș vrea iar anii tinereții și mintea mea de-acum”. În multe cazuri aș fi procedat altfel. Cu cât trec anii, cu atât mai multe regrete am. Că nu am făcut una sau alta la timpul potrivit, pentru că toate lucrurile au timpul lor potrivit.

- Ați menționat că fiecare an ia cu el câte ceva, iar ziua Dvs. de naștere nu este tocmai un motiv de bucurie. Dar chiar și așa, toate gândurile pozitive din partea tuturor n-au cum să nu vă încununeze frumos data de 2 decembrie. Care a fost cel mai deosebit cadou pe care l-ați primit vreodată?

Cel mai mare cadou în viața mea a fost de la Dumnezeu, el mi-a dat o fată. Fiica mea Zina, lumina ochilor mei. Nu m-a dezamăgit niciodată, este mândria și steaua vieții mele.

- Tradițional, înaintea sărbătorilor de iarnă, Dvs. veniți cu noi melodii pentru public. La ce lucrați acum?

E devreme să vorbesc. De la vorbă până la faptă tot mai este o bucată. Se lucrează. Vitalie Advahov îmi face aranjamentele muzicale pentru două cântece, pe care sper să le lansez până la anul nou.

- Când nu sunteți în scenă, în studio sau la repetiții, ce activități practicați?

Îmi plac cărțile, am o colecție bogată de cărți. M-a familiarizat cu cititul cărților marele Serghei Lunchevici... Am o mare patimă pentru pescuit, eu sunt o pescăriță înrăită. În anii cei buni mergeam destul de des la pescuit cu prietenii. La început cu soțul meu, Dumnezeu să-l ierte. În ultimii ani, am fost cu Vitalie și Vasile Advahov.

-Ați spus undeva că lucrați la propria carte. Puteți să ne dați câteva detalii?

Sunt abia pe la jumătate. Descriu fiecare turneu, iar eu am avut turnee, în foarte multe țări, am avut marele noroc să vizitez șase din cele șapte minuni ale lumii. Am lucrat cu cele mai mari personalități din Moldova, din lumea artelor, și nu numai. O să scriu despre toate, vor fi și întâmplări haioase, de cele triste, îmi vine foarte greu să descriu vreun moment trist din viața mea... . Va fi o carte curioasă pentru cei care îmi îndrăgesc cântecele.

- Vă rugăm să lăsați un mesaj pentru admiratorii Dumneavoastră, poate și cititori ai GAZETEI de Chișinău.

Alese urări! Să dea Domnul ca în anul care vine să auzim numai de bine, eu de voi și voi de mine! Vă doresc, celor de la GAZETA de Chișinău, să vi se înmulțească cititorii în anul care vine.

- Stimată Doamnă Zinaida Julea, vă mulțumesc! La mulți ani!

Interviu realizat
de Octavian GRAUR

Despre soarta tragică a lui Constantin Bivol, deputat în Sfatul Țării

Un martir al neamului românesc

Mihail Kogălniceanu scria în 1878: „Deie Domnul să mă înşel, dar vor veni multe furtuni pentru acest petic de pământ numit Basarabia românească”. Cu regret, a avut dreptate! Venit-au furtuni! Şi în aceste furtuni social-politice au nimerit în primul rând cei mai buni reprezentanţi ai acestui neam, care, pentru restabilirea adevărului istoric, au plătit cu preţul vieţii lor.

Alexandru MORARU,
istoric-arhivist, publicist

Unul din martirii neamului a fost şi Constantin Bivol, omul care, la 27 martie 1918, a votat Unirea. Născut în anul 1885 în satul Costeşti, azi raionul Ialoveni, agricultor. Până în anul 1918, a făcut serviciul militar în armata Rusiei ţariste, care ocupase Basarabia încă din 1812. A fost membru al Partidului Naţional Ţărănesc în anii 1925-1927, apoi membru al Partidului Naţional Liberal. În anii 1925-1926, a fost primar al satului Costeşti din partea Partidului Naţional Ţărănesc. A deţinut acest post timp de opt luni şi în anul 1932, ca reprezentant al Partidului Naţional Liberal. În calitate de deputat al Sfatului Ţării, la 27 martie 1918, a votat actul Unirii Basarabiei cu România.

Desigur, realizarea Marii Uniri de la 1918 nu a fost opera unui singur om şi nici a unei singure generaţii. Năzuinţa fierbinte a poporului român s-a înfăptuit prin dreptate istorică şi prin ceea ce secolele au adunat ca putere de voinţă a tuturor generaţiilor. Totuşi, hotărârea de unire a aparţinut unor persoane concrete, care au pus sufletul şi puterile lor în serviciul idealului naţional şi au reuşit să îndeplinească visul de o mie de ani al neamului românesc: Unirea într-un singur stat al tuturor românilor.

Ei au împlinit visul de o mie de ani al neamului românesc

Constantin Bivol a fost unul din deputaţii primului Parlament al Basarabiei, numit Sfatul Ţării, care prin votul său a adus reîntregirea, unificarea Ţării. Votul său a constituit exprimarea dorinţei alegătorilor, celor care l-au înaintat în mod democratic în înaltul organ legislativ al Basarabiei. După mai bine de 100 de ani de ocupaţie rusească, de exploatare naţională, economică şi de genocid, românii basarabeni au ajuns la apogeul unităţii naţionale.

Când pregăteam prezentul material, am încercat să consult şi literatura istorică sovietică despre Sfatul Ţării şi deputaţii primului legislativ democratic basarabean. Toată istoriografia sovietică e înţesată de un limbaj plin de ură referitor la membrii Parlamentului democratic basarabean, gen: „rolul trădător al Sfatului Ţării”, „călăii români”, „ocupanţii români” etc.

După 1989, lucrurile s-au schimbat. Mai mulţi istorici onești au făcut lumină asupra adevărului despre Sfatul Ţării şi deputaţii acestuia. Printre aceşti specialişti se numără: Ion Ţurcanu, Ion Negrei, Anatol Petrencu, Iurie Colesnic, regretaţii Anton Moraru şi Ion Conţescu etc.

În lucrarea „Cartea Memoriei” (Catalog al victimelor totalitarismului comunist), volumul II (Ed. „Ştiinţa”, Chişinău, 2001), întocmită şi îngrijită de Muzeul Naţional de Istorie a Moldovei, la pagina 442, primul în lista persoanelor din comuna Costeşti, raionul Ialoveni, supuse represiunilor, este înscris Bivol Constantin (1885). În dreptul acestui nume este menţionat: „fost membru al Sfatului Ţării, deputat în Parlamentul României; primar al comunei din partea Partidului Naţional Ţărănesc; arestat la 25 august 1940 (de către ocupanţii sovietici – Al.M.) pe motiv că a desfăşurat activităţi antisovietice şi a votat Actul Unirii Basarabiei cu România din 27 martie 1918”.

Un neam care, cu preţul vieţii, a opus rezistenţă bolşevismului lui Stalin

În respectiva listă am mai numărat încă 21 de persoane cu numele Bivol. Vor fi fiind rude mai apropiate sau mai îndepărtate ale distinsului patriot. Aceasta confirmă că neamul Bivolilor era un neam de buni gospodari şi iubitori de Ţară; un neam concentrat în localitatea Costeşti din inima Basarabiei; un neam care nu s-a împăcat cu ocupaţia Basarabiei de către URSS; un neam care cu preţul libertăţii (sau chiar al vieţii) a opus rezistenţă bolşevismului lui Stalin.

Aşa a fost şi este neamul Bivolilor! Aşa a fost cel mai strălucit reprezentant al acestui neam – Constantin Bivol!

La Arhiva Naţională a Republicii Moldova, într-un fond arhivistic special, este depozitat un număr impunător de documente despre activitatea primului Parlament al Basarabiei – Sfatul Ţării, în care sunt incluse tot felul de chestionare şi fişele personale ale deputaţilor, inclusiv fişa personală a deputatului Constantin Bivol.

Din modesta informaţie de care dispunem, încercăm să aflăm cine a fost totuşi Constantin Bivol.

Un bărbat interesant, fizic plăcut, un ţăran harnic, care era greu de întrecut la meseria de agricultor, un om care a fost încorporat cu forţa în armata ţaristă şi trimis în calitate de „carne de tun” pe front în Primul Război Mondial, ca să lupte pentru interesele unei ţări străine şi ostile – Rusia. (De fapt, aceasta era o metodă rusească mai veche: de a pune pe prima linie în război ostaşi de alte naţionalităţi). În anul 1918, a votat unirea Basarabiei cu România. În anul 1940, a fost arestat de organele NKVD-ului sovietic.

Vera Bivol-Căpăţină, fiica lui Constantin Bivol, membru în Sfatul Ţării, fotografie din arhiva familiei

În anul 1942, după primul interogatoriu, a decedat într-o închisoare din URSS şi numai în anul 1990 a fost reabilitat bunul său nume.

Sistemul bolşevic a adus milioane de sacrificii omeneşti în scopul menţinerii statului totalitar. În rândurile acestora, pentru dragostea sa de Ţară şi naţiune, a fost înscris şi Constantin Bivol.

În certificatul de reabilitare, eliberat de Procuratura RSS Moldova la 16.07.1990 cu nr.13-813/89 fiicei lui Constantin Bivol, Vera Căpăţină, se spune că „dosarul penal referitor la Bivol Constantin Vasilievici, născut în 1885, locuitor al s. Dahnovici, raionul Hânceşti, RSS Moldovenească, arestat la 25 august 1940 şi mort la 12 martie 1942 în închisoarea nr. 4 din RASS Tătară, a fost clasat din motivul decesului acestuia şi din lipsă de dovezi ale crimei. Bivol Constantin Vasilievici a fost reabilitat.

Semnat: procuror interimar – D.H. Postovan”.

Deci, în lipsa dovezilor crimei, Constantin Bivol a fost arestat, anchetat de organele NKVD-ului, care foloseau cele mai violente metode bolşevice de anchetă pentru a extrage mărturisirile necesare, a decedat în închisoare şi a fost reabilitat doar după 48 de ani.

În scrisoarea de însoţire la certificatul de reabilitare se mai menţiona că referitor la restituirea averii confiscate sau întoarcerea valorii acesteia în bani d-nei Căpăţină Vera Constantinovna i se recomandă să se adreseze la Executivul Raional Hânceşti.

Mort după primul interogatoriu, de subnutriţie şi colită

Nu ne mai miră faptul, dar totuşi atenţionez că scrisoarea şi certificatul prezentate de Procuratura RSS Moldova au fost scrise în limba rusă. Tot în limba rusă a fost scrisă şi scrisoarea de răspuns către dna Căpăţină V.C., parvenită de la Comitetul Securităţii de Stat al RSS Moldova (a se citi KGB – Al.M.) din 25 aprilie 1990 cu nr. 652 în care se indică:

„Ca anexă la scrisoarea noastră din 9 aprilie, Vă comunicăm că tatăl Dvs. – Bivol Constantin Vasilievici, originar din satul Costeşti şi locuitor al satului Dahnovici, raionul Cotovsc, RSSM, a fost arestat la 24 august 1940 ca fiind un membru activ al partidului liberal, fost primar al satului Costeşti, şi care în calitate de deputat în Sfatul Ţării a votat în anul 1918 pentru Unirea Basarabiei cu România.

Din cauza începutului războiului el a fost transferat la închisoarea din oraşul Cistopol, RASS Tătară, unde la 12 martie 1942 a murit **de subnutriţie şi colită**. Cu regret, locul unde a fost îngropat nu este cunoscut.

Pentru înregistrarea morţii, am expediat un demers la Oficiul raional Cotovsc al Stării Civile (ZAGS), de unde veţi putea primi certificatul de deces.

Procuratura RSSM efectuează în prezent un control privind stabilirea vinovăţiei tatălui Dvs.

Alăturat, Vă mai comunicăm că în timpul arestării tatălui Dvs. nu a fost întocmit un Registru al averii confiscate, respectiv nu există documente care ar confirma averea confiscată. Cu toate acestea, după ce veţi primi de la procuratură documentul de reabilitare a tatălui, cu pretenţiile asupra averii vă puteţi adresa la Executivul Cotovsc al deputaţilor norodnici.

Semnat: şef al subunităţii – A.V. Tirichin”.

În toate documentele parvenite de la instanţele puterii sovietice din RSSM este scris că Bivol Constantin a murit în închisoarea nr. 4 din or. Cistopol. E dreptul meu profesional să-mi pun întrebarea: a murit sau a fost omorât?

Afirmaţia că a fost omorât de autorităţile sovietice (de fapt, de mecanismul nkvd-ist, care la capitolul cruzime putea fi comparat numai cu inchiziţia medievală) are un temei documentar, şi anume:

1) În documentul eliberat de Procuratura RSSM se menţionează că Bivol C.V. a fost reabilitat din lipsă de motive ale crimei.

2) În documentul eliberat de KGB se arată că Bivol C. a murit de subnutriţie şi colită. Fiecare din noi, fără a fi mare specialist în medicină, ştie că subnutriţie nu este altceva decât foame. Când, prin metode violente, unui om nu i se dă hrană sau apă aceasta se numeşte omor premeditat!

3) E necesar să punem în cont şi metodele nkvd-iste de „reeducare” la care a fost supus patriotul.

E păcatul multora dintre noi

Oare un om simplu, după ce a fost arestat fără motiv, fără probele necesare, doar în baza unor ambiţii politice; după ce i s-a confiscat totul fără a i se elibera măcar un document drept confirmare a celor agonisite; după ce a fost bătut, maltratat cu foamea şi setea, batjocorit începând de la sentimentele de bărbat şi terminând cu cele naţionale; în loc să fie pus în barăci cu deţinuţii politici – a fost băgat în celule cu criminali, tâlhari şi violatori, care erau îndemnaţi de supraveghetorii nkvd-işti să nu-l lase în pace nici un minut... mai putea supravieţui?!

Adevărul este crud! Deputatul Sfatului Ţării Constantin Bivol, ales în mod democratic de o bună parte de basarabeni, omul care prin votul său a exprimat voinţa poporului de a se uni cu Ţara, a fost omorât de autorităţile criminale comuniste ale URSS. A fost o crimă politică premeditată pentru care până în prezent nimeni n-a fost tras la răspundere! Nimeni!

E păcatul multora dintre noi. Nu dorim să cunoaştem adevărul. Preferăm să nu răvăşim trecutul. Cu regret, mândria naţională nu este o trăsătură de caracter a românilor basarabeni.

De aceea, merită tot respectul exemplul dnei Vera Căpăţină, fiica patriotului Constantin Bivol, care a avut atâta dragoste de părintele ei, răbdare şi voinţă, că a bătut pragurile la toate instanţele judiciare şi de forţă ani de zile pentru a afla nişte frânturi de informaţii despre soarta celui care i-a fost tată. Mai dă Doamne asemenea femei Ţării Moldovei!

Urmare în pag.15

Urmare din pag.14

Fiica, demnă de memoria tatălui său

Am zis „frânturi de informaţii” din motiv că, până la urmă, dna Căpăţină nu a mai izbutit să ia cunoştinţă de dosarul personal al tatălui său. I s-au pus la dispoziţie numai copiile celor şapte pagini ale Procesului-verbal al primei şi ultimei anchete care a avut loc la 29 august 1940 la Chişinău.

Pentru a înţelege absurditatea interzicerii accesului copilului la dosarul personal al părintelui său, vă propun să urmărim textul documentului eliberat de Serviciul de Informaţii şi Securitate al Republicii Moldova la 13 iunie 2000 cu numărul de înregistrare C-116 (unicul document eliberat în limba română – Al.M.):

„Stimată doamnă!

Ca răspuns la petiţia din 18 mai curent, Vă eliberăm copia procesului-verbal de interogare a tatălui Dumneavoastră – Bivol Constantin Vasile din 29 august 1940 în care este detaliat expus motivul acuzării (a fost interogat o singură dată). Cetăţeanul Constantin Bivol a decedat până a avut loc judecata.

Concomitent, Vă comunicăm că, în conformitate cu art. 36 al Legii privind Fondul Arhivistic al Republicii Moldova din 22 ianuarie 1992, restricţiile asupra utilizării documentelor arhivistice sunt stabilite pe o perioadă de până la 75 ani de la data apariţiei (documentului – Al.M.), adică veţi putea lua cunoştinţă cu materialele dosarului după anul 2015. Cu atât mai mult cu cât dosarul în cauză se referă la mai multe persoane, drepturile şi interesele cărora sunt ocrotite de legea în vigoare.

Cu respect,

Şeful Aparatului Directorului / semnat / Petru Bolun”

Pe cine apără Legea privind Fondul Arhivistic al RM din 22.01.1992 – pe victime sau pe călăi?

Astfel, fiica, trecută demult de vârsta de 60 de ani (în anul 2000), este sfătuită să mai trăiască încă 15 ani, dacă vrea neapărat să ia cunoştinţă de dosarul personal al tatălui său. Şi în 2015 nu se ştie dacă-l va putea vedea, *deoarece dosarul în cauză se referă la mai multe persoane, drepturile şi interesele cărora sunt ocrotite de legea în vigoare*. Între timp, fiica a decedat...

Ce fel de lege-i asta şi pe cine apără ea? Pe cel care a fost arestat nelegitim şi omorât în închisoare de către nkvd-işti sau pe cei care l-au calomniat şi l-au trădat? Sau poate pe cei care l-au anchetat cu cruzime? Ale cui nume nu trebuie să le afle urmaşii lui Constantin Bivol?

Probabil, cândva la Chişinău sau în altă localitate din inima Basarabiei va fi înălţat un monument în memoria înaintaşilor noştri, care încă la începutul secolului XX, prin votul lor în Sfatul Ţării, au ales pentru Basarabia un viitor liber de sarcoma bolşevică.

Deocamdată, în semn de înaltă recunoştinţă, am aşternut pe hârtie aceste cuvinte modeste în memoria celui care a fost patriotul din Costeşti – Constantin Bivol.

Saltim-banc

O discuție telefonică

Un văr al meu mă sună ca să vadă ce mai fac. Ce să fac, zic, fac şi eu ce pot la vârsta mea. Lasă, nu te mai plânge că eşti zdravăn ca un bou bun de pus la plug, dar, din păcate, acum nu se mai ară cu boii. Comparaţia, să vă spun drept, nu-mi prea convine, pentru că pentru mine „ca un bou” înseamnă altceva, dar continui discuţia, pentru că suntem rude şi, vorba lui, sângele apă nu se face.

Gheorghe BÂLICI

Boii nu mai ară, îi răspund, boii sunt la conducere şi conduc alţi boi care îi aleg. Mă faci bou, mă întreabă. Nu, dar trebuie să discutăm ceva că nu degeaba m-ai sunat. Sau ai vrut să-mi comunici ceva important? Important, neimportant, te sun ca să văd cum o mai duci. O duc bine, îi spun, dar când o duc, văd că degeaba m-am dus. Nu ştiu prin ce minune, parcă am devenit mai înţelept. Nu că n-aş putea, dar sunt mai pretenţios. Deşertăciunea deşertăciunilor, înţelegi? Nu prea înţelege, pentru că îmi spune imediat că are un medic foarte bun şi mă poate ajuta. Cui nu i se întâmplă, zice el, mai ales în perioada asta pandemică, când stai mai mult în casă, nu te mişti şi, încet-încet, uiţi de plăcerile vieţii, uiţi totul, de parcă nici n-ai fost vreodată tânăr. Am glumit, bre, îi spun aproape că supărat. Situaţia e sub control şi, la urma urmei, e treaba mea personală şi a soţiei cu care „am să mă văd” după ce trece postul... Râde de nu mai poate, iar când se potoleşte mă întreabă de ce nu-l sun şi eu, măcar o dată pe săptămână, să-i spun ceva, să-l întreb şi eu ce mai face, că doar aşa-i între neamuri. Încerc să scap cu o glumă: sunt foarte ocupat, pentru că lucrez la o antologie de autor, cu sonete nemuritoare pe care am să le public, după ce o să mor fizic, în paradis. Deja m-am înţeles cu Sfântul Petru să-mi dea un locuşor călduţ ca să pot scrie şi acolo. Am să-ţi trimit şi ţie câte un exemplar din fiecare carte scrisă în lumea de dincolo, oriunde vei fi, aici, pe pământ, sau tot pe plaiuri cereşti. Asta ca să vezi că şi eu te stimez ca neam cemi eşti, dar şi ca scuză pentru faptul că nu te-am sunat atâta timp. Doamne, Dumnezeule, dar tu într-adevăr ai probleme de sănătate, îmi răspunde el. Cu cărţile astea ale tale, cu scrisul, ai luat-o razna. Vorbeşti în dodii, aiureşti şi nu-ţi dai seama pe ce lume trăieşti! Uite ce, am să te sun mai des, poate chiar în fiecare zi, ca să te mai ţin de vorbă şi să mai uiţi de prostiile tale. Treaba asta cu creaţia, ştiut lucru, nu duce la bine... Dacă doreşti, îţi pun şi nişte bani, mai mulţi bani, pe contul tău de telefon mobil. Să mă poţi suna şi tu mai des, să vorbim cât vrei, oricând vrei.

I-am mulţumit, desigur, pentru grija pe care mi-o poartă, i-am spus că exemplarele sale de carte, pe care mă gândeam să i le trimit din Rai, le voi transmite altcuiva. I-am mai spus că de scris nu mă voi lăsa, că oricum, din această nenorocire, nu există cale întoarsă şi voi merge aşa, ca prostul, înainte. I-am dat asigurări că o să-l sun cel puţin o dată pe săptămână, uneori mai des, pentru că mi-a plăcut discuţia şi îmi pare rău că nu l-am descoperit, ca interesant şi irepetabil interlocutor, mai înainte.

Nu ştiu dacă a spus cuiva despre discuţia noastră telefonică, dar a doua zi m-au sunat mai toate rudele ca să mă întrebe cum o mai duc.

Gheorghe Zamfir va susține în decembrie trei concerte la Găești, Târgoviște și București

Naistul Gheorghe Zamfir va susţine o serie de trei concerte, în perioada 9 – 11 decembrie, în cadrul unui eveniment aniversar prilejuit de sărbătorirea a 80 de ani de la naşterea sa, informează un comunicat al organizatorilor.

Concertele, care vor avea loc în cadrul proiectului „Gheorghe Zamfir - identitate naţională în universalitate”, vor avea loc pe 9 decembrie în localitatea natală a artistului, la Găeşti, la Casa de cultură, pe 10 decembrie la Târgovişte, la Sala Independenţa, şi pe 11 decembrie la Bucureşti, la Sala Radio.

Concertele ce îi vor avea în prim plan pe Gheorghe Zamfir şi invitaţii săi beneficiază de participarea Orchestrei Metropolitane Bucureşti, dirijate de Alexandru Ilie şi Daniel Jinga.

În program se află lucrări aparţinând patrimoniului românesc şi universal.

Pe 12 decembrie, Gheorghe Zamfir va susţine un masterclass la Centrul Naţional de Artă Tinerimea Română.

Evenimentul este organizat de Asociaţia pentru Promovarea Copiilor şi Tinerilor Talentaţi din România.

Născut în 1941 la Găeşti, judeţul Dâmboviţa, Gheorghe Zamfir s-a exprimat artistic de-a lungul carierei sale printr-un instrument specific românesc, naiul, cu care a reuşit să cucerească aplauzele întregii planete. Gheorghe Zamfir a modificat forma, construcţia şi tehnica naiului, lărgindu-i considerabil paleta interpretativă, introducând instrumentul său în toate stilurile şi genurile muzicale, revoluţionându-i sunetul şi aducându-l practic în atenţia publicului modern.

Pe lângă prestigioasa carieră de muzician, Gheorghe Zamfir s-a manifestat ca artist şi în domeniul literar şi al artelor plastice, publicând versuri, eseuri şi o carte autobiografică şi expunând picturi proprii în ţară şi în străinătate.

În decursul unei cariere muzicale care depăşeşte jumătate de secol, Gheorghe Zamfir creează peste 300 de lucrări în stil folcloric, cameral, coral, vocal, instrumental şi simfonic. Repertoriul său cuprinde lucrări scrise de compozitori de la perioada barocă şi clasică precum Mozart, Bach, Corelli, Vivaldi, până la John Lennon, Paul McCartney, Billy Joel şi Elton John.

Artistul a câştigat 120 de discuri de aur şi platină, are

peste 190 de discuri înregistrate şi peste 120 de milioane de albume vândute, a câştigat două discuri de aur în SUA. Totodată, este singurul artist român care a câştigat un disc de aur în Ungaria.

De-a lungul întregii cariere, Gheorghe Zamfir a primit numeroase premii, distincţii şi medalii, printre care Medalia Vaticanului, Ordinul Meritul Cultural al Franţei, Titlul de Ofiţer şi Cavaler al Franţei, Belgiei şi Luxemburgului, Ordinul Comandorului în Columbia, Diploma Universităţii Don Bosco din Roma, Medalia de aur a Asociaţiei din cadrul Academiei de Artă, Ştiinţe şi Litere a Franţei, Premiul Academiei Charles Cross.

Agerpres

Refluxul gastric în timpul somnului – cauze, tratament și recomandări

Refluxul gastric, cunoscut și sub denumirea de reflux gastroesofagian, constă în deplasarea retrogradă din stomac în esofag a conținutului gastric. Atunci când aceste episoade de reflux gastric se repetă regulat, pot avea consecințe grave, semnalizează diferite afecțiuni digestive și sunt clasificate drept boală de reflux gastroesofagian (BRGE).

Majoritatea persoanelor cu reflux gastroesofagian experimentează o înrăutățire a simptomelor în timpul somnului, simțind mai ales arsuri stomacale severe. Sucul gastric este foarte acid din cauza prezenței acidului clorhidric, ce este foarte important pentru digestie. De aceea, în cazul refluxului, dacă acest conținut gastric ajunge până în gât sau în zona laringelui, persoana se poate trezi din somn cu senzația de sufocare, tușind și cu dureri în piept. Pe lângă aceste episoade neplăcute, boala de reflux gastroesofagian poate duce, în timp, la cancer de esofag, deoarece aciditatea crescută cauzează leziuni la nivelul mucoasei esofagiene.

Ce este refluxul gastric?

Refluxul gastroesofagian presupune întoarcerea conținutului gastric acid din stomac în esofag. În mod normal, acest fenomen este controlat de musculatura esofagului inferior, mai exact de sfincterul Cardia. Acest sfincter este asemănător unei valve ce nu permite deplasarea retrogradă a sucului gastric, însă în condiții patologice este slăbit sau nu funcționează normal, astfel că nu poate împiedica refluxul.

Majoritatea persoanelor experimentează ocazional câte un episod de reflux gastric, dar acesta trece de la sine în scurt timp și este deseori cauzat de consumul unor alimente ce provoacă aciditate gastrică. Pentru cei ce se confruntă cu boala de reflux gastroesofagian, în schimb, lucrurile stau diferit: episoadele sunt frecvente, apar de mai multe ori pe săptămână și sunt însoțite de simptome mult mai severe.

Cum se manifestă boala de reflux gastric?

Arsurile stomacale reprezintă cel mai întâlnit simptom și implică senzația dureroasă de arsură în zona retrosternală (capul pieptului), denumită medical pirozis. Un alt simptom frecvent este regurgitația, senzația de întoarcere a alimentelor din stomac către cavitatea bucală, fără vărsături.

Când sucul gastric ajunge în gât sau cavitatea bucală, provoacă tuse, senzație de sufocare, dar și răgușeală. Unii pacienți se pot confrunta cu disfagie (dificultatea de a înghiți), simțind acel „nod în gât”.

Atunci când episoadele de reflux gastric se repetă cu o frecvență mare, se recomandă consultarea unui medic gastroenterolog, pentru a identifica sursa problemei.

Există multe dovezi clinice ce demonstrează legătura dintre refluxul gastric și tulburările de somn, astfel că persoanele cu reflux gastroesofagian prezintă o durată mai scurtă și o calitate mai slabă a somnului, dificultatea de a adormi, trezindu-se de mai multe ori de-a lungul perioadei de odihnă. Calitatea slabă a somnului a fost adăugată recent în lista de simptome extraesofagiene ale bolii de reflux gastric, pe lângă durere în gât, răgușeală, tuse cronică și respirație șuierătoare.

Odihna și somnul liniștit sunt importante pentru fiecare dintre noi, în special pentru cei care se confruntă cu tulburări gastrointestinale sau de motilitate.

Cum poate fi prevenit refluxul gastric din timpul somnului?

Pentru a avea un somn odihnitor, trebuie să respectăm anumite reguli ce împiedică/reduc apariția refluxului gastric.

Printre aceste recomandări se numără:

evitarea meselor copioase și a băuturilor carbogazoase înainte de culcare;

evitarea consumului de alcool, de cafea și a fumatului (alcoolul, cofeina și nicotina sunt nocive pentru sistemul digestiv);

respectarea unui program de somn bine stabilit;

evitarea somnului imediat după masă;

exerciții fizice regulate;

un regim alimentar sănătos (alimente nerecomandate: grăsimi, prăjeli, ceapă, usturoi, condimente, roșii, ardei iute);

reducerea (în măsura în care este posibil) administrării de medicamente pe cale orală, unele dintre acestea fiind dăunătoare sistemului digestiv: aspirină, diazepam, pastile pe bază de hormoni (estrogen, progesteron).

O alimentație sănătoasă, în care nu se regăsesc mâncărurile fast food, cele prăjite sau cu conținut mare de grăsimi, reducerea stresului cotidian și respectarea tratamentului recomandat de medicul gastroenterolog sunt principalele lucruri de care ar trebui să ținem cont în cazul diagnosticului de boală de reflux gastric.

romedic.ro

Sprijinul social oferit altor persoane poate îmbunătăți sănătatea propriei persoane

Oferirea de sprijin social altor persoane poate fi la fel de importantă ca și primirea asistenței, sugerează un studiu condus de cercetătorii de la Universitatea de Stat din Ohio.

Studiul oferă o înțelegere mai nuanțată a legăturii dintre sănătate și relații. Cercetătorii au descoperit că indicatorii relațiilor sociale pozitive au fost asociați cu o inflamație mai scăzută în rândul persoanelor care au spus că sunt disponibile pentru a oferi sprijin social familiei și prietenilor. Inflamația cronică este considerată o măsură importantă a sănătății.

„Relațiile pozitive pot fi asociate cu o inflamație mai scăzută doar pentru cei care cred că pot oferi mai mult sprijin în aceste relații”, a spus autorul principal al studiului, Tao Jiang, doctorand în psihologie la Universitatea de Stat din Ohio. Dovezile preliminare din studiu au sugerat că legătura dintre sănătate și dorința de a-i ajuta pe ceilalți poate fi deosebit de importantă pentru femei.

Studiul a folosit date de la peste 1.000 de adulți cu vârsta cuprinsă între 34 și 84 de ani. Participanții au completat un chestionar care le-a măsurat „integrarea socială”, ce cuprindea întrebări cu privire la frecvența cu care au contactat familia și prietenii sau cât de des au participat la activități sociale. Participanții au completat, de asemenea, un chestionar în care estimau cât de mult credeau că se pot baza pe familie, prieteni sau pe partenerii lor, dacă au nevoie de ajutor.

La doi ani de la completarea chestionarelor, participanții au efectuat teste de sânge, care au inclus un test pentru interleukina-6 (IL-6), un marker al inflamației sistemice în organism. Niveluri mai ridicate de IL-6 sunt asociate cu un risc crescut pentru multe boli cronice grave, inclusiv pentru boli cardiovasculare și cancer. Rezultatele au arătat că persoanele care au fost mai dispuse să ajute au avut niveluri mai reduse de interleukina-6.

O analiză exploratorie a sugerat că legătura dintre oferirea de sprijin social și sănătate poate fi găsită mai ales la femei. „Acest lucru reflectă ideea că relațiile sociale sunt adesea văzute ca fiind mai importante pentru femei decât pentru bărbați”, a spus Jiang. „Dar dimensiunea eșantionului nostru nu a fost suficient de mare pentru a arăta acest lucru în mod concludent. Trebuie să studiem această problemă în continuare”.

romedic.ro

Lipsa somnului crește gradul de nervozitate

Potrivit noilor cercetări, lipsa somnului crește gradul de nervozitate.

Cercetătorii au analizat jurnalele zilnice a 202 studenți care și-au monitorizat timp de o lună somnul, factorii de stres și gradul de nervozitate. Rezultatele preliminarii arată că studenții au raportat un grad mai mare de furie în zilele în care au dormit mai puțin decât de obicei.

De asemenea, oamenii de știință au desfășurat un experiment de laborator care a inclus 147 de locuitori. Aceștia au fost împărțiți aleatoriu, unii să respecte programul obișnuit de somn, iar alții să doarmă mai puțin cu 5 ore timp de două nopți. După experiment, cercetătorii au analizat gradul de nervozitate prin expunerea candidaților la un zgomot iritant.

Potrivit rezultatelor, participanții care au avut un somn satisfăcător s-au adaptat mai bine la zgomot și au avut un nivel mai scăzut de furie după două zile. La polul opus, cei care nu au dormit suficient au avut un grad mai mare de nervozitate după expunerea la zgomotul iritant, ceea ce înseamnă că pierderea somnului a scăzut adaptarea la circumstanțe negative.

Rezultate asemănătoare s-au obținut și în cazul unui experiment ce a urmărit expunerea la jocuri competitive online.

Rezultatele cercetărilor arată o legătură cauzală importantă între lipsa de somn și gradul crescut de nervozitate și frustrare. Mai mult, ele sugerează că un somn insuficient afectează viață de zi cu zi. Tinerii au raportat mai multă furie în după-amiezile care au urmat nopților cu mai puțin somn.

romedic.ro

Denis Vieru și-a adjudecat trofeul Abu Dhabi Grand Slam

Judocanul moldovean Denis Vieru (66 kg, 25 de ani) a cucerit în stil imperial trofeul suprem al Grand Slamului de la Abu Dhabi. Turneul s-a desfășurat în perioada 26-28 noiembrie curent pe cocheta Jiu Jitsu Arena a capitalei Emiratelor Arabe Unite (EAU).

Iulian BOGATU

De la stânga la dreapta: Radu Izvoreanu, Denis Vieru și antrenorul național, Valeriu Duminică

Un start prevestitor de triumf

În lupta sa inaugurală de la aceste competiții, sorții l-au scos în fața atletului nostru pe tânărul Ali Alyammahi, un sportiv din EAU. Este știut că la turnee de un asemenea rang înalt și cu o miză atât de mare (un fond de premii de 154 de mii de dolari SUA și un număr impunător de puncte contând pentru clasamentul în ratingul mondial) este foarte dificil să evoluezi contra unui reprezentant al gazdelor, dată fiind susținerea frenetică din tribune și adeseori îngăduința prea mare a arbitrilor. Mai ales că Denis Vieru avusese recent o asemenea experiență, la Grand Slamul de la Paris, derulat în octombrie. Vom reveni ceva mai încolo asupra acestui detaliu...

Acum haideți să ne axăm pe lupta propriu-zisă. Deși rivalul său este un nume nou în lumea judoului, conaționalul nostru abordă duelul cu toată seriozitatea, fără nicio urmă de subapreciere. După un minut și jumătate de tatonări, judoka din Chișinău trecu, în stilu-i caracteristic, la acțiuni hotărâte, care însă parcă veneau de după o pierdea voalată, nepermițându-i adversarului să-i citească intențiile. Pentru a nu lăsa soarta partidei la latitudinea arbitrilor, sportivul nostru avea nevoie de o victorie clară și instantanee (*ippon*). Lucru care îi și reușì. Mai întâi el își dezechilibră oponentul prin pășire înainte, după care realiză procedeul de secerare interioară, la gamba de la piciorul drept, cu o mișcare sofisticată, demonstrând o tehnică perfectă, marcată prin forță și eleganță în același timp. Astfel, prin sincronizarea secerării cu acțiunea brațelor, Denis l-a proiectat pe Ali Alyammahi cu spatele pe tatami, adjudecându-și victoria prin procedeul *ko-uchi-gari* – o execuție frumoasă, ca la carte.

Anticipând evenimentele, putem afirma că această izbândă i-a deschis compatriotului calea spre finală, toți adversarii lui fiind privați de orice șansă ce le-ar fi permis să reziste în fața lui pe tatami. Următorul rival al lui Vieru, din faza sferturilor de finală, a fost un alt judocan din R. Moldova, Radu Izvoreanu, un sportiv de doar 19 ani, de mare perspectivă. De această dată lupta a fost mult mai solicitantă decât cea precedentă, pe durata tuturor celor patru minute ale meciului. Până la urmă, lui Denis îi reușì un procedeu de o dificultate sporită: aruncare peste umăr, din genunchi prin răsucire, cu prize la ambele mâneci ale adversarului (*seoi-nage*), punctat cu *waza-ari*. Acest avantaj i-a permis lui Vieru să câștige partida împotriva compatriotului său, care la rândul său a demonstrat ambiție și o tehnică bine pusă la punct.

Denis Vieru, pe podiumul de premiere de la Abu Dhabi Grand Slam (al doilea din stânga)

Revanșa

În semifinale, judocanului nostru îi ieși în cale francezul Walide Khyar (26 de ani), în fața căruia el cedă la Grand Slam Paris, în lupta contând pentru medalia de bronz, printr-o decizie controversată a arbitrilor. Este de menționat că sportivul din hexagon a trecut dintr-o categorie inferioară în cea de 66 kg, fiind o personalitate cu caracter, căreia îi place să fie activ și să se afle la cârma jocului. Din start, el a exercitat o presiune continuă asupra atletului nostru, însă această prestație agresivă, marcată adeseori de mișcări haotice, nu l-a intimidat câtuși de puțin pe Vieru, care în fierbințeala luptei i-a aplicat adversarului – sigur că neintenționat – un cot în țeastă, făcându-l să se resimtă secunde bune și temperându-i întrucâtva ambițiile.

Ulterior am aflat că sportivul din Chișinău avea un plan bine gândit practic pentru fiecare meci. Inclusiv în cazul rivalității cu francezul. Mai întâi (în sec. 30) acesta din urmă primi un avertisment din partea arbitrilor (shido), iar peste un minut încă unul, pentru ținerea neregulamentară a mânecii adversarului. În scurt timp, Walide Khyar a fost iarăși penalizat cu al treilea shido, de asemenea pentru o priză neregulamentară la mânecă, fapt ce i-a provocat automat înfrângerea.

„Nu vreau să spun că am calități de prezicător, însă am planificat din timp să construiesc astfel lupta ca francezul să piardă pe propriile greșeli. Fapt care se împlini întocmai căci de această dată nu evolua acasă ca să aibă susținerea necondiționată a arbitrilor”, a declarat Denis Vieru după încheierea turneului.

Finala

În partida decisivă, atletul nostru dădu piept cu reprezentantul puternicei școli de judo a Federației Ruse, Ismail Misirov (22 de ani), medaliat cu bronz la Campionatul European U-23 care s-a desfășurat luna trecută la Budapesta – turneu despre care am relatat în mod amănunțit în paginile *Gazetei de Chișinău*. Atunci Misirov a fost învins în semifinale de Radu Izvoreanu, în ultimele secunde ale meciului.

Lupta din finală a purtat din start un caracter încins, ambii judoka căutând să efectueze cu precădere procedee de aruncare. Denis Vieru a evoluat chiar de la început într-un stil pe cât de ofensiv, pe atât de combinativ. Totuși, după un minut de confruntări, ambii primesc, în mod concomitent, câte un shido, pentru ținerea adversarului. Partida a dobândit un caracter de uzură, oponenții fiind foarte prudenți în defensivă. Până la urmă, cu un minut înainte de sunetul final, ambii iarăși sunt penalizați cu câte un shido din același motiv ca și prima dată. Denis se opune eficient, într-un stil de-a dreptul academic, tentativelor lui Ismail de a efectua procedeul său îndrăgit, *uchi-mata* (aruncare peste umăr cu secerarea coapsei din interior). Sfârșitul timpului regulamentar i-a găsit în lupta la sol (*ne-waza*), fără nicio schimbare pe tabela electronică de punctare.

Iar după un minut și jumătate a timpului adăugat (*Golden Scor*), reprezentantul Rusiei comite o greșeală și este penalizat pentru a treia oară, astfel Denis Vieru fiind declarat câștigător. Este de-a dreptul îmbucurător faptul că munca lui nemăsurată aduce roadele scontate, iar planurile sale se împlinesc cu o regularitate de invidiat. De remarcat că în urma acestui concurs, care a întrunit 223 de sportivi din 41 de țări ale lumii, Denis s-a clasat pe locul 5 al ratingului mondial, reușita de la Abu Dhabi Grand Slam permițându-i să urce patru trepte în topul celor mai buni judocani ai planetei.

Două medalii pentru Moldova la CE de Taekwon-Do

Doi luptători de taekwon-do de stil ITF, care au reprezentat Republica Moldova la campionatul continental (ambii fiind originari din Cahul), au avut parte de succese notabile, devenind premianți ai competiției. Astfel, Ivan Iliev a cucerit titlul de vicecampion european la proba spargeri forță, printre 24 de sportivi din 20 de țări, iar Valeriu Tolstogan (57 kg) s-a învrednicit de medalia de bronz la proba de sparring. Campionatul European (CE) la Taekwon-Do ITF (versiunea neolimpică) s-a desfășurat în perioada 23-28 noiembrie curent, fiind găzduit de municipiul La Nucia (Spania), în incinta Complexului „Sport City Camilo Cano”.

Perechea Untu/ Baryshnikova, campioni mondiali la dans

Dansatorii sportivi din R. Moldova, Vladislav Untu și Polina Baryshnikova, au cucerit titlul mondial suprem la WDSF World Championship Ten Dance, în cadrul concursului alcătuit din 10 dansuri, în categoria de vârstă Under-21. Podiumul de premiere a fost completat de perechile Karolis Burneikis/Diana Epeykina (Lituania) și Ilya Zubenko/Veronika Vislouh (Federația de Dans Sportiv din Rusia). Campionatele Mondiale de dansuri, rezervate juniorilor și tineretului, au avut loc pe 28 noiembrie a.c. la Rishon Le Zion (Israel).

Trei medalii pentru juniorii moldoveni la turneul Rafa Nadal

Medalii de toate cele trei probe și-au adjudecat micii tenismeni din Republica Moldova la turneul internațional Ten-Pro Global Junior Tour at Rafa Nadal Academy by Movistar, care s-a desfășurat în perioada 22-28 noiembrie curent pe insula Mallorca (Spania). Astfel, Iana Semichina s-a învrednicit de trofeul principal în cadrul categoriei U-14, după ce reuși o serie de tocmai opt victorii în cadrul acestui maraton al tenisului. Daniel Țurcan (U-11) cu șase câștiguri a intrat în posesia medaliei de argint, iar Romina Hîncu (U-12) a urcat pe treapta a III-a a podiumului de premiere, învingând în cinci partide.

Rubrica „Mica publicitate”

Plasează anunțul tău aici!

Acum ai posibilitatea să plasezi un anunț de vânzare-cumpărare, de alte servicii, la rubrica „Mica publicitate” din săptămânalul GAZETA de Chișinău.

Aici vei găsi anunțuri de larg interes trimise de cititorii GAZETEI de Chișinău și vei putea intra ușor în legătură cu autorii lor.

Pe „Mica publicitate” te așteaptă informații despre locurile vacante de muncă, vânzarea sau darea cu chirie a locuințelor, a tehnicii agricole, a mașinilor second-hand etc.

Dacă vrei să vinzi, să cumperi sau să închiriezi ceva, sună și dictează anunțul tău la telefonul redacției: (+373) 0 22 358567; 069307730 (Viber, Whatsapp).

Rubrica „Mica publicitate” va putea fi găsită și pe pagina online a publicației – gazetadechisinau.md .

Te caut!

„Te caut!” – așa se cheamă rubrica prin intermediul căreia GAZETA de Chișinău te va ajuta să-ți găsești jumătatea.

Atunci când singurătatea îți macină sufletul, nu sta pe gânduri, caută-ți sufletul-pereche. GAZETA de Chișinău îți vine în ajutor.

Din luna februarie 2020, poți perfecta un abonament la noua publicație, GAZETA de Chișinău, în paginile căreia vei găsi rubrica „Te caut”, care conține mesajele celor care se află în aceeași situație ca și tine. Nu uita, orice zi e importantă și frumoasă dacă o trăiești din plin alături de omul drag.

Acum și tu poți lăsa un mesaj la rubrica „Te caut”. Transmite o scrisoare pe adresa redacției GAZETA de Chișinău, mun. Chișinău, str. Mihai Viteazul 2 a, nr. 23, sau sună la numărul de telefon 090010050.

Văduv la 62 de ani

Își caută jumătatea. „Vreau să cunosc o femeie potrivită vârstei mele, cu studii superioare, serioasă, gospodină, care ar vrea să treacă cu traiul la mine.” Mai multe detalii la telefonul lăsat la redacție. (05)

Bărbat de 27 de ani își caută perechea

Vreau să fac cunoștință cu o femeie cu vârsta cuprinsă între 29 și 42 de ani, care să mă înțeleagă și să o înțeleg, să mă iubească și să o iubesc... Aștept scrisorile femeilor interesate. (06)

Tânăr de 24 de ani își caută jumătatea

Mă aflu în detenție din 2019. În curând voi fi eliberat. Aș vrea să fac cunoștință cu o femeie care și-ar dori o familie. Sunt un băiat liniștit. (07)

Femeie la vârsta a treia

Activă, dornică de viață, optimistă, onestă, orgolioasă, 68 kg, 165 cm înălțime, talia 80 cm vrea să împartă destinul solitar cu un bărbat suplu, cu simțul umorului, carismatic, îndemânatic, tandru, brunet și chipeș. Locuiesc în cel mai frumos sat din preajma orașului Căușeni. Traiul e similar celui urban. (08)

Văduvă la pensie

Dar care mai activează. Este în căutarea unui bărbat potrivit vârstei sale. Mai multe detalii la numărul de telefon lăsat la redacție. (09)

Bărbat de 43 de ani

Este în căutarea unei femei care ar avea vârsta până la 50 de ani, dornică de viață și doritoare de a crea o relație bună. Bărbatul locuiește la casă la sol în raionul Telenești. Una dintre condiții este ca femeia să treacă cu traiul la el. (10)

Femeie de 46 de ani

Este în căutarea unui bărbat care ar avea vârsta până la 50 de ani, dintr-o localitate apropiată de municipiul Bălți. Mai multe detalii la numărul de telefon lăsat la redacție. (11)

Bărbat de 61 de ani

Din Chișinău. Este în căutarea unei femei de o vârstă apropiată. Mai multe detalii la numărul de telefon lăsat la redacție. (12)

Bărbat în vârstă din suburbia Chișinăului

Sunt singur și vreau să cunosc o femeie care ar putea locui împreună cu mine într-un apartament cu toate comoditățile. (13)

Bărbat de 39 de ani

Locuiesc într-o suburbie a orașului Bălți. Vreau să cunosc o femeie cu vârsta cuprinsă între 34 și 51 de ani. Mai multe detalii despre mine voi discuta la numărul de telefon lăsat la redacție. (14)

Viața e frumoasă trăită în doi

Doresc să fac cunoștință cu o doamnă inteligentă, căreia i-ar plăcea viața în doi. Sunt din Chișinău, am studii superioare, stare materială bună, fără vicii. Să aibă 64 de ani... detaliile vor urma. (15)

Femeie de 66 de ani

O femeie își caută un prieten sincer și cu suflet bun. Am 66 de ani. Locuiesc în orașul Chișinău, sec. Botanica. (16)

Împreună vom învinge singurătatea

Văduvă, locuiesc în Chișinău, am 1,75 m, 80 kg, 51 de ani. Solicit cunoștință cu un bărbat bun la inimă, de credință ortodoxă. Împreună vom birui singurătatea. (17)

Tare aș vrea să formez un cuplu

Văduv, 70 de ani, 170 cm, 70 kg. Din părțile Căușenilor, are casă. Fără vicii, fără obligații. Vrea să cunoască o femeie de 65-68 de ani. (18)

Sudoku

	7	4			6	8		
			7				4	
2		8	3				5	
1						3	8	
				7				
	6	9						5
	9				3	1		2
	3				1			
		1	9			4	6	

			3		8			
2								7
			4		1			
9								2
		5				4		
	4			7			1	
		6				7		
1		4				6		8

Afiș

Teatrul Național „Mihai Eminescu”

08.12; 12.12 „Dosarele Siberiei” de Petru Hadârcă, ora 18.00.

11.12 „Casa Mare” de Ion Druță, ora 18.00.

Teatrul Național „Eugene Ionesco”

03.12 „O zi din viața lui Helen” de Helmut Peschina, ora 18.30.

04.12 „Arta convietuirii” de Yasmina Reza, ora 18.30.

05.12 „Iosif și amanta sa, scene ghicite și neghicite” de Val Butnaru, ora 18.30.

Teatrul Național Satiricus „I. L. Caragiale”

03.12 „Cerere în căsătorie” de A.P. Cehov, ora 18.30.

04.12 „Hoțul” de Dario Fo, ora 18.30.

05.12 „Doctor de femei” Georges Feydeau, ora 18.30.

09.12 „Valsul tancurilor” de Irina Nechit, ora 18.30.

Teatrul Național de Operă și Balet „Maria Bieșu”

05.12 „Traviata”, operă în patru acte, de Giuseppe Verdi, ora 17.00.

09.12 „Madama Butterfly”, operă în patru acte, de Giacomo Puccini, ora 18.00.

Teatrul Geneza Art

4/5/8/9.11 Premieră!!! „3+ Cristina pe frecvența iubirii”, ora 19.00.

Teatrul Republican de Păpuși „Licurici”

05.12 „Elefănțelul curios” de Rudyard Kipling, ora 11.00; 12.30.

Teatrul Municipal de Păpuși „Guguță”

04.12 „Parte dreaptă” de Nicolae Rusu, ora 11.00. Intrare liberă.

05.12 „Fapta bună mult adună” după Ion Creangă, ora 11.00.

Filarmonica Națională „Serghei Lunchevici”, Sala cu Orgă

04.12 Muzica secolului XX – „Concertino” prezintă o selecție de lucrări reprezentative ale muzicii secolului XX, ora 18.00.

Palatul Republicii

09.12 „Tinerețea Romanței”, participă laureați ai Festivalului Național „Crizantema de aur”, invitați speciali din România. Orchestra de Muzică Populară „Folclor”, director artistic și prim-dirijor – Petre Neamțu, ora 18.00.

Sala cu Orgă

03.12 Gala Generozității. Invitată de onoare – soprana Valentina Naforniță. Invitați speciali: violonista Rusanda Panfili, pianistul Marcel Lazăr, mezzo-soprana Lilia Istratii, ora 18.00.

05.12 In memoriam – Efim Bogdanovschi. Corul Național de Cameră, Corul Mixt al AMTAP, conduse de Ilona Stepan; Corala „Gloria” de la CEEA „Șt. Neaga”, condus de Valeria Diaconu; Corul „Rapsodia”, condus de Natalia Barabanșcicova; organista Anna Strezeva, pianista Olga Iuhno, sopranele Natalia Moscovciuc și Cristina Goncearova. Intrare liberă, ora 16.00.

Integramă

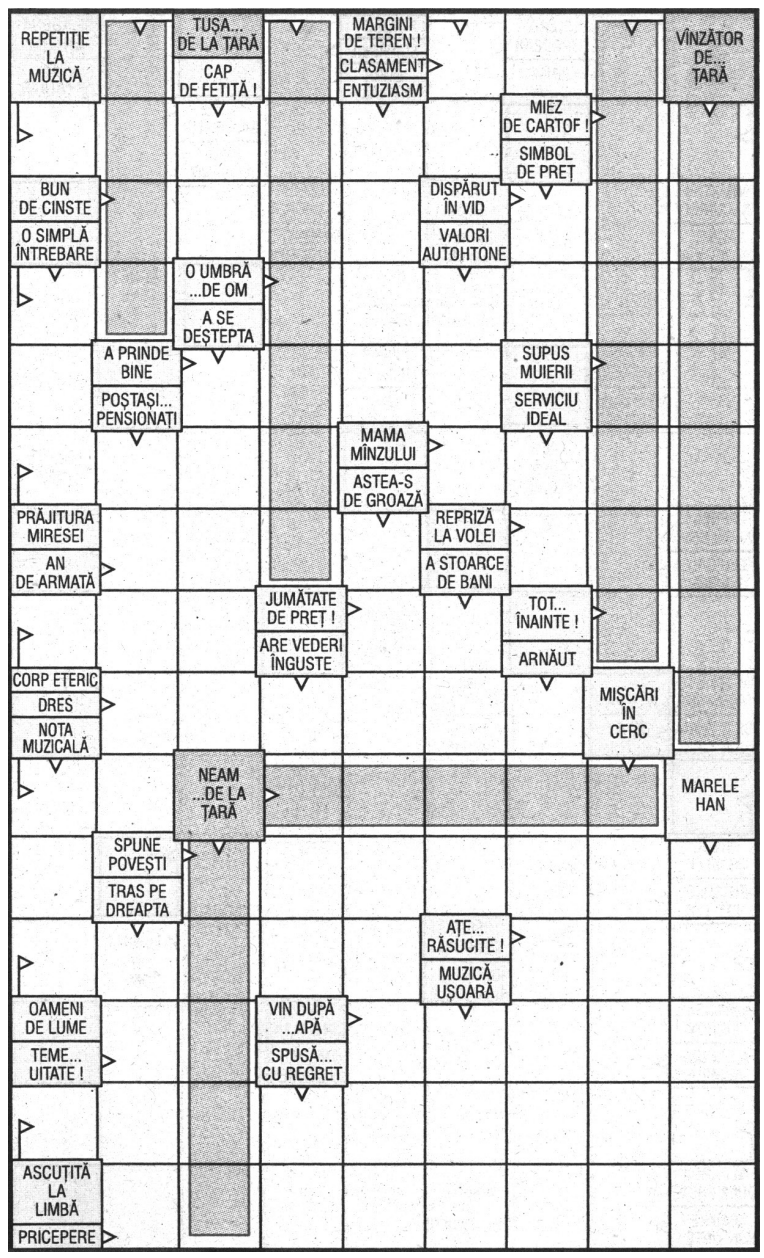

Cu mintea ușoară, departe de țară, și-a făcut viața amară (II)

Și cum vă spuneam, poftele pentru bărbați străini nu o lăsau în pace. Sâmbăta, Marina ademenea câte pe unul în apartament, își desfăcea bluza larg, lăsându-și dezgoliți sânii cu ineluș de aur pe sfârc.

Nina NECULCE

(Își fixase inelușele în adolescență. Erau niște accesorii finuțe care, în viziunea ei și a unei colege care a îndemnat-o să și le facă, se aflau în perfectă armonie cu silueta.) Dacă bărbatul pe care îl ademenea rămânea cu gura căscată, ea se apropia de urechea lui, îl atingea ușor cu sânii și îi șoptea: „Hai, ce stai așa? Nu vrei să încerci? Nu sta pe gânduri, încearcă!”.

Și bărbații încercau până o lăsau pe Marina „miorlăind” de plăcere. Astfel și-a trăit viața în desfrâu vreo câteva luni după întâmplarea de pomină. Și poate ar fi făcut-o fără remușcări că-și înșală soțul încă mult timp dacă...

Ulciorul nu merge de multe ori la apă

Era în ajun de sărbătorile de iarnă. Marina și Gelu, după șase ani de ședere în Spania adunaseră o sumă frumișică de bani. Într-o dimineață, bărbatul s-a sculat și i-a zis: „Draga mea, drept să-ți spun, m-am săturat de atâta muncă și muncă fără zi de odihnă. Hai să mergem acasă să ne vedem de ale noastre că avem deja adunați bani destui pentru un apartament”.

Cam cu scârț, până la urmă, soția a acceptat. După ce au făcut tot felul de cumpărături, în după-amiaza acelei zile au hotărât să mai vadă Madridul. Și cum mergeau ei prin orașul plin de animație și se minunau de tot ce vedeau, iată că în fața unei expoziții de lucruri vechi se pomenesc nas în nas cu albanezul.

Marina, cum l-a văzut, a început să tremure ca varga. „Ce-i cu tine, ce s-a întâmplat?” „Iată acesta din fața noastră e hoțul care a băgat cuțitul în mine. Unde să fugim?” „Hoțul”, însă nu a așteptat-o să fugă, s-a apropiat de ea și, apucând-o de bărbie, i-a zis: „Încă nu ți-a pierit pofta de bărbați, curvo?”.

Nedumerit, Gelu s-a răstit la el: „Cu ce drept îmi ofensezi nevasta?”. „Întreab-o mai întâi câte zile de sex plătit a avut cu mine

FOTO-SIMBOL

și pe urmă o să-i iei apărarea”, i-a strecurat printre dinți albanezul și a dispărut în mulțime. Lui Gelu i s-a tăiat respirația. Stătea prostit în mijlocul mulțimii care se înghesuia să vadă expoziția, fără să rostească un cuvânt.

Marina încerca să-i explice că hoțul a luat prăjina, dar n-a reușit să-și ducă gândul până la capăt că unul din bărbații ademeniți de ea în apartament s-a oprit în fața ei și, fixând-o cu privirea, i-a zis: „Mi-ai promis că data viitoare o să te aprinzi mai tare, când va fi aceasta?”. Marina s-a făcut stacojie, a oftat și, cu ochii în pământ, i-a răspuns abia auzit: „Nu va fi niciodată!”. „De ce? Ți-e teamă să nu te prindă soțul tău?”. „Da. Pot să spun că m-a și prins”...

Regrete, viață pustie, zile amare

Tot drumul de la Madrid până acasă nu și-au vorbit. Sărbătorile de iarnă le-au făcut separat: Gelu, în sat, la părinții lui, Marina – la părinții ei. După sărbători au depus cerere de divorț, iar în luna mai 2008, bărbatul, rănit de înșelăciune, a plecat din nou în Spania.

De atunci Marina, care a rămas în Moldova, nu mai știe nimic de el. Apartament în Chișinău nu și-a mai cumpărat, căci au împărțit banii. A cumpărat o garsonieră în centrul raional. De recăsătorit nu s-a recăsătorit. S-a întors la școală și își consacră tot timpul pedagogiei, bărbații n-o mai interesează. E director adjunct pe educație. Ea, care credea în căsătorie, regretă foarte mult că n-a știut să înfrunte pericolele. Cu o lacrimă prelinsă pe obraz și cu un oftat adânc, a încheiat:

„Viața a fost bună cu mine, mi-a hărăzit un soț minunat, dar nu mi-a arătat unde să pun punctul și unde să pun virgula. Privind înapoi mă întreb mereu de ce nu am putut să fiu rezonabilă, de ce m-am băgat în acel joc murdar, lăsându-mă pradă plăcerilor, fără să mă gândesc la urmări?! Voiam să plac, să seduc, să trezesc dorința în ochii altui și altui bărbat. Așteptam acele întâlniri fugare ca pe un dar.

Pe moment mă simțeam extraordinar de bine. Asta îmi dădea impresia, total falsă, că-mi trăiesc viața din plin, dar nu era decât un joc murdar al seducției, nimic mai mult. De ce o făceam, acum nu-mi pot explica... Doar îl aveam pe Gelu pe care îl iubeam și care mă iubea și pe care voi continua să-l iubesc și să-l aștept până la sfârșitul vieții. De la plecarea lui mi-au pierit poftele pentru seducția bărbaților.

Am înțeles că m-am jucat cu focul. Dar ce folos dacă, așa cum v-am spus, nu am știut unde să pun punctul și unde să pun virgula. Și iată m-am ales doar cu semnele de exclamare și cu multe-multe zile amare. În plan profesional, sunt împlinită, dar viața personală mi-e pustie”, și-a încheiat Marina istorisirea.

Am întrebat-o de ce nu se întoarce în Spania să încerce să reclădească „Castelul Iubirii”. Mi-a răspuns că-i este frică, nu mai vrea să se reîntâlnească cu trecutul rușinos.

HOROSCOP SĂPTĂMÂNAL

♈ Berbec

Crezi că ai fost prea indulgent față de anumite persoane. Asta a atras după sine destul de multe dezamăgiri. Interpretările tale asupra evenimentelor din jur nu sunt întotdeauna dintre cele mai bune. Comunicarea din relație are de suferit din cauza asta, iar tu o știi. Ceri foarte multe de la cei din jur.

♉ Taur

Mercur va ocupa o poziție retrogradă în zodia ta. Totul ți se va părea destul de dificil de îndeplinit. Chiar și atunci când vei avea răspunsurile de care ai nevoie, nu vei reuși să iei decizii înțelepte. Această săptămână aduce multe oportunități de dezvoltare, mai ales în plan profesional. Tentațiile nu vor fi ușor de combătut.

♊ Gemeni

Vivacitatea cu care vei răspunde provocărilor acestei săptămâni te va ajuta să îți conservi o bună parte din energia psihică. Viața ta socială este vibrantă. Atunci când vine vorba de carieră, ești foarte vigilent în raport cu cei din jur. Nu te încrezi în nimeni. Ai știut dintotdeauna că ești pe cont propriu și asta te-a ajutat să îți îndeplinești obiectivele.

♋ Rac

În raport cu anumite aspecte ale vieții, ai nevoie de noi ancore emoționale. Această săptămână îți oferă șansa să o iei de la capăt cu mai multe proiecte profesionale. Când alegi să ai un program foarte încărcat, îți dorești să te detașezi de anumite probleme personale pentru care nu găsești rezolvare. Nu te eschiva!

♌ Leu

Anumite aspecte din viața ta devin mult mai clare în zilele care urmează și acest lucru te ajută să te orientezi și să iei decizii importante. În familie atmosfera nu mai este atât de agitată. Fiecare membru al ei reușește să își pună viața în ordine, într-o măsură mai mare sau mai mică. Totul se învăluie în magia aceea care îți place atât de mult.

♍ Fecioară

Este de preferat să nu mai anulezi ceea ce simți doar pentru a le face pe plac celor din jur. Maniera în care alegi să faci lucrurile ajunge într-un mod eronat la ceilalți. Vei avea tendința de a te explica în exces și asta te va consuma de energie psihică. Cel mai important este să rămâi în contact cu sine.

♎ Balanță

Agitația ce va avea loc la nivel astral îți va „zdruncina” destul de mult locul pe care tu simți că îl ai în acest Univers. Această săptămână este a încercărilor, mai ales atunci când vine vorba de planul personal. Ar fi indicat să stai deoparte de orice tentativă de a face schimbări radicale în viața ta.

♏ Scorpion

Simți că ești într-o continuă căutare de indicii care să îți sugereze drumul pe care trebuie să pășești. Vezi totul dintr-o nouă perspectivă. Ești conștient mereu de implicațiile deciziilor pe care le iei. În plan profesional, ai nevoie de mai multă validare. Dintotdeauna ai simțit că nu ești apreciat la adevărata valoare.

♐ Săgetător

Această săptămână este intensă pentru tine în plan personal. Partenerul se află mereu în prioritățile tale, deși petreceți puțin timp împreună. Saturn se află în ultima sa decadă. Energia sa haotică va influența toate alegerile pe care ai tendința să le faci atunci când te afli în impas. Lasă-te ghidat de energia și pulsul astrelor!

♑ Capricorn

Lucruri de neconceput pentru tine vor avea loc. Frica, neliniștea care îți vor invada sufletul îți vor conduce practic toate acțiunile. În zilele de miercuri și joi, au loc câteva schimbări importante în ceea ce privește partea profesională. Te implici constant în dezvoltarea ta ca profesionist și asta se observă în tot ceea ce faci.

♒ Vărsător

Sentimente confuze te vor urmări. Vei trece prin destul de multe momente de cotitură care te vor face să ajungi la un blocaj emoțional profund. E posibil ca partenerul de viață să aibă câteva probleme de sănătate. Mereu ai considerat că ești pregătit pentru orice situație de genul acesta, dar viața îți demonstrează contrariul.

♓ Pești

Ai în jurul tău doar oameni fideli și devotați și pe care te poți baza în orice context. Familia pare uneori că te instigă la conflicte pentru că nu e niciodată de acord cu modul în care îți trăiești viața. Totuși, te ții departe de aceste intrigi deoarece alegi doar să le respecți opinia. Îți place armonia și vei acționa mereu în acest sens.

Cum se efectuează corect tăierile la vița-de-vie

Determinarea viabilităţii ochilor de iarnă la viţa-de-vie

Este o lucrare obligatorie, care trebuie executată înainte de a începe tăierea în uscat. Sunt mai multe metode de determinare a viabilităţii ochilor.

Cea mai practicată fiind metoda tăierii longitudinale a ochilor de iarnă, constă în următorii paşi:

Luarea probelor din plantaţiile de vii – probele se iau de la fiecare soi, parcelă, forme de conducere, vârstă, portaltoi. Proba medie pe fiecare soi trebuie să cuprindă 25-30 coarde, cu o lungime de 15-20 ochi, etichetându-se. De pe butuc se taie 1-2 corzi, luând în consideraţie starea generală a butucului.

Probele se iau sub formă de şah sau pe diagonală, începând de la rândul 2, 3, şi nu de la primii butuci. Coardele se taie de la ochii dorminzi.

Transportarea probelor în încăperi

Probele de coarde luate pe timp geros, se aduc în încăperi, cu temperatura aerului aproape de zero, şi se ţin aproximativ 24 de ore.

Apoi, probele se transferă într-o încăpere cu temperatură pozitivă (+2°C – +3°C) pentru două zile, după care se transferă într-o altă încăpere mai caldă, la o temperatura de +10°C; +15°C, coardele se pun într-un vas cu apă, acoperindu-se de la bază cu 7-10 cm, şi se ţin timp de 2-3 zile.

Determinarea stării ochilor de iarnă

Ochii de iarnă vii – sunt consideraţi acei la care atât mugurele principal, cât şi cei secundari sunt vii, au culoare verde.

Ochi de iarnă vătămaţi – sunt consideraţi cei la care mugurele principal este afectat de geruri, are culoare cafenie, iar mugurii secundari sunt vii, au culoare verde, sau viceversa, mugurele central este viu şi cei laterali sunt pieriţi.

Ochii de iarnă pieriţi – sunt consideraţi ochii la care sunt pieriţi atât mugurii principali, cât şi cei secundari.

Datele se înscriu într-un tabel în care se notează categoriile de ochi de iarnă.

După analiza probelor, se face calcularea în procente de ochi vătămaţi. Exemplu: Soiul Moldova – am obţinut următoarele rezultate:

Ochi sănătoşi („+”) – 54
Ochi vătămaţi („±”) – 8
Ochi pieriţi complet („-”) – 20
Ochii vătămaţi admişi la soiurile de masă sunt până la 40 %
54+8+20=82 ochi total =100%
Calculăm % ochilor sănătoşi: 82 ochi - 100%; 54 ochi C - X
X=54×100/82=65,8% ochi sănătoşi
Calculăm % ochilor vătămaţi: 82 ochi - 100%; 8 ochi - X
X=8×100/82=9,75% ochi vătămaţi
Calculăm % ochilor pieriţi: 82 ochi - 100%; 20 ochi - X
X=20×100/82=24,4% ochi pieriţi.

Doi ochi de iarnă vătămaţi sunt echivalaţi cu un ochi de iarnă sănătos şi unul pierit.

Determinarea încărcăturii butucului

Una dintre cele mai practice metode este determinarea în funcţie de mărimea strugurilor a soiului dat şi numărul de lăstari anual maturaţi, normal dezvoltaţi, pe fiecare punte de rod.

Încărcătura butucului a fost normală dacă:

La soiurile cu strugurii mici s-au dezvoltat în medie câte doi lăstari normali la o coardă de rod.

La soiurile cu strugurii medii – s-au dezvoltat 2,5 lăstari normali la o coardă de rod.

La soiurile cu strugurii mari – s-au dezvoltat trei lăstari normali la o coardă de rod.

Pe parcursul primei jumătăţi a anului, încărcătura butucului poate fi revizuită, stabilită definitiv în diferite fenofaze de vegetaţie:

Până la plâns – se determină orientativ prin tăieri în uscat conform tabelelor de mai sus.

Creşterea lăstarilor şi inflorescenţelor – se reglează prin plivitul lăstarilor de prisos.

Creşterea boabelor – se reglează prin înlăturarea unor părţi ale strugurelui sau a strugurelui întreg.

Tăierile de fructificare la viţa-de-vie

Pentru limitarea polarităţii longitudinale şi obţinerea unei recolte calitative în viticultură, se aplică trei sisteme de tăiere:

Sistemul de tăiere scurt – în fiecare an lăstarii destinaţi pentru recoltă se taie scurt 2-3 ochi, acest sistem se foloseşte la butucii cu creşterea slabă, în R. Moldova utilizându-se la plantaţiile de portaltoi, şi altoi de tip intensiv.

Sistemul de tăiere lung, cu arcuirea coardelor – lăsarea corzilor de rod 6-12 ochi, după care se arcuiesc pentru ca lăstarii să pornească uniform în creştere.

Sistem de tăiere mixt cu formarea verigii de rod – include prima şi a doua metodă, excluzând dezavantajele pe care le au. Acest sistem este cel mai răspândit; anual, pe cepul de înlocuire de anul trecut formăm o nouă verigă de rod. Lăstarii anuali maturaţi se consideră normali atunci când lungimea este de 0,8-2 m şi grosimea de 6-13 mm.

agrobiznes.md

Un agricultor moldovean cultivă în pădurile de la noi „Planta Vieţii”

Nikolai Kiktenko (65 de ani), din Făleşti, este unul dintre moldovenii care a vrut să schimbe flora Moldovei încă în perioada sovietică. Pasionat de ginseng, o plantă utilizată în Asia în alimentaţie şi terapie de mai bine de 5.000 de ani pentru proprietăţile sale vindecătoare, bărbatul nu s-a lăsat până nu l-a adaptat la mediul nostru.

„Rădăcina de ginseng măreşte vitalitatea, rezistenţa la oboseală şi boli, este un afrodisiac şi un bun stimulent digestiv. În Moldova cresc multe plante calmante, dar nu şi tonice. M-am gândit să suplinesc acest gol”, explică antreprenorul.

A adus „planta-minune” din Orientul Îndepărtat rusesc, în 1980. Atunci a cumpărat de la Vladivostok rădăcini şi seminţe de ginseng siberian de toţi banii pe care-i avea la el (12.000 de ruble), fiind sigur de reuşită. „Dintr-o mie de seminţe, s-au prins doar cele mai puternice – 14 bucăţi. Din aceste plante, deja adaptate, am obţinut apoi alte 40. În 1989, statul mi-a oferit 75 de hectare în zona Rediului de Sus, unde sunt păduri naturale, şi am început să lucrez serios”, îşi aminteşte agronomul. Pe atunci, cele mai multe comenzi veneau de la ruşi, însă, odată cu destrămarea URSS, ginsengul „moldovenesc” s-a sălbăticit. „Pădurile ne-au fost luate şi aparţin acum Primăriei. Statul n-a mai vrut să investească, aşa că planta a rămas ca un partizan în pădurea Rediului de Sus”, oftează bărbatul.

O comoară ascunsă

„Planta vieţii” creşte în locuri ferite de soare şi este o adevărată comoară ascunsă în codri. Numai un gram de rădăcină costă cinci lei. „La un moment dat, la Bălţi se producea şi un rachiu ce conţinea ginseng, numit «Tonus»”, povesteşte Kiktenko, care are acum o pepinieră de pruni, nuci şi viţă-de-vie. Înarmat cu hărţi şi ajutat de însemnele din pădure, doar el ştie cum să ajungă la plantaţia de printre copaci. Primeşte şi acum comenzi de la oamenii care au mai folosit ginseng, dar speră la un ajutor de la stat. „Nu trebuie să-l importăm de peste mări şi ţări, ginsengul poate creşte şi în Moldova. Eu ştiu tot ce trebuie să facem pentru înmulţirea acestuia”, ne asigură omul de afaceri.

„Chintesenţa bărbatului”

Numele ştiinţific al plantei este Panax Ginseng. Denumirea îşi are originea de la cuvântul chinezesc „Jen shen”, care înseamnă în traducere „chintesenţa unui bărbat”, probabil şi datorită formei rădăcinii, care se aseamănă cu un corp uman. În prezent, extractul din rădăcina de ginseng este disponibil în farmacii şi poate fi regăsit într-o serie de medicamente naturiste: tincturi, ceaiuri, capsule cu pulbere. Ginsengul siberian are practic aceleaşi proprietăţi ca şi cel chinezesc. Este utilizat pentru tratarea ulcerului, stresului, anxietăţii, durerilor de cap, indigestiei, diabetului, depresiei etc. Folosirea acestuia poate avea şi efecte secundare precum insomnia, tulburări digestive sau pierderea concentrării.

agrobiznes.md

Luni, 6 decembrie

TVR Moldova

07.00 Telematinal
08.55 Printre cuvinte
09.00 Telematinal
09.55 Engleza la minut
10.00 Obiectiv comun
10.55 Printre cuvinte
11.00 Conexiuni
12.00 Vreau să fiu sănătos!
12.55 Cartea de citire
13.00 Telejurnal Moldova
13.30 România... în bucate
14.00 Telejurnal Știri
14.55 Vorbește corect!
15.00 Cap Compas
15.30 Europa mea
16.00 Dosar România
16.50 Discover România
17.00 Obiectiv comun
18.00 Telejurnal Moldova
18.55 Printre cuvinte
19.00 Punctul pe azi
19.55 2 x 65
20.00 Telejurnal Știri
20.50 Zi de zi cu părintele Ctin Necula
21.00 Referendum
21.50 Sinteza Știrilor zilei-TVR Moldova
21.55 Referendum
22.50 Discover România
23.00 Rețeaua de idoli
00.00 Gala umorului
02.00 Referendum
03.30 Europa mea
03.55 Printre cuvinte
04.00 Obiectiv comun
05.00 Telejurnal Moldova
06.00 Punctul pe azi

TVR 1

07.00 Telejurnal Știri Sport Meteo
07.50 2 x 65
08.00 Cu capu-n zori
09.45 Teleshopping
10.00 Omul și timpul
10.35 Serial: Pictorul de la curte
11.55 Zi de zi cu părintele Constantin Necula
12.00 Teleshopping
12.30 Români care au schimbat lumea
13.00 Dr. Chioțea

14.00 Telejurnal Știri Sport Meteo
14.55 Vorbește corect!
15.10 Maghiara de pe unu
17.00 România 9
18.10 Serial: Pictorul de la curte
19.30 2 x 65
19.35 Zi de zi cu părintele Constantin Necula
19.39 Sport
19.55 Meteo
20.00 Telejurnal Știri
20.57 Sănătate, România!
21.00 Referendum
22.50 Film: Revolver
00.40 Vorbește corect!
01.00 Telejurnal Știri
02.00 Referendum
03.30 Film: Revolver
05.15 Sport
05.35 Vorbește corect!
06.00 Politică și delicatețuri

TVR 2

07.00 Case și design: transformarea
07.30 România... în bucate
08.00 Mic dejun cu un campion
08.50 Teleshopping
09.00 Teleșcoala Clasa a VIII-a
10.00 Documentar: 360°-GEO
11.00 Câștigă România!
11.55 2 x 65
12.00 Telejurnal Sport Meteo
12.40 Teleshopping
13.00 Cultura minorităților
13.30 fără prejudecati
14.00 Documentar: 360°-GEO
15.00 Teleșcoala Clasa a XII-a
16.00 SerialDoctor Quinn
17.00 România... în bucate
17.30 Case și design: transformarea
18.00 Ora de Știri
18.50 E vremea ta!
19.10 SerialGlasul inimii
20.00 Câștigă România!
21.00 Reteaua de idoli
22.00 Memorialul Durerii
23.00 Serial: Doctor Quinn
00.00 Luminița de la miezul nopții
01.00 Câștigă România!
02.00 Ora de Știri
02.40 Film: Vânătoarea de vulpi
04.25 România... în bucate
04.50 E vremea ta!
05.10 Luminița de la miezul nopții
06.10 Teleshopping

Moldova 1

06.05 Tezaur
06.35 Abraziv
06.55 Bună dimineața
07.00 Știrile
07.10 Bună dimineața
07.30 Știrile
07.35 Bună dimineața
08.00 Știrile
08.10 Bună dimineața
09.00 Știrile (rus.)
09.15 Moldova de Patrimoniu
09.45 Rapsodia satului
10.15 Serial Dragoste de ochii lumii
11.00 Film Eu și Marley
13.00 Miezul zilei
13.30 Serial Iubire și păcat
14.30 F/d
15.00 Serial Pentru fiul meu
15.50 Chișinău: ieri și azi
16.00 Zona ARS
16.30 Regatul gusturilor
17.00 Știrile (rus.)
17.15 Concert
18.15 Serial Dragoste de ochii lumii
19.00 Mesager
19.50 Vector european
20.25 Focus. Europa
21.00 Știrile
21.20 Săptămâna sportivă
22.00 Știrile (rus.)
22.20 Serial Pentru fiul meu
23.05 Știri externe
23.30 Film Capcana pentru hoți

AgroTV

07:00:00 RETROSPECTIVA SĂPTĂMÂNIIȘtiri, Informativ/Analitic
08:00:00 TELEMAGAZIN
08:15:00 SEZONUL DE RECOLTARE Program educational/ Informativ
08:30:00 ABC-ul FERMIERULUI Program educativ/informativ
09:00:00 RETROSPECTIVA SĂPTĂMÂNIIȘtiri, Informativ/Analitic
10:00:00 Să ne cunoaștem Țara Educational/Cultural
11:00:00 TELEMAGAZIN
11:15:00 Program AGRO TV România
13:45:00 TELEMAGAZIN
14:00:00 INTERVIURI CU SOROCENI
15:00:00 DATINA STRABUNA Emisiune despre folclor
16:00:00 Program AGRO TV România
17:00:00 TELEMAGAZIN
17:15:00 LUCRU MANUAL Program educational/ Informativ
17:40:00 DELICIILE Program de divertisment
18:00:00 Să ne cunoaștem Țara Educational/Cultural
18:30:00 DESPRE NOI, ALTFEL Program educational/ cultural
19:00:00 ȘTIRI Program Informativ
19:30:00 ACTUALITATEA LA RAPORT talk show
20:30:00 ZONA VERDE Program educational/ Informativ
21:00:00 LANDȘAFT PENTRU TINE Program de divertisment
21:30:00 SEZONUL DE RECOLTARE Program educational/ Informativ
21:45:00 DECORURI PENTRU SALON Program educational/ Informativ
22:00:00 ȘTIRI Program Informativ
22:30:00 ACTUALITATEA LA RAPORT talk show
23:30:00 Program AGRO TV România
02:00:00 ȘTIRI Program Informativ
02:30:00 ACTUALITATEA LA RAPORT talk show
03:30:00 Program AGRO TV România

ProTV

06.00 Știrile Pro TV Chișinău
07.00 Știrile Pro TV
09.00 Teleshopping
09.15 Gusturile se discută
10.30 Teleshopping
10.45 Vorbește lumea
13.00 Știrile Pro TV
13.45 Teleshopping
14.00 isănătate
15.00 La Măruță
17.00 Știrile Pro TV
17.45 O seară perfectă
19.00 Știrile Pro TV
21.00 În Profunzime
22.00 Las Fierbinți
23.00 Film Detectiv de nevoie
01.00 Știrile Pro TV
01.40 La Măruță
03.40 Lecții de viața
04.40 Vorbește lumea

ProTV InterNațional

06.00 Știrile Pro TV
10.30 Vorbește lumea
13.00 Știrile Pro TV
14.00 Teleshopping
14.15 Lecții de viața
15.00 La Măruță
17.00 Știrile Pro TV
18.00 Ce spun românii
19.00 Știrile Pro TV
20.30 Las Fierbinți
21.30 Pariu cu viața
22.30 Lecții de viața
23.15 Ce spun românii
00.00 Teleshopping
00.30 La Măruță
02.00 Știrile Pro TV
03.00 Las Fierbinți
04.00 Pariu cu viața
04.45 Știrile Pro TV
05.15 Lecții de viața

Jurnal TV

07.00 Jurnalul săptămânii
08.00 Pop Corn Show
10.00 Dora Show
12.00 Trigger
13.30 Artizanii Gustului
14.00 Plus-Minus
15.00 Jurnalul orei 15
15.30 Teleshopping
16.00 Patrula Jurnal TV
17.00 Jurnalul orei 17
17.30 Fii sănătos
19.00 Jurnalul orei 19
20.00 Ora Expertizei
22.00 Zerodoi pe tv
23.00 Jurnalul orei 23
00.00 America
01.00 The Sea chef
02.00 Ora de Ras
03.00 Vanturile, Valurile
04.00 Patrula Jurnal TV
05.00 Dora Show

TV8

05.00 Reporter de Gardă
05.15 Întreabă Gheţu
07.00 Sinteza
07.45 Cutia neagră. Plus
09.00 Корея с Джоном Тородом
10.00 Dincolo de Nistru
10.15 Efect 9.6
11.15 Teleshopping
11.30 Ждем в гости
12.00 News show
12.30 Х/ф Все путем
14.30 Teleshopping
14.45 Новости. Коротко
15.00 Întreabă Gheţu
17.00 Știri
17.45 Т/с Доктор Мартин
18.50 Dosarele X
19.00 Știrile TV8
20.00 Cutia neagră
21.45 Vania băţ prezintă
22.00 Новости
22.30 Вечер. Настоящее время
23.30 Știrile TV8
00.30 Т/с Доктор Мартин
01.20 Х/ф Все путем
03.00 Вечер. Настоящее время
04.00 Ждем в гости
04.30 Новости

Național

06.00 Vouă
06.15 Albumul Național
08.15 Vouă
08.30 Film: POATE FI SORA TA!
11.15 Vouă
11.30 Serial: Iubirea învinge, ep. 103
12.45 Teleshopping
13.00 Știri
13.15 Vouă
13.30 Baronii
14.00 Teleshopping
14.15 Tradiții de la bunica
16.00 Teleshopping
16.15 Serial: Destine rătăcite, ep. 814
17.15 Vouă
17.25 Serial: Don Matteo, ep. 7
18.30 Știri Național TV
19.00 Serial: Destine rătăcite, ep. 817
20.00 Serial: Dragostea găsește o cale, ep. 104
21.00 Film: LUPTĂ PENTRU VIAȚĂ
23.00 Spune-mi adevărul
01.00 Poamă acră
03.00 Albumul Național
05.00 Știri Național TV
05.30 Baronii

Marți, 7 decembrie

TVR Moldova

07.00 Telematinal
08.55 Printre cuvinte
09.00 Telematinal
09.55 Engleza la minut
10.00 Obiectiv comun
10.55 Printre cuvinte
11.00 Lectia de istorie
12.00 Dr. Chioțea
12.55 Cartea de citire
13.00 Telejurnal Moldova
13.30 România... în bucate
14.00 Telejurnal Știri
14.55 Vorbește corect!
15.00 Cap Compas
15.30 Cooltura
16.00 Memorialul Durerii
16.50 Discover România
17.00 Obiectiv comun
18.00 Telejurnal Moldova
18.55 Printre cuvinte
19.00 Punctul pe azi
19.55 2 x 65

20.00 Telejurnal Știri
20.50 Zi de zi cu părintele Ctin Necula
21.00 Tema zilei
22.00 Sinteza Știrilor zilei-TVR Moldova
22.10 Câștigă România!
23.00 Destine ca-n filme
00.00 Vedeta populară
02.00 Revizie tehnica
06.00 Punctul pe azi

TVR 1

07.00 Telejurnal Știri Sport Meteo
07.50 2 x 65
08.00 Cu capu-n zori
09.45 Teleshopping
10.00 #Creativ
10.35 Serial: Pictorul de la curte
11.55 Zi de zi cu părintele Constantin Necula
12.00 Teleshopping
12.30 Români care au schimbat lumea
13.00 Dr. Chioțea
14.00 Telejurnal Știri Sport Meteo
14.55 Vorbește corect!
15.10 Maghiara de pe unu
17.00 România 9
18.10 Serial: Pictorul de la curte
19.30 2 x 65
19.35 Zi de zi cu părintele Constantin Necula
19.39 Sport
19.55 Meteo
20.00 Telejurnal Știri
20.50 Zi de zi cu părintele Ctin Necula
21.00 Tema zilei
22.00 Sinteza Știrilor zilei-TVR Moldova
22.10 Câștigă România!
23.00 Serial: Doctor Quinn
00.00 Luminița de la miezul nopții
01.00 Câștigă România!
02.00 Revizie tehnica
06.00 FillerSecolul 22
06.10 Teleshopping

Moldova 1

06.05 Purtătorii de cultură
06.35 Acces limitat
06.55 Bună dimineața
07.00 Știrile
07.10 Bună dimineața
07.30 Știrile
07.35 Bună dimineața
08.00 Știrile
08.10 Bună dimineața
09.00 Știrile (rus.)
09.15 Abraziv
09.45 Vector european
10.15 Serial Dragoste de ochii lumii
11.00 Evantai folcloric
12.00 F/d
12.30 Săptămâna sportivă
13.00 Miezul zilei
13.30 Serial Iubire și păcat
14.20 Chișinău: ieri și azi
14.30 F/d
15.00 Serial Pentru fiul meu
15.45 Medalion muzical. S. Popescu
16.00 Magazinul copiilor
16.30 Unda bugeacului
17.00 Știrile (rus.)
17.20 Cine vine la noi?
18.15 Serial Dragoste de ochii lumii
19.00 Mesager
19.50 Moldova în eter direct
21.00 Știrile
21.20 stil nou
21.50 Program muzical
22.00 Știrile (rus.)
22.20 Serial Pentru fiul meu
23.05 Știri externe
23.30 Film Turnul de control

AgroTV

07:00:00 ȘTIRI Program Informativ
07:30:00 TELEMAGAZIN
07:45:00 PROFU DE NUTRITIE Program educational
08:00:00 SERA IDEALĂ Program educational/ Informativ
08:30:00 PARADISUL GRĂDINILOR Program educational/ Informativ
09:00:00 ȘTIRI Program Informativ
09:30:00 ACTUALITATEA LA RAPORT talk show
10:30:00 Program AGRO TV România
11:00:00 TELEMAGAZIN
11:15:00 LUCRU MANUAL Program educational/ Informativ
11:40:00 DELICIILE Program de divertisment
11:55:00 Program AGRO TV România
13:45:00 TELEMAGAZIN
14:00:00 ȘTIRI Program Informativ
14:30:00 ACTUALITATEA LA RAPORT talk show
15:30:00 DATINA STRABUNA Emisiune despre folclor
16:30:00 Program AGRO TV România
17:00:00 TELEMAGAZIN
17:15:00 LUCRU MANUAL Program educational/ Informativ
17:40:00 DELICIILE Program de divertisment
18:00:00 CALATORII CU GUST Program de turism
18:30:00 VIN LA TINE Program de divertisment
19:00:00 ȘTIRI Program Informativ
19:30:00 Program AGRO TV România
20:00:00 SERA IDEALĂ Program educational/ Informativ
20:30:00 PARADISUL GRĂDINILOR Program educational/ Informativ
21:00:00 SEZONUL DE RECOLTARE Program educational/ Informativ
21:15:00 PRIETENII LUI CUCOȘ Program de divertisment
21:30:00 Just Vlog Educativ/ divertisment
22:00:00 ȘTIRI Program Informativ
22:30:00 DATINA STRABUNA Emisiune despre folclor
23:30:00 Program AGRO TV România
02:00:00 ȘTIRI Program Informativ
02:30:00 MUZICA PETNTRU TOTI
03:15:00 Program AGRO TV România

ProTV

06.00 Știrile Pro TV Chișinău
07.00 Știrile Pro TV
09.00 Teleshopping
09.15 O seară perfectă
10.30 Teleshopping
10.45 Vorbește lumea
13.00 Știrile Pro TV
13.30 Teleshopping
13.45 În Profunzime
15.00 La Măruță

17.00 Știrile Pro TV
17.45 O seară perfectă
19.00 Știrile Pro TV
21.00 Film Rapirea
23.00 Film De ce el?
01.00 Știrile Pro TV
01.45 O seară perfectă
03.00 Lecții de viața
04.00 Vorbește lumea

ProTV InterNațional

06.00 Știrile Pro TV
10.30 Vorbește lumea
13.00 Știrile Pro TV
14.00 Teleshopping
14.15 Lecții de viața
15.00 La Măruță
17.00 Știrile Pro TV
18.00 Ce spun românii
19.00 Știrile Pro TV
20.30 Las Fierbinți
21.30 Pariu cu viața
22.30 Lecții de viața
23.15 Ce spun românii
00.00 Teleshopping
00.30 La Măruță
02.00 Știrile Pro TV
03.00 Las Fierbinți
04.00 Pariu cu viața
04.45 Știrile Pro TV
05.15 Lecții de viața

Jurnal TV

07.00 Jurnalul orei 7
08.00 Pop Corn Show
10.00 Dora Show
12.00 Ora Expertizei
14.00 Plus-Minus
15.00 Jurnalul orei 15
15.30 Teleshopping
16.00 M-Adam
17.00 Jurnalul orei 17
17.30 Artizanii Gustului
18.00 Ora de Ras
19.00 Jurnalul orei 19
20.00 Trigger
21.30 Artizanii Gustului
22.00 Dora Show
23.00 Jurnalul orei 23
00.00 Dora Show
00.15 America
01.15 The Sea chef
02.00 Ora de Ras
03.00 Fii sănătos
04.15 M-Adam
05.00 Dora Show

TV8

05.00 Новости DW
05.20 Cutia neagră
07.00 Știrile TV8
08.00 Вечер. Настоящее время
08.45 Dincolo de Nistru
09.00 Новости
09.30 Готовим с серфингистами
10.00 Т/с Доктор Мартин
11.00 Новости DW
11.15 Teleshopping
11.30 Ждем в гости
12.00 News show
12.30 Х/ф Скамейка запасных
14.30 Teleshopping
14.45 Новости. Коротко
15.00 Cutia neagră
17.00 Știri
17.45 Т/с Доктор Мартин
18.50 Dosarele X
19.00 Știrile TV8
20.00 Freedom
21.45 Vania băţ prezintă
22.00 Новости
22.30 Efect 9.6
23.30 Știrile TV8
00.30 Т/с Доктор Мартин
01.20 Х/ф Скамейка запасных
03.00 Вечер. Настоящее время
04.00 Ждем в гости
04.30 Новости

Național

06.00 Vouă
06.15 Albumul Național
08.15 Vouă
08.30 Miezul problemei
09.45 Serial: Dragostea găsește o cale, ep. 104
10.45 Vouă
11.30 Baronii
12.45 Teleshopping
13.00 Știri
13.15 Vouă
13.30 Baronii
14.00 Teleshopping
14.15 Vouă
14.30 Serial: Don Matteo, ep. 7
15.45 Vouă
16.00 Teleshopping
16.15 Serial: Destine rătăcite, ep. 815
17.15 Vouă
17.25 Serial: Don Matteo, ep. 8
18.30 Știri
19.00 Serial: Destine rătăcite, ep. 818
20.00 Serial: Dragostea găsește o cale, ep. 105
21.00 Film: CASA TERORII
23.00 Film: LUPTĂ PENTRU VIAȚĂ
01.00 Fosta mea iubire
02.45 Albumul Național
05.00 Știri Național TV
05.30 Baronii

Miercuri, 8 decembrie

TVR Moldova

07.00 Telematinal
08.55 Printre cuvinte
09.00 Telematinal
09.55 Engleza la minut
10.00 Obiectiv comun
10.55 Printre cuvinte
11.00 Tradiții
12.00 Dr. Chioțea
12.55 Cartea de citire
13.00 Telejurnal Moldova
13.30 România... în bucate
14.00 Telejurnal Știri
14.55 Vorbește corect!
15.00 Cap Compas
15.30 #Creativ
16.00 Breaking Fake News
16.50 Discover România
17.00 Obiectiv comun
18.00 Telejurnal Moldova
18.55 Printre cuvinte
19.00 Punctul pe azi
19.55 2 x 65
20.00 Telejurnal Știri
20.50 Zi de zi cu părintele Ctin Necula
21.00 Tema zilei
22.00 Sinteza Știrilor zilei-TVR Moldova
22.10 Câștigă România!
23.00 Gări de poveste
00.00 Drag de România mea!
02.00 Tema zilei
03.00 Memorialul Durerii
03.55 Printre cuvinte
04.00 Obiectiv comun
05.00 Telejurnal Moldova
06.00 Punctul pe azi

TVR 1

07.00 Telejurnal Știri Sport Meteo
07.50 2 x 65
08.00 Cu capu-n zori
09.45 Teleshopping
10.00 Fan/Fun urban
10.35 Serial: Pictorul de la curte
11.55 Zi de zi cu părintele Constantin Necula
12.00 Teleshopping
12.30 Români care au schimbat lumea
13.00 Dr. Chioțea
14.00 Telejurnal Știri Sport Meteo
14.55 Vorbește corect!
15.10 Convieţuiri
17.00 România 9
18.10 Serial: Pictorul de la curte
19.20 Vorbește corect!
19.30 2 x 65
19.35 Zi de zi cu părintele Constantin Necula
19.39 Sport
19.55 Meteo
20.00 Telejurnal Știri
20.57 Sănătate, România!
21.00 Tema zilei
22.00 Adevăruri despre trecut
22.30 Frontul de acasă
23.00 Breaking Fake News
00.00 Serial: Cele două fețe ale crimei, ep. 11
00.55 Meteo
01.00 Telejurnal Știri
02.00 Telecinemateca Ultimul pistolar
03.30 Serial: Cele două fețe ale crimei, ep. 10
04.20 Frontul de acasă
04.45 Sport
05.05 România 9
06.00 Garantat 100%

TVR 2

07.00 Case și design: transformarea
07.30 România... în bucate
08.00 Repere sacre
09.00 Teleșcoala Clasa a VIII-a
10.00 Documentar: 360°-GEO
11.00 Câștigă România!
11.55 2 x 65
12.00 Telejurnal Sport Meteo
12.40 Teleshopping
13.00 Cultura minorităților
13.30 Sănătate cu de toate
14.00 Documentar: 360°-GEO
15.00 Teleșcoala Clasa a XII-a
16.00 SerialDoctor Quinn
17.00 România... în bucate
17.30 Case și design: transformarea
18.00 Ora de Știri
18.50 E vremea ta!
19.10 SerialGlasul inimii
20.00 Câștigă România!
21.10 Film: În noaptea blândă
22.50 FillerSecolul 22
23.00 Serial: Doctor Quinn
00.00 Luminița de la miezul nopții
01.00 Câștigă România!
02.00 Ora de Știri
02.45 Film: În noaptea blândă
04.20 România... în bucate
04.50 E vremea ta!
05.10 Luminița de la miezul nopții

06.10 Teleshopping

Moldova 1

06.05 Unda bugeacului
06.35 Eroi printre oameni
06.55 Bună dimineața
07.00 Știrile
07.10 Bună dimineața
07.30 Știrile
07.35 Bună dimineața
08.00 Știrile
08.10 Bună dimineața
09.00 Știrile (rus.)
09.15 Reporter pentru sănătate
09.35 Chișinău: ieri și azi
09.45 stil nou
10.15 Serial Dragoste de ochii lumii
11.00 Moldova în eter direct
12.00 F/d
12.30 Focus. Europa
13.00 Miezul zilei
13.30 Serial Iubire și păcat
14.30 F/d
15.00 Serial Pentru fiul meu
15.45 F/d
16.00 Fii tânăr!
16.30 Russkii mir
17.00 Știrile (rus.)
17.20 Cine vine la noi?
18.15 Serial Dragoste de ochii lumii
19.00 Mesager
19.50 Ombudsman@trm. Md
21.00 Știrile
21.20 Pur și simplu, Moldova
22.00 Știrile (rus.)
22.20 Serial Pentru fiul meu
23.05 Știri externe
23.30 Serial Naoki Hanzawa

AgroTV

07:00:00 ȘTIRI Program Informativ
07:30:00 TELEMAGAZIN
07:45:00 DECORURI PENTRU SALON Program educational/ Informativ
08:00:00 LANDȘAFT PENTRU TINE Program educational/ Informativ
08:20:00 BATALIA SERELOR Program educational/ Informativ
08:45:00 SEZONUL DE RECOLTARE Program educational/ Informativ
09:00:00 ȘTIRI Program Informativ
09:30:00 Să ne cunoaștem Țara Educational/Cultural
10:00:00 Program AGRO TV România
11:00:00 TELEMAGAZIN
11:15:00 LUCRU MANUAL Program educational/ Informativ
11:40:00 DELICIILE Program de divertisment
11:55:00 Program AGRO TV România
13:45:00 TELEMAGAZIN
14:00:00 ȘTIRI Program Informativ
14:30:00 Să ne cunoaștem Țara Educational/Cultural
15:00:00 INTERVIURI CU SOROCENI
16:00:00 Program AGRO TV România
17:00:00 TELEMAGAZIN
17:15:00 LUCRU MANUAL Program educational/ Informativ
17:40:00 DELICIILE Program de divertisment
18:00:00 SERA IDEALĂ Program educational/ Informativ
18:30:00 PARADISUL GRĂDINILOR Program educational/ Informativ
19:00:00 ȘTIRI Program Informativ
19:30:00 AGRO PROFIT talk show
20:00:00 Agricultura cu Valoare Adăugată Program informativ/ educativ
20:30:00 SEZONUL DE RECOLTARE Program educational/ Informativ
21:00:00 BATALIA SERELOR Program educational/ Informativ
21:30:00 LANDȘAFT PENTRU TINE Program educational/ Informativ
21:45:00 DECORURI PENTRU SALON Program educational/ Informativ
22:00:00 ȘTIRI Program Informativ
22:30:00 ACTUALITATEA LA RAPORT talk show
23:00:00 DATINA STRABUNA Emisiune despre folclor
23:55:00 Program AGRO TV România
02:00:00 ȘTIRI Program Informativ
02:30:00 AGRO PROFIT talk show
03:00:00 MUZICA PETNTRU TOTI
03:30:00 Program AGRO TV România

ProTV

06.00 Știrile Pro TV
08.45 Teleshopping
09.00 O seară perfectă
10.15 Teleshopping
10.30 Știrile Pro TV
13.30 Teleshopping
13.45 Gusturile se discută
15.00 La Măruță
17.00 Știrile Pro TV
17.45 O seară perfectă
19.00 Știrile Pro TV
21.00 Visuri la cheie
23.00 Film Lege pe cont propriu
01.00 Știrile Pro TV
01.30 Lecții de viața
02.30 Vorbește lumea
04.30 La Măruță

ProTV InterNațional

06.00 Știrile Pro TV
10.30 Vorbește lumea
13.00 Știrile Pro TV
14.00 Teleshopping
14.15 Lecții de viața
15.00 La Măruță
17.00 Știrile Pro TV
18.00 Ce spun românii
19.00 Știrile Pro TV
20.30 Italia, patria nostra
21.30 Pariu cu viața
22.15 Lecții de viața
23.00 I likeIT
23.30 Știrile Pro TV
00.00 Teleshopping
00.30 La Măruță
02.00 Știrile Pro TV
03.00 Italia, patria nostra
04.00 Pariu cu viața
04.45 Știrile Pro TV
05.15 Lecții de viața

Jurnal TV

07.00 Jurnalul orei 7
08.00 Pop Corn Show
10.00 Dora Show
12.00 Trigger
13.30 Se cauta un milionar
14.00 Plus-Minus
15.00 Jurnalul orei 15
15.30 Teleshopping
16.00 La Frati nu se pun hotare
17.00 Jurnalul orei 17
17.30 La Frati nu se pun hotare
19.00 Jurnalul orei 19
20.00 Secretele Puterii
22.00 Ora de Ras
23.00 Jurnalul orei 23
00.00 America
01.00 The Sea chef
02.00 Ora de Ras
03.00 Gurkas VS Everest
04.00 Agricool
05.00 Dora Show

TV8

05.00 Новости DW
05.20 Freedom
07.00 Știrile TV8
08.00 Вечер. Настоящее время
08.45 Dincolo de Nistru
09.00 Новости
09.30 Готовим с серфингистами
10.00 T/c Доктор Мартин
11.00 Новости DW
11.15 Teleshopping
11.30 Ждем в гости
12.00 News show
12.30 Х/ф Особо опасна

14.30 Teleshopping
14.45 Новости. Коротко
15.00 Freedom
17.00 Știri
17.45 T/c Доктор Мартин
18.50 Dosarele X
19.00 Știrile TV8
20.00 Х/ф Такси
21.45 Vania băț prezintă
22.00 Новости
22.30 Регионалы
23.30 Știrile TV8
00.30 T/c Доктор Мартин
01.20 Х/ф Особо опасна
03.00 Вечер. Настоящее время
04.00 Ждем в гости
04.30 Новости

Național

06.00 Vouă
06.15 Albumul Național
08.15 Vouă
08.30 Miezul problemei
09.45 Serial: Dragostea găsește o cale, ep. 105
10.45 Vouă
11.30 Baronii
12.45 Teleshopping
13.00 Știri
13.15 Vouă
13.30 Baronii
14.00 Teleshopping
14.15 Vouă
14.30 Serial: Don Matteo, ep. 8
15.45 Vouă
16.00 Teleshopping
16.15 Serial: Destine rătăcite, ep. 816
17.15 Vouă
17.25 Serial: Don Matteo, ep. 9
18.30 Știri
19.00 Serial: Destine rătăcite, ep. 819
20.00 Film: PĂCATELE UNUI POLIȚIST
22.45 Film: PÂNĂ LA MOARTE
01.00 Film: CASA TERORII
03.00 Albumul Național
05.00 Știri Național TV
05.30 Baronii

Joi, 9 decembrie

TVR Moldova

07.00 Telematinal
08.55 Printre cuvinte
09.00 Telematinal
09.55 Engleza la minut
10.00 Obiectiv comun
10.55 Printre cuvinte
11.00 Exclusiv în România
11.50 Discover România
12.00 Dr. Chioțea
12.55 Cartea de citire
13.00 Telejurnal Moldova
13.30 România... în bucate
14.00 Telejurnal Știri
14.55 Vorbește corect!
15.00 Cap Compas
15.30 Distractiile lui Cazacu
16.00 Ora Regelui
16.50 Discover România
17.00 Obiectiv comun
17.55 Secolul 22
18.00 Telejurnal Moldova
18.55 Printre cuvinte
19.00 Punctul pe azi
19.55 2 x 65
20.00 Telejurnal Știri
20.50 Zi de zi cu părintele Ctin Necula
21.00 Tema zilei
22.00 Sinteza Știrilor zilei-TVR Moldova
22.10 Câștigă România!
23.00 Profesioniștii...
00.00 Dăruiește România!
01.30 La un pas de România
02.00 Tema zilei
03.00 Breaking Fake News
03.55 Printre cuvinte
04.00 Obiectiv comun
05.00 Telejurnal Moldova
06.00 Punctul pe azi

TVR 1

07.00 Telejurnal Știri Sport Meteo
07.50 2 x 65
08.00 Cu capu-n zori
09.45 Teleshopping
10.00 Adevăruri despre trecut
10.35 Serial: Pictorul de la curte
11.45 Discover România
11.55 Zi de zi cu părintele Constantin Necula
12.00 Teleshopping
12.30 Parlamentul României
13.00 Vreau să fiu sănătos!
14.00 Telejurnal Știri Sport Meteo
14.55 Vorbește corect!
15.10 Akzente
17.00 România 9
18.10 Serial: Pictorul de la curte
19.30 2 x 65
19.35 Zi de zi cu părintele Constantin Necula
19.39 Sport
19.55 Meteo
20.00 Telejurnal Știri
20.57 Sănătate, România!
21.00 Tema zilei
21.58 Anchetele comisarului Antonescu Pasiune criminala
23.00 Nocturne
00.00 Serial: Cele două fețe ale crimei, ep. 12
01.00 Telejurnal Știri
02.00 Serial: Cele două fețe ale crimei, ep. 11
02.45 Nocturne
03.35 Adevăruri despre trecut
04.00 Tema zilei
04.49 Sport
05.05 România 9
06.00 Profesioniștii...

TVR 2

07.00 Case și design: transformarea
07.30 România... în bucate
08.00 Reteaua de idoli
08.50 Teleshopping
09.00 Teleșcoala Clasa a VIII-a
10.00 Documentar: 360°-GEO
11.00 Câștigă România!
11.55 2 x 65
12.00 Telejurnal Sport Meteo
12.40 Teleshopping
13.00 Cultura minorităților
13.30 Natură și aventură
14.00 Documentar: 360°-GEO
15.00 Teleșcoala Clasa a XII-a
16.00 SerialDoctor Quinn
17.00 România... în bucate
17.30 Case și design: transformarea
18.00 Ora de Știri
18.50 E vremea ta!
19.10 SerialGlasul inimii
20.00 Câștigă România!
21.10 Film: Căile iubirii
23.00 Serial: Doctor Quinn
00.00 Luminița de la miezul nopții
01.00 Câștigă România!
02.00 Ora de Știri
02.40 Film: Căile iubirii
04.25 România... în bucate
04.50 E vremea ta!
05.10 Luminița de la miezul nopții
06.10 Teleshopping

Moldova 1

06.05 Russkii mir
06.35 Reporter pentru sănătate
06.55 Bună dimineața
07.00 Știrile
07.10 Bună dimineața
07.30 Știrile
07.35 Bună dimineața
08.00 Știrile
08.10 Bună dimineața
09.00 Știrile (rus.)
09.15 Zona ARS
09.45 Știință și inovații
10.15 Serial Dragoste de ochii lumii
11.00 La noi în sat
11.45 F/d
12.30 Pur și simplu, Moldova
13.00 Miezul zilei
13.30 Serial Iubire și păcat
14.20 Chișinău: ieri și azi
14.30 F/d
15.00 Serial Pentru fiul meu
15.50 Erudit cafe
16.30 Tezaur
17.00 Știrile (rus.)
17.20 Cine vine la noi?
18.15 Serial Dragoste de ochii lumii
19.00 Mesager
19.50 Moldova în eter direct
21.00 Știrile
21.20 F/d
22.00 Știrile (rus.)
22.20 Serial Pentru fiul meu
23.10 Știri externe
23.30 Serial Zece negri mititei

AgroTV

07:00:00 ȘTIRI Program Informativ
07:30:00 TELEMAGAZIN
07:45:00 DECORURI PENTRU SALON Program educational/ Informativ
08:00:00 SERA IDEALĂ Program educational/ Informativ
08:30:00 PARADISUL GRĂDINILOR Program educational/ Informativ
09:00:00 ȘTIRI Program Informativ
09:30:00 AGRO PROFIT talk show
10:00:00 Program AGRO TV România
11:00:00 TELEMAGAZIN
11:15:00 LUCRU MANUAL Program educational/ Informativ
11:40:00 DELICIILE Program de divertisment
11:55:00 Program AGRO TV România
13:45:00 TELEMAGAZIN
14:00:00 ȘTIRI Program Informativ
14:30:00 AGRO PROFIT talk show
15:00:00 BATALIA SERELOR Program educational/cultural
15:30:00 Program AGRO TV România
17:00:00 TELEMAGAZIN
17:15:00 LUCRU MANUAL Program educational/ Informativ
17:40:00 DELICIILE Program de divertisment
18:00:00 Să ne cunoaștem Țara Educational/Cultural
18:30:00 CALATORII CU GUST Program de turism
19:00:00 ȘTIRI Program Informativ
19:30:00 Just Vlog Educativ/ divertisment
20:00:00 SERA IDEALĂ Program educational/ Informativ
20:30:00 PARADISUL GRĂDINILOR Program educational/ Informativ
21:00:00 VIN LA TINE Program de divertisment
21:30:00 RETETA SAPTAMANII Program de divertisment
22:00:00 ȘTIRI Program Informativ
22:30:00 DATINA STRABUNA Emisiune despre folclor
23:30:00 Program AGRO TV România
02:00:00 ȘTIRI Program Informativ
02:30:00 MUZICA PETNTRU TOTI
03:15:00 Program AGRO TV România

ProTV

06.00 Știrile Pro TV
09.00 Teleshopping
09.15 O seară perfectă
10.30 Teleshopping
10.45 Vorbește lumea
13.00 Știrile Pro TV
13.30 Teleshoping
14.00 isănătate
15.00 La Măruță
17.00 Știrile Pro TV
17.45 O seară perfectă
19.00 Știrile Pro TV
21.00 Masked Singer România
23.00 Film Ultima noapte
01.00 Știrile Pro TV
03.00 Lecții de viața
04.00 Vorbește lumea

ProTV InterNațional

06.00 Știrile Pro TV
10.30 Vorbește lumea
13.00 Știrile Pro TV
14.00 Teleshopping
14.15 Lecții de viața
15.00 La Măruță
17.00 Știrile Pro TV
18.00 Ce spun românii
19.00 Știrile Pro TV
20.30 Masked Singer RomÎ'ynia
22.30 Lecții de viața
23.15 Ce spun românii
00.00 Teleshopping
00.30 La Măruță
02.00 Știrile Pro TV
03.00 Masked Singer RomÎ'ynia
04.45 Știrile Pro TV
05.15 Lecții de viața

Jurnal TV

07.00 Jurnalul orei 7
08.00 Pop Corn Show
10.00 Dora Show
12.00 Secretele Puterii
14.00 Plus-Minus
15.00 Jurnalul orei 15
15.30 Teleshopping
16.00 Cealalta Basarabie
17.00 Jurnalul orei 17
17.30 Micii Bucatari

18.00 Ora de Ras
19.00 Jurnalul orei 19
19.50 Post Scriptum
20.00 Cabinetul din umbră
22.00 M-Adam
23.00 Jurnalul orei 23
00.00 America
01.00 The Sea chef
02.00 Ora de Ras
02.45 Travel USA
04.15 Cealalta Basarabie
05.00 Dora Show

TV8

05.00 Новости DW
05.20 Х/ф Такси
07.00 Știrile TV8
08.00 Регионалы
09.00 Новости
09.30 Готовим с серфингистами
10.00 T/c Доктор Мартин
11.00 Новости DW
11.15 Teleshopping
11.30 Ждем в гости
12.00 News show
12.30 Х/ф Ну что, приехали?
14.30 Teleshopping
14.45 Новости. Коротко
15.00 Х/ф Кольцо дракона
17.00 Știri
17.45 T/c Доктор Мартин
18.50 Dosarele X
19.00 Știrile TV8
20.00 Cutia neagră
21.45 Vania băț prezintă
22.00 Новости
22.30 Вечер. Настоящее время
23.30 Știrile TV8
00.30 T/c Доктор Мартин
01.20 Х/ф Ну что, приехали?
03.00 Вечер. Настоящее время
04.00 Ждем в гости
04.30 Новости

Național

06.00 Vouă
06.15 Albumul Național
08.15 Start show România
10.45 Vouă
11.30 Baronii
12.45 Teleshopping
13.00 Știri
13.15 Vouă
13.30 Baronii
14.00 Teleshopping
14.15 Vouă
14.30 Serial: Don Matteo, ep. 9
16.00 Teleshopping
16.15 Serial: Destine rătăcite, ep. 817
17.15 Miezul problemei
18.30 Știri
19.00 Serial: Destine rătăcite, ep. 820
20.00 Serial: Iubirea învinge, ep. 104
21.00 Film: FIICA MAHARAJAHULUI PART. 3
23.00 Film: PĂCATELE UNUI POLIȚIST
01.45 Miezul problemei
03.00 Albumul Național
05.00 Știri Național TV
05.30 Baronii

Vineri, 9 decembrie

TVR Moldova

07.00 Telematinal
08.55 Printre cuvinte
09.00 Telematinal
09.55 Engleza la minut
10.00 Obiectiv comun
10.55 Printre cuvinte
11.00 La un pas de România
11.30 Frontul de acasă
12.00 Tableta de sănătate
12.55 Cartea de citire
13.00 Telejurnal Moldova
13.30 România... în bucate
14.00 Telejurnal Știri
14.55 Vorbește corect!
15.00 Femei de 10, bărbați de 10
16.50 Discover România
17.00 Obiectiv comun
18.00 Telejurnal Moldova
18.55 Printre cuvinte
19.00 Punctul pe azi
19.55 2 x 65
20.00 Telejurnal Știri
20.50 Zi de zi cu părintele Ctin Necula
21.00 Tema zilei
22.00 Sinteza Știrilor zilei-TVR Moldova
22.10 Câștigă România!
23.00 Garantat 100%
00.00 Femei de 10, bărbați de 10
02.00 Tema zilei
03.00 Ora Regelui
03.55 Printre cuvinte
04.00 Obiectiv comun
05.00 Telejurnal Moldova
06.00 Punctul pe azi

TVR 1

07.00 Telejurnal Știri Sport Meteo
07.50 2 x 65
08.00 Cu capu-n zori
09.45 Teleshopping
10.00 Frontul de acasă
10.35 Serial: Pictorul de la curte
12.00 Teleshopping
12.30 Parlamentul României
13.00 Eu pot!
14.00 Telejurnal Știri Sport Meteo
14.55 Vorbește corect!
15.10 Opre Roma
16.00 EURO polis Festivalul Sarailiei
17.00 Cooltura
17.30 Banii tăi
18.10 Serial: Prințesa Ja-Myung
19.30 2 x 65
19.35 Zi de zi cu părintele Constantin Necula
19.39 Sport
19.55 Meteo
20.00 Telejurnal Știri
20.57 Sanătate, România!
21.00 Tema zilei
22.10 Film: Prădătorii
00.00 #Creativ
00.30 Fan/Fun urban
01.00 Telejurnal Știri
02.00 Serial: Cele două fețe ale crimei, ep. 12
03.00 Film: Prădătorii
04.45 Fan/Fun urban
05.10 Sport
05.30 Banii tăi
06.00 Teleshopping

TVR 2

07.00 Case și design: transformarea
07.30 România... în bucate
08.00 Destine ca-n filme
08.50 Teleshopping
09.00 Teleșcoala Clasa a VIII-a
09.30 Teleșcoala Clasa a XII-a
10.00 Documentar: 360°-GEO
11.00 Câștigă România!
11.55 2 x 65
12.00 Telejurnal Sport Meteo
12.40 Teleshopping
13.00 Cultura minorităților
13.30 Pescar hoinar
14.00 Documentar: 360°-GEO
15.00 Teleșcoala Clasa a XII-a
16.00 SerialDoctor Quinn
17.00 România... în bucate
17.30 Case și design: transformarea
18.00 Ora de Știri
18.55 E vremea ta!
19.10 SerialGlasul inimii
20.00 Gala umorului
22.00 Reteaua de idoli
23.00 Serial: Doctor Quinn

00.00 Femei de 10, bărbați de 10
02.00 Ora de Știri
02.50 România... în bucate
03.15 MotorVlog
03.40 Distracțiile lui Cazacu
04.10 Pescar hoinar
04.40 E vremea ta!
05.00 Documentar: 360°-GEO
06.00 Cap compas
06.25 Teleshopping

Moldova 1

06.05 Destin. Portrete în timp. Iulia Șumanschi
06.35 Eroi printre oameni
06.55 Bună dimineața
07.00 Știrile
07.10 Bună dimineața
07.30 Știrile
07.35 Bună dimineața
08.00 Știrile
08.10 Bună dimineața
09.00 Știrile (rus.)
09.15 Artelier
09.45 În ritmul dansului
10.15 Serial Dragoste de ochii lumii
11.00 Moldova în eter direct
12.00 F/d
12.30 Moldova de Patrimoniu
13.00 Miezul zilei
13.30 Serial Iubire și păcat
14.30 F/d
15.00 Serial Pentru fiul meu
15.45 Chișinău: ieri și azi
15.55 Ring star
17.00 Știrile (rus.)
17.15 Program muzical
18.00 Adami Media prize
19.00 Mesager
19.50 Bună seara!
21.00 Știrile
21.20 Zona ARS
21.45 Program muzical
22.00 Știrile (rus.)
22.20 Serial Pentru fiul meu
23.05 Știri externe
23.30 Serial Apel rece

AgroTV

07:00:00 ȘTIRI Program Informativ
07:30:00 TELEMAGAZIN
07:45:00 PROFU DE NUTRITIE Program educational
08:00:00 LANDȘAFT PENTRU TINE Program educational/ Informativ
08:20:00 BATALIA SERELOR Program educational/ Informativ
08:45:00 PRIETENII LUI CUCOȘ Program de divertisment
09:00:00 ȘTIRI Program Informativ
09:30:00 SERA IDEALĂ Program educational/ Informativ
10:00:00 PARADISUL GRĂDINILOR Program educational/ Informativ
10:30:00 Program AGRO TV România
11:00:00 TELEMAGAZIN
11:15:00 LUCRU MANUAL Program educational/ Informativ
11:40:00 DELICIILE Program de divertisment
11:55:00 Program AGRO TV România
13:45:00 TELEMAGAZIN
14:00:00 ȘTIRI Program Informativ
14:30:00 ACTUALITATEA LA RAPORT talk show
15:30:00 DATINA STRABUNA Emisiune despre folclor
16:30:00 Program AGRO TV România
17:00:00 TELEMAGAZIN
17:15:00 LUCRU MANUAL Program educational/ Informativ
17:40:00 DELICIILE Program de divertisment
18:00:00 Program AGRO TV România
18:30:00 DESPRE NOI, ALTFEL Program educational/ cultural
19:00:00 ȘTIRI Program Informativ
19:30:00 VERDE-N OCHI talk show
20:30:00 ZONA VERDE Program educational/ Informativ
21:00:00 LANDȘAFT PENTRU TINE Program educational/ Informativ
21:30:00 SEZONUL DE RECOLTARE Program educational/ Informativ
21:45:00 PROFU DE NUTRITIE Program educational
22:00:00 ȘTIRI Program Informativ
22:30:00 VERDE-N OCHI talk show
23:30:00 DATINA STRABUNA Emisiune despre folclor
00:30:00 Program AGRO TV România

02:00:00 ȘTIRI Program Informativ
02:30:00 MUZICA PETNTRU TOTI
03:15:00 Program AGRO TV România

ProTV

06.00 Ştirile Pro TV
09.00 Teleshopping
09.15 O seară perfectă
10.30 Teleshopping
10.45 Vorbeşte lumea
13.00 Ştirile Pro TV
13.30 Teleshopping
13.45 Gusturile se discută
15.00 La Măruță
17.00 Ştirile Pro TV
17.45 O seară perfectă
19.00 Ştirile Pro TV
21.00 SuperStar România
00.00 Film Furia
02.00 Ştirile Pro TV
02.40 Lecţii de viaţa
03.40 O seară perfectă
05.00 isănătate

ProTV InterNaţional

06.00 Ştirile Pro TV
10.30 Vorbeşte lumea
13.00 Ştirile Pro TV
14.00 Teleshopping
14.15 Lecţii de viaţa
15.00 La Măruță
17.00 Ştirile Pro TV
18.00 Ce spun românii
19.00 Ştirile Pro TV
20.30 SuperStar
23.30 Superspeed
00.00 Teleshopping
00.30 La Măruță
02.00 Ştirile Pro TV
03.00 SuperStar
05.15 Lecţii de viaţa

Jurnal TV

07.00 Jurnalul orei 7
08.00 Pop Corn Show
10.00 Dora Show
12.00 Cabinetul din umbră
14.00 Plus-Minus
15.00 Jurnalul orei 15
15.30 Teleshopping
16.00 Vanturile, Valurile
17.00 Jurnalul orei 17
17.30 Savoare la Maximum
18.00 Ora de Ras
19.00 Jurnalul orei 19
19.50 Post Scriptum
20.00 Artizanii Gustului
20.35 In Carou
21.00 Zerodoi pe tv
22.00 Cealalta Basarabie
23.00 Jurnalul orei 23
00.00 America
01.00 The Sea chef
02.00 Ora de Ras
03.00 Asia's Monarchies
04.00 Vanturile, Valurile
05.00 Dora Show

TV8

05.00 Новости DW
05.20 Cutia neagră
07.00 Ştirile TV8
08.00 Вечер. Настоящее время
08.45 Dincolo de Nistru
09.00 Новости
09.30 Готовим с серфингистами
10.00 Т/с Доктор Мартин

11.00 Новости DW
11.15 Teleshopping
11.30 Ждем в гости
12.00 News show
12.30 Х/ф Замуж на 2 дня
14.30 Teleshopping
14.45 Новости. Коротко
15.00 Cutia neagră
17.00 Ştiri
17.45 Вечер. Настоящее время
18.50 Dosarele X
19.00 Ştirile TV8
20.00 Întreabă Gheţu
21.45 Vania băţ prezintă
22.00 Новости
22.30 Вечер. Настоящее время
23.30 Ştirile TV8
00.30 Efect 9.6
01.20 Х/ф Замуж на 2 дня
03.00 Вечер. Настоящее время
04.30 Новости

Naţional

06.00 Vouă
06.15 Albumul Naţional
08.15 Tradiţii de la bunica
09.45 Serial: Iubirea învinge, ep. 106
10.45 Vouă
11.30 Baronii
12.45 Teleshopping
13.00 Ştiri
13.15 Vouă
13.30 Specialişti în sănătate
14.00 Teleshopping
14.15 Tradiţii de la bunica
16.00 Teleshopping
16.15 Serial: Destine rătăcite, ep. 818
17.15 Miezul problemei
18.30 Ştiri
19.00 Serial: Destine rătăcite, ep. 821
20.00 Serial: Iubirea învinge, ep. 105
21.00 Film: JUSTIŢIE LA LIMITA LEGII
23.15 Film: PÂNĂ LA MOARTE
01.30 Miezul problemei
02.45 Albumul Naţional
05.00 Ştiri Naţional TV
05.30 Baronii

Sâmbătă, 10 decembrie

TVR Moldova

07.00 Mic dejun cu un campion
07.50 Discover România
08.00 Bucuria credinţei
08.30 1, 2, 3 şi afli tot ce vrei!
09.00 M. A. I aproape de tine
09.30 Pofticioşi, la cratiţă!
10.00 Ferma
10.55 Studio handbal
11.00 Handbal masculin - Liga Zimbrilor - Etapa 14: Minaur Baia Mare-Dinamo Bucuresti
12.30 România veritabilă
13.00 Tradiţii
14.00 Telejurnal Ştiri
14.30 Lumea azi
15.00 Vedeta populară
17.00 Politică şi delicateţuri
18.00 Telejurnal Moldova
19.00 Lectia de istorie
20.00 Telejurnal Ştiri
20.50 Zi de zi cu părintele Ctin Necula
21.00 Drag de România mea!
23.00 Film: Săgeata căpitanului Ion
00.25 Exclusiv în România
01.05 Tradiţii
02.00 Film: Săgeata căpitanului Ion
03.30 Lumea azi
04.00 Politică şi delicateţuri
05.00 Telejurnal Moldova
06.00 Lectia de istorie

TVR 1

07.00 Tezaur folcloric
08.00 Strop şi balonaş ep. 3 şi 4
09.00 1, 2, 3 şi afli tot ce vrei!
09.35 Vreau să fiu sănătos!
10.30 Pofticioşi, la cratiţă!
11.00 Europa mea
11.30 Lumea azi
12.00 Rugby Cupa României - FINALA
14.00 Telejurnal Sport Meteo
14.30 Ora Regelui
15.30 Film: Un şef pe cinste
17.00 Vedeta populară
18.50 Teleenciclopedia Aventurierii artei moderne: vrăjitorii din Montparnasse
19.45 Zi de zi cu părintele Constantin Necula
19.49 Sport
19.55 Meteo
20.00 Telejurnal Ştiri
20.57 Sănătate, România!
21.10 Film: Iancu Jianu, zapciul
23.00 Profesioniştii...
00.00 Dosar România
01.00 Teleenciclopedia
01.55 Vorbeşte corect
02.00 Film: Iancu Jianu, zapciul
03.35 Sport
03.45 Meteo
03.50 Viaţa satului
06.00 Teleshopping

TVR 2

07.00 Teleshopping
07.30 România... în bucate
08.00 Generaţia Fit
08.30 Euromaxx
09.00 MotorVlog
09.30 fără prejudecati
10.00 Mic dejun cu un campion
10.55 2 x 65
11.00 Handbal masculin Liga Zimbrilo-retapa 14
12.30 Cap compas Lumea aparţine celor curajoşi
13.00 Gala umorului
15.00 Femei de 10, bărbaţi de 10
17.00 Fraţi de viţă
17.30 Distracţiile lui Cazacu
18.00 Ora de Ştiri
18.55 E vremea ta!
19.10 SerialGlasul inimii
20.10 Film: Husarul de pe acoperiş
22.25 Serial: Chip de înger
00.10 Distracţiile lui Cazacu
00.35 Drag de România mea!
02.20 Film: Husarul de pe acoperiş
04.25 Serial: Chip de înger
06.10 E vremea ta!
06.25 Teleshopping

Moldova 1

06.05 Moldovenii de pretutindeni
06.35 Chişinău: ieri şi azi
06.45 Să luăm aminte...
06.55 Bună dimineaţa
07.00 Ştirile
07.10 Bună dimineaţa
07.30 Ştirile
07.35 Bună dimineaţa
08.00 Ştirile
08.10 Bună dimineaţa
09.00 Ştirile (rus.)
09.10 Reporter pentru sănătate
09.30 Magazinul copiilor
10.00 Desene animate Astroboy
10.15 Desene animate Hanul Okko
10.30 stil nou
11.00 Fii tânăr!
11.30 F/d
12.00 Moldova de Patrimoniu
12.40 Codul ECO
13.00 Miezul zilei
13.30 F/d
14.10 Orologiul Cremlinului
14.45 Chişinău: ieri şi azi
15.00 MeseriAşii
16.00 Artelier
16.30 Art-club (rus.)
17.00 Ştirile (rus.)
17.20 Cine vine la noi?
18.15 La noi în sat
19.00 Mesager
19.45 Poezii
20.00 O seară în familie
21.00 Ştirile
21.15 Bună dimineaţa
21.20 Prezintă orchestra Folclor
22.50 Ştirile (rus.)
23.20 Ştiri externe
23.45 Zapovednik

AgroTV

07:00:00 ȘTIRI Program Informativ
07:30:00 TELEMAGAZIN
07:45:00 DECORURI PENTRU SALON Program educational/ Informativ
08:00:00 MUZICA PETNTRU TOTI
09:00:00 ȘTIRI Program Informativ
09:30:00 Agricultura cu Valoare Adăugată Program informativ/ educativ
10:00:00 Program AGRO TV România
11:00:00 TELEMAGAZIN
11:15:00 MUZICA PETNTRU TOTI
12:00:00 CALATORII CU GUST Program de turism
12:15:00 PROFU DE NUTRITIE Program educational
12:30:00 INTERVIURI CU SOROCENI
13:30:00 RETETA SAPTAMANII Program de divertisment
14:00:00 ȘTIRI Program Informativ
14:30:00 Program AGRO TV România

15:00:00 ZONA VERDE Program educational/ Informativ
15:30:00 VERDE-N OCHI talk show
16:30:00 TELEMAGAZIN
16:45:00 Program AGRO TV România
17:45:00 TELEMAGAZIN
18:00:00 ACTUALITATEA LA RAPORT talk show
19:00:00 RETROSPECTIVA SĂPTĂMÂNIIȘtiri, Informativ/Analitic
20:00:00 DE LA TRAPA, LA SAPA Program de divertisment
20:30:00 Să ne cunoaștem Țara Program educational/ cultural
21:00:00 DESPRE NOI, ALTFEL Program educational/ cultural
21:30:00 ZONA VERDE Program educational/ Informativ
22:00:00 VIN LA TINE Program de divertisment
22:30:00 RETROSPECTIVA SĂPTĂMÂNIIȘtiri, Informativ/Analitic
23:30:00 DATINA STRABUNA Emisiune despre folclor
00:30:00 Program AGRO TV România
02:00:00 RETROSPECTIVA SĂPTĂMÂNIIȘtiri, Informativ/Analitic
03:00:00 MUZICA PETNTRU TOTI
04:50:00 Program AGRO TV România

ProTV

06.00 Ştirile Pro TV
08.30 Teleshopping
08.45 O seară perfectă
09.45 Teleshopping
10.00 I like IT
10.30 Superspeed la Pro TV
11.00 isănătate
12.15 Teleshopping
12.30 Film Spioni deghizati
14.00 Film Flicka
15.45 Gusturile se discută
17.00 Masked Singer România
19.00 Ştirile Pro TV
20.00 Ştirile Pro TV Chişinău
21.00 Las Fierbinţi
23.00 Film Unsprezece plus una
01.45 Ştirile Pro TV Chişinău
02.15 Film Spioni deghizati
04.15 Film Flicka

ProTV InterNaţional

06.15 Ce spun românii
07.00 Ştirile Pro TV
10.00 La Măruță
11.30 Masked Singer RomГўnia
13.00 Ştirile Pro TV
13.05 ApropoTv
14.00 Teleshopping
14.15 România, te iubesc!
15.15 Arena bucătarilor
15.45 SuperStar
18.00 I likeIT
18.30 Superspeed
19.00 Ştirile Pro TV
20.00 Las Fierbinţi
21.45 Pariu cu viaţa
22.30 Lecţii de viaţa
23.15 Ce spun românii
00.00 Teleshopping
00.30 Lecţii de viaţa
01.15 I likeIT
01.40 Superspeed
02.00 Ştirile Pro TV
03.00 Las Fierbinţi
04.45 Pariu cu viaţa
05.30 Arena bucătarilor

Jurnal TV

07.00 Jurnalul orei 7
08.00 Asfalt de Moldova
09.00 Удачная рыбалка
09.30 Micii Bucatari
10.00 Chef de gătit
10.20 Savoare la Maximum
11.00 M-Adam
11.45 Teleshopping
12.00 Ora Expertizei
14.00 Thai street food with David Thompson
14.30 Teleshopping
15.00 Secretele Puterii
17.00 Fii sănătos
18.30 Se cauta un milionar
19.00 Jurnalul săptămânii
20.00 Dora Show
22.00 Inelul de Foc
22.30 Jurnalul săptămânii
23.00 The Man Who Killed Don Quixote
00.00 A doua viaţa
03.30 Karavaichuk
05.00 Dora Show

TV8

05.00 Dosarele X
05.10 Dincolo de Nistru
05.20 Întreabă Gheţu
07.00 Ştirile TV8
08.00 Ждем в гости
08.30 Dosarele X sinteza
09.30 Autoblog
10.00 Готовим с серфингистами
10.30 Iubeşte viaţa
11.30 Вечер. Настоящее время
12.30 Reporter de Gardă
12.45 Teleshopping
13.00 Freedom
15.00 Teleshopping
15.20 Neredactat
16.20 Х/ф Не/смотря ни на что
18.30 Dincolo de Nistru
19.00 Ştiri de week-end
19.45 Х/ф Прибытие
22.30 Итоги
23.00 Х/ф Ограбление на Бейкер-Стрит
01.20 Cutia neagră. Plus
02.30 Ştiri de week-end
03.00 Dosarele X sinteza
04.00 Х/ф Не/смотря ни на что

Naţional

06.00 Vouă
06.15 Baronii
06.45 Tradiţii de la bunica
08.30 Vouă
08.45 Teleshopping
09.00 Tradiţii de la bunica
10.00 Din viaţa romilor
12.00 Stan şi Bran - momente de exceptie
12.30 Specialişti în sănătate
12.55 Teleshopping
13.15 Tradiţii de la bunica
14.30 Serial: Destine rătăcite, ep. 819
15.30 Serial: Destine rătăcite, ep. 820
16.30 Film: FIICA MAHARAJAHULUI PART. 3
18.30 Ştiri + Sport + Meteo
19.00 Serial: Destine rătăcite, ep. 822
20.00 Spune-mi adevărul
22.00 Fosta mea iubire
23.45 Film: JUSTIŢIE LA LIMITA LEGII
02.00 Albumul Naţional
04.00 Baronii
05.00 Ştiri Naţional TV
05.30 Baronii

Duminică, 12 decembrie

TVR Moldova

07.00 Universul credinţei
09.00 Pro Patria
09.30 Pescar hoinar
10.00 În grădina Danei
10.35 Viaţa satului
11.50 Minutul de agricultura
12.00 Viaţa satului
13.00 Tezaur folcloric
14.00 Telejurnal Ştiri
14.30 Retrospectiva săptămânii
15.00 Drag de România mea!
17.00 Reţeaua de idoli
17.55 2 x 65
18.00 Telejurnal Moldova
18.30 Retrospectiva săptămânii
19.00 Conexiuni
20.00 Telejurnal Ştiri
20.50 Zi de zi cu părintele Ctin Necula
21.00 Vedeta populară
23.00 Teatru TV
00.30 Frontul de acasă
01.00 Garantat 100%
02.00 Teatru TV
03.30 Distractiile lui Cazacu
04.00 Reţeaua de idoli
05.00 Telejurnal Moldova
05.30 Retrospectiva săptămânii
06.00 Conexiuni

TVR 1

07.00 Universul credintei
09.00 M. A. I. aproape de tine
09.30 Pro Patria
10.00 In grădina Danei
10.35 Viaţa satului
11.50 Minutul de agricultură
12.00 Viaţa satului
13.00 Tezaur folcloric
14.00 Telejurnal Sport Meteo
14.30 Politică şi delicateţuri
15.30 Handbal masculin Liga zimbrilor. Etapa a 15 - a
17.00 Exclusiv în România
17.45 MomentArt
17.55 2 x 65
18.00 Dosar România
19.00 Omul şi timpul
19.35 Zi de zi cu părintele Constantin Necula
19.39 Sport
19.55 Meteo
20.00 Telejurnal Ştiri
20.50 Loteria de vaccinare
21.00 Vedeta populară
23.00 Garantat 100%
00.00 Replay
01.00 Anchetele comisarului Antonescu
02.00 Film: Un şef pe cinste
03.30 Sport
03.50 Universul credintei
05.30 In gradina Danei
06.00 Vreau să fiu sănătos!

TVR 2

07.00 Teleshopping
07.30 România... în bucate
08.00 Repere sacre
09.00 Ferma
10.00 Pescar hoinar
10.30 Natură şi aventură
11.00 Destine ca-n filme
11.55 2 x 65
12.00 Fraţi de viţă
12.30 Sănătate cu de toate
13.10 Film: Dincolo de pod
15.00 Drag de România mea!
17.00 D'ale lu' Mitică
18.00 Ora de Ştiri
18.55 E vremea ta!
19.10 SerialGlasul inimii
20.10 Film: Semnul şarpelui
22.10 Film: Luisa sanfelice
00.50 MotorVlog
01.25 Film: Dincolo de pod
03.05 Ora de Ştiri
03.55 E vremea ta!
04.10 Descălecaţi în Carpaţi
04.40 Generaţia Fit
05.10 Ferma
06.10 Teleshopping

Moldova 1

06.05 Cuvintele credinţei
06.55 Bună dimineaţa
07.00 Ştirile
07.10 Bună dimineaţa
07.30 Ştirile
07.35 Bună dimineaţa
08.00 Ştirile
08.10 Bună dimineaţa
09.00 Domnului să ne rugăm
10.30 Ring star
11.00 Ştirile
11.40 La datorie
12.00 Ştiinţă şi inovaţii
12.30 F/d
13.00 Miezul zilei
13.30 O demivorbă
14.00 Rapsodia satului
14.30 Tezaur
15.00 Program muzical
15.30 Erudit cafe
16.10 Codul ECO
16.30 Moldovenii de pretutindeni
17.00 Ştirile (rus.)
17.15 Purtătorii de cultură
17.45 Chişinău: ieri şi azi
18.00 Evantai folcloric
19.00 Mesager
19.50 In memoriam D. Blajinu
20.45 Poezii
21.00 Ştirile
21.20 Concert în Europa
22.15 Ştirile (rus.)
22.35 Dor de voi...
23.00 Spectacol Martiri

AgroTV

06:00:00 RETROSPECTIVA SĂPTĂMÂNIIȘtiri, Informativ/Analitic
07:00:00 Să ne cunoaștem Țara Program educational/ cultural
07:30:00 TELEMAGAZIN
08:00:00 SERA IDEALĂ Program educational/ Informativ
08:30:00 PARADISUL GRĂDINILOR Program educational/ Informativ
09:00:00 RETROSPECTIVA SĂPTĂMÂNIIȘtiri, Informativ/Analitic
10:00:00 ACTUALITATEA LA RAPORT talk show
11:00:00 TELEMAGAZIN
11:15:00 RETETA SAPTAMANII Program de divertisment
11:40:00 PROFU DE NUTRITIE Program educational
12:00:00 CALATORII CU GUST Program de turism
12:30:00 INTERVIURI CU SOROCENI
13:40:00 MUZICA PETNTRU TOTI
14:00:00 ZONA VERDE Program educational/ Informativ
14:45:00 PRIETENII LUI CUCOŞ Program de divertisment
15:00:00 Program AGRO TV România
15:30:00 ABC-ul FERMIERULUI Program educativ/informativ
16:00:00 Agricultura cu Valoare Adăugată Program informativ/ educativ
16:30:00 TELEMAGAZIN
16:45:00 Program AGRO TV România
17:45:00 TELEMAGAZIN
18:00:00 ZONA VERDE Program educational/ Informativ
18:30:00 RETETA SAPTAMANII Program de divertisment
19:00:00 RETROSPECTIVA SĂPTĂMÂNIIȘtiri, Informativ/Analitic
20:00:00 Just Vlog Educativ/ divertisment
20:30:00 Agricultura cu Valoare Adăugată Program informativ/ educativ
21:00:00 ABC-ul FERMIERULUI Program educativ/informativ
22:00:00 RETROSPECTIVA SĂPTĂMÂNIIȘtiri, Informativ/Analitic
23:00:00 DATINA STRABUNA Emisiune despre folclor
00:00:00 Program AGRO TV România
02:00:00 RETROSPECTIVA SĂPTĂMÂNIIȘtiri, Informativ/Analitic
03:00:00 Să ne cunoaștem Țara Program educational/ Cultural
03:30:00 ZONA VERDE Program educational/ Informativ
04:00:00 Program AGRO TV România

ProTV

06.00 Ştirile Pro TV Chişinău
07.00 Ştirile Pro TV
08.30 Gusturile se discută
09.45 Teleshopping
10.00 Doctor de bine
10.30 Arena bucătarilor
11.00 Film Angry Birds 2
13.00 Teleshopping
13.15 Apropo TV
14.15 În Profunzime
15.30 Teleshopping
16.00 Film Intr-un suflet
18.00 România, te iubesc!
19.00 Ştirile Pro TV
20.00 Ştirile Pro TV Chişinău
20.45 Gusturile se discută
22.00 Film Anna
00.00 Film Greu de ucis
02.00 Ştirile Pro TV Chişinău
02.30 Film Angry Birds 2
04.30 Film Intr-un suflet

ProTV InterNaţional

06.00 Ce spun românii
07.00 Ştirile Pro TV
10.00 Ce spun românii
11.00 I likeIT
11.30 Superspeed
12.00 Lecţii de viaţa
13.00 Arena bucătarilor
13.25 Ştirile Pro TV
13.30 Doctor de bine
14.00 Teleshopping
14.15 Lecţii de viaţa
15.00 ApropoTv
15.45 SuperStar
18.00 România, te iubesc!
19.00 Ştirile Pro TV
20.00 Arena bucătarilor
20.30 Pe bune?!
21.30 Pariu cu viaţa
22.30 ApropoTv
23.15 Ce spun românii
00.00 Teleshopping
00.30 Lecţii de viaţa
01.15 România, te iubesc!
02.00 Ştirile Pro TV
03.00 Pe bune?!
03.45 Pariu cu viaţa
04.45 Lecţii de viaţa
05.30 Arena bucătarilor

Jurnal TV

07.00 Jurnalul săptămânii
08.00 Asfalt de Moldova
09.00 In lumea surprizelor
09.30 Micii Bucatari
10.00 Chef de gătit
10.20 Se cauta un milionar
11.00 The Great Northern Cookbook
12.00 Dora Show
14.00 Thai street food with David Thompson
14.30 Teleshopping
15.00 Festivalul de muzica populara ACASA
19.00 Patrula
20.00 Vanturile, Valurile
21.00 Ora de Ras
22.00 Şase
23.00 Patrula
00.00 A doua viaţa
05.00 Ora Expertizei

TV8

06.00 Dosarele X sinteza
07.00 Ştiri de week-end
07.45 Reporter de Gardă
08.00 Итоги
08.30 Dincolo de Nistru
09.00 Autoblog
09.30 Iubeşte viaţa
10.20 Х/ф Сабрина

12.45 Teleshopping
13.00 Întreabă Gheţu
15.00 Teleshopping
15.20 Punct şi de la capăt
16.20 Х/ф Послание в бутылке
19.00 Sinteza
19.45 Cutia neagră. Plus
21.00 Neredactat
22.00 Х/ф Штурм Белого дома
00.30 Sinteza
01.10 Cutia neagră. Plus
02.00 Х/ф Сабрина
04.00 Punct şi de la capăt

Naţional

06.00 Vouă
06.15 Baronii
06.45 Tradiţii de la bunica
08.30 Teleshopping
09.00 Vouă
09.15 Tradiţii de la bunica
11.00 Film: NAVAJO JOE
13.00 Start show România
16.30 Spune-mi adevărul
18.30 Ştiri
19.00 Serial: Destine rătăcite, ep. 823
20.00 Film: DRAGOSTEA TATĂLUI
23.15 Film: NAVAJO JOE
01.15 Start show România
04.15 Vouă
04.30 Baronii
05.00 Ştiri Naţional TV
05.30 Baronii

Foto: Cătălin CAPMARI

Angela Merkel a cerut, pentru ceremonia de adio, o melodie punk

Cât de bine a cunoscut-o lumea pe Angela Merkel în cei 16 ani de mandat? Cancelarul german a luat Germania prin surprindere cu melodia pe care a ales-o pentru parada militară de la ceremonia de adio, care va avea loc săptămâna aceasta: este vorba despre o piesă punk, cântată de una din cele mai non-conformiste artiste din Germania, în contrast cu imaginea conservatoare pe care și-a creat-o Merkel de-a lungul timpului, relatează „The Guardian”.

La fel ca predecesorilor ei, lui Merkel i s-a permis să solicite trei cântece care să fie interpretare de o fanfară în timpul ceremoniei militare.

Großer Gott, wir loben Dich („Sfinte Doamne, lăudăm numele Tău”) este un imn popular creștin din secolul al XVIII-lea. Este o legătură cu rădăcinile ei, ca fiică a unui pastor protestant, și cu identitatea partidului său, Uniunea Creștin Democrată.

A doua ei alegere, Für mich soll's rote Rosen regnen a lui Hildegard Knef („Să plouă cu trandafiri roșii pentru mine”), un cântec melancolic despre ambiția adolescenței, sugerează deja o sclipire ironică.

Dar alegerea care a uimit lumea este Du hast den Farbfilm vergessen („Ați uitat filmul color”) al Ninei Hagen.

Înregistrat pentru prima dată în 1974 într-un stil convențional, cântecul a fost un hit în topurile est-germane, înainte ca Hagen să emigreze de cealaltă parte a Cortinei de fier, unde a devenit principala vedetă punk a Germaniei de Vest, în anii 1980.

Unii comentatori se întreabă dacă există și un sens mai modern în cântecul lui Hagen: un urlet de frustrare față de bărbații care nu-și fac treaba în mod corespunzător și, prin urmare, un atac voalat la colegii lui Merkel.

După digi24.ro

Scrisoare din rai

Ajuns la îngeri și la sfinți
Prin ploconeli și rugăminți,
N-am beri, n-am vin, stau ca săracul
Și-mi pare că... am dat de dracul!

Gheorghe BÂLICI

Caricatura la gazetă

ABONAȚI-VĂ ȘI PĂRINȚII, RUDELE, PE TOȚI CEI RĂMAȘI ACASĂ!

Gazeta de Chișinău

Alegeți „GAZETA de Chișinău” în 2022!

INDICE	1 LUNĂ	3 LUNI	6 LUNI	12 LUNI
PM 21125 (PERS. FIZICE)	35,20	105,60	211,20	422,40
PM 21125/23 (PENS., INVAL., STUD.)	32,20	96,60	193,20	386,40
PM 21125/24 (PERS. JURIDICE)	40,0	120,0	240,0	480,0